

AL. A. MACEDONSKI

POESII

PRECEDATE DE O PRIVIRE CRITICĂ ASUPRA POESIEI

Tot ce-așiu vrea ca mângâiere într'a mea desmoștenire
E să mi se tie 'n seamă că am plâns ș'am suferit ;
Bun că am intrat în lume și că lumea m'a 'nrăit !
Urgisit de cer și oameni le-am răspuns prin ură
Am fost pâria 'n mijlocul țerii mele. — Măgărit
Corp la corp cu traiul zilnic și cu soarta ne-păzită
Subt a căreia sandală inima'mi însângerează
Chifar și astăzi e strivită, fără 'nvins a mea și dat
(Mângâierea Desmoștenirii ; pag. 123.)

EDIȚIUNEA A DOUA

H. & S.

LIBRARI-EDITORI
IG. HAIMANN & SCHÖNFELD

BUCURESCI

74, CALEA VICTORIEI, 74.

1882.

asa Kole

POESII

DE

AL. A. MACEDONSKI

**BIBLIOTECA
CENTRALA A
UNIVERSITAȚII
DIN
BUCUREȘTI**

#9234

Nº Curent *20440* Format *8º*

Nº Inventar *2460* Anul *1916*

Secția _____ Raftul _____

0278 2... M

1956

Toate drepturile rezervate.

BUCURESTI
TIPOGRAFIA CURȚII REGALE, PROPRIETAR FR. GÖBL
12, Pasagiul Român, 12.
1882.

Inv. A. 2460

9234

AL. A. MACEDONSKI

POESII

PRECEDATE DE O PRIVIRE CRITICĂ ASUPRA POESIEI

Tot ce-așit vrea ca mângâiere într'a mea desmoștenire
E să mi se știe 'n seamă că am plâns ș'am suferit ;
Bun că am intrat în lume și că lumea m'a 'nrăit !
Urgisit de cer și oamenii le-am răspuns prin urgisire !
Am fost pâria 'n mijlocul țării mele. — M'am luptat
Corp la corp cu traiul zilnic și cu soarta ne'npăcată
Subt a căreia sandală inima'mî însângerată
Chiar și astăzi e strivită, fără 'nvins a mă fi dat.

(Mângâierea Desmoștenirii ; pag. 43).

25098

LIBRARI-EDITORI

IG. HAIMANN & SCHÖNFELD

BUCURESTI

74, CALEA VICTORIEI, 74.

1882.

IBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ
BUCUREȘTI
COTA 9 234

B.C.U. Bucuresti

C86050

Ca înalta stima, autorul închina :

DOMNULUI T. L. MAIORESCU

Scumpe Domnule Haimann,

Fată dar bietele mele poezii tipărite, mulțumită inițiativei duminale. Aceste frunze pe care le-am risipit în vântul vieții, dumneata le-ai adunat cu o nobilă neinteresare, și, fără a te da înapoi în fața obișnuințelor, le-ai pus sub tipar. Faptul că un scriitor Român află un librar care să-i tipărească lucrările sale, de și de mare însemnătate, s'a mai produs prin excepțiune : Aceasta este încă rar, este ca editorul să fie un om leal.

Dă-mi voie dar, ca în fruntea acestui volum, să mă semnez,

Al duminale amic
AL. A. MACEDONSKI.

DONAȚIUNEA
JOAN J. MOVILĂ

PREFAȚĂ

Sunt cincî-spre-zece ani de când scriu ; sunt zece ani de când am dat ântêia oare la lumină o mică broșură subt titlul de : *Prima-verba*. In acest interval, dezbrăcându-mă treptat de egoizm, putui să recunosc că poeții nu se improvizează. Toți naștem poeți, dar nu devin poeți de cât aceia cariî se formează prin studiū, și astă-zî, pot se zic cu mîndrie, că am fost, —că sunt,—unul dintre cei d'âtêiū în școala în care am învățat carte. Ea se numește : *Școala Nenorocirî*. Din această Universitate sunt titlurile mele și n'am altele.

*

La noi în țară numărăm trei poeți mari : Eliade, Bolintineanu, Alecsandri — Dacă punem pe morți în-
tîi, credem că nu se va supăra nimini. — Voiu mai
zice, tot între paranteză, că nu aparține contimpora-
ranilor dreptul de a clasifica geniurile. Acest drept este
al posterității, și, ea va pune pe fie-care la locul ce i
se cuvine.

Am zis că numărăm trei mari poeți : Eliade și Bo-
lintineanu au aparținut școalei Lamartiniane. Alecsan-
dri, devenit popular prin poeziile ce a cules de la po-
por, se pare că în timpii din urmă a început să incli-
ne către genul poeticeii Germane. Câte trei au fost
mari ; câte trei s'au ridicat pe aripă late, și nu eū le
voiu tăgădui puterea geniului de care scrierile lor sunt
însuflețite.

*

Imi voiu ecsprima înse, credința ce am că a sosit
timpul ca mâna poetului să atingă o nouă coardă a
Harpei. S'ar părea că *Poezia Duișiei*, a ajuns la mo-
mentul când trebuie să ecspire. — *Fata tîneră pe patul*

mortei, însuflă compătimire, dar orî-cât ar *înduioşa*, nu zmulge lacrămî. *Lamartinismul*, are în adevăr, defectul capital de a fi plângeros, dar de a nu plânge nici-o dată.

Poezia Socială, este după mine, adevărata poezie a inimei, şi, acestui gen, aparţine o mare parte din poeziile coprinse în volumul de faţă

*

Şi cum voiţi să nu fie mai atingător de a plânge pe o *fată tînără* care cade din cauza mizeriei, de cât pe o fată tînără care moare, negreşit din cauză că a răcit la vre un bal? Şi apoiu, — curînd saū mai târziu, — o să murim toţi!... Negreşit că este înduioşător de a vedea pe un seamăn al nostru sfîrşindu-se în floarea vieţii!... Ênsă, — dintre fata care moare supunîndu-se unei legi crude poate, dar neînlătarabile, — şi dintre fata care cade din lipsa unei bucăţi de pâine, — care din două este mai de plâns?... *Harpista* lui Duiliu Zamfirescu saū *Fata tînără* a lui Bolintineanu?... *Harpista* care se vinde pentru a hrăni pe muma sa, saū o fată care moare

de boală naturală, și, după cum zice țeranul, pentru că n'a mai avut zile?...

Răspunsul ni'l vor da două ecsclamări .

Dacă am asista în realitate la moartea unei tinere fete care, nu ne-ar fi nici logodnică, nici amantă, nici rudă, ca bune oare copila din poezia lui Bolintineanu, am ecsclama și noi și orî cine :

—Biată fată !

Dacă însă, ne-ar fi dat să asistăm la rușinosul moment în care, o tîneră fată, zdrobită de lupta vieții, se vinde pentru a da pâine mumei sale, și noi și orîcine, am striga :

—Nenorocita !

Ecsclamarea : „*Biată fată!*“ este accentul *Induioșării* ;— „*Nenorocita*“, este vocea Durerii.

*

Cu drept am numit dar, genul de pînă acuma : *Poezia Induioșării*.

Ce este însă, *induioșarea* ?

După părerea noastră,—această simțire nu este decât o ușoară nuanță de mîhnire trecătoare, și în poezie

acest gen se obține printr'o nemerită combinare de cuvinte, iar mai mult încă, printr'o dulce fraseologie.

Amicul meu, d. Pantazi Ghika, ar zice :

»Voguer sur les flots du tendre !«

Alecsandri :

Tu care ești pierdută în neagra vecinicie
 Stea dulce și iubită a sufletului meu
 Și care-odinioară luceai atât de vie
 Pe când eram în lume, tu singură și eu !

Dimitrie Bolintineanu :

Ca robul ce cântă amar în robie
 Cu lanțul de brațe un aer duios
 Ca riul ce geme de rea vijelie
 Pe patu-mi de moarte eu cânt dureros !

Suntem, fără îndoială, foarte înduioșați, dar adevărata durere vorbește altfel și n'are vreme să alerge după calificative și comparațiuni.

*

Noul gen, pe care acest volum cutează să 'l inaugureze, este mai bărbătesc în durere, și un condei inspirat, va putea să tragă foloase dintr'ênsul, făcând ca durerea să vorbească cu adevărata ei voce, adică,

cu simplitate. În afară de aceasta, genul în cestiune pe care l'am numit al Poeziei sociale, ecludând pe cât se poate, fraseologia, va avea de sigur, când talentul îl va însufleți, mult mai multă înriurare asupra inimei.

*

Poezia are în lume o misiune mare :

Aceea de a innobila simțirile și de a biciui viciurile. Însăși poezia intimă trebuie să 'și aibă reflecsele ei asupra societății și epocii.

Sunt frumoase versurile marilor noștri poeți, dar ce misiune își îndeplinesc ele și cu ce ne folosim citindu-le ?...

O stea pierdută în neagra vecinicie, orî cât de dulce și de iubită ar fi poetului, și orî cât de viu ar fi lăcut odinioară, nouă nu ne prea spune multe !

O fată care cântă pe patul ei de moarte ca rōbul ce cu lanțul de brațe răvarsă un aier duios, sau chiar și ca riul ce geme de una din cele mai rele vijelii, ne farmecă poate auzul, dar atâta tot !

Orî cine însă, se simte adânc atins de energia durerii lui Carol Scrob? care simțind că nu e iubit, strigă :

Așiü voi din pïept së 'mï scot
 Inima cu dor cu tot
 Și s'o pun în pïeptul tãü
 Ca së simï ce simt și eü !

Acelaș lucru putem zice și despre următoarele versuri ale lui T. M. Stoenscu :

Omenirea este crudă, răutatea o conduce
 Și sub masca bunătăței ea pe tron s'a ridicat!
 Sunt și eü din omenire, — sunt un vis care se duce,
 Și purtând cu ea un nume, sunt și eü un blestemat!...

✱

Dacă însă marii noștri maieștri ca Alecsandri și Bolintineanu, plutesc pe valurile duioșiei cu atâta dragoste, nu e mai puțin adevărat că devin sublimi când e vorba de țară ; — Pătrunși de acest mare sentiment, unul scie, *Pe o stâncă neagră într'un vechiü castel,* iar celălalt, *Plecat'am nouë din Vasluiü și cu sergentul zece!*

Nici unul însă, nu ne vorbește despre om și despre suferințele lui în mijlocul societății.

Ei ne răpesc cu desëvirșire într'un raiü de frunze, de șoapte, de cer albastru, de vecinicie, de stele, de flori și de izvoare, sustrăgându-se cugetărilor ome-

nești, ca și cum ar uita că poetul, de și ânger, trebuie să cânte pentru oameni și să poarte în mână șceptra cugetării!

Să ne punem stele pe frunte voiți zice eu, dar să punem cugetări pe hârtie?

*

Firește că nu am mândria de a crede că volumul meu, reprezintă aceea ce așiu dori să fie.

Firește că nu am dreptul de a șterge ce s'a scris pănă acuma, în folosul unei noi cărări nedefinită încă bine.

Am însă datoria de a spune ceea ce cred drept, căci, aceasta este lupta în mijlocul căreia mă aflu de zece ani încua. Pentru a persevera îmi ajunge să fiu urmat de câți-va tineri și versurile mele să afle un eco, fie numai într'o singură inimă din 10 milioane de inime Românești!

Și, orî-ce se va zice, — nici critică, nici invidie, nici calomnie, nu 'mă va răpi puterea de a lupta pentru a face ca Poezia să 'și redobândească suveranitatea ce trebuie să aibă în mișcarea ideilor sociale.

Poezia, — să ne vorbească măi mult despre *om* de

cât despre frunze; se ne vorbească mai mult despre inime de cât despre stele; — se cugete, mai mult de cât se cânte!

*

Omul este baza poetului.

Poetul trebuie să fie ângerul-om.

Să zboare, dar să nu piardă pământul din vedere :

„Gură de-om, gură de câine,

„Cere pâine!“

*

Dar pentru a cugeta trebuie a suferi, și poetul care n'a suferit nu este un cugetător.

El va descrie poate, natura, cu mult farmec și cu multă artă, însă versurile sale ne vor lăsa reci și atmosfera în care vor gravita vecinic va fi numai aceea a saloanelor.

Adevăratul poet, dacă naște bogat ca Lord Byron, moare însă sărac ca dânsul.

Poetul, fiind cea mai înaltă ecpresiune a omului, este un model de abnegare. In el, orfanii află un pă-

rinte; nenorociții, un frate; talentele lovite, un sprijin.

Adevăratul poet, dacă este bogat, nu speculează asupra versurilor sale, și dacă este autor de teatru, nu trage folos din venitul ce i 'l va aduce opera sa; dacă în fine, pe lângă faptul că este bogat, este și poet mare, el nu concurează pentru a obține premiuri Academice. sau dacă le obține, le respinge cu indignare.

Aceasta, despre poezie

Aceasta, despre poet.

*

Trecând acuma la coprinsul volumului ce înfățișez, voi spune că întru cât privește versificarea, m'am silit a 'l face să fie un reprezentant al severității ce 'mi-am impus, stabilind în diferite fascicule ale revistei „Literatorul”, niște reguli de mănuire a versurilor, peste care oamenii cu simțiment poetic și cu urechi muzicală, nu vor trece.

Astfel — contrariu maestrilor noștri în frunte cu Eliade, — nu 'mi-am învoit a rima împreună cuvinte ca :

Veni cu Sări

Iubi — *Zidi*
Găsi — *Invêrti* ect.
 ci, ca regulă nestrămutată, 'mă-am impus a înpereî-
 chia rimele, — spre eczemplu astfel :

Veni cu *dojeni*
Sări cu *trăsări*
Găsi — *părăsi*
Iubi — *robi*
Invêrti — *cârti* ect.

Aveam negreșit înleznierea de a merge în urma ma-
 eștrilor noștriî pe o cale greșită ; am crezut însă mai
 drept, a restabili armonia rimelor, și de aceea, am ce-
 rut cel puțin două litere finale identice.

Intrucât privește accentul, aș fi putut de asemeni,
 să mă eliberez de multe greutateî printr'o falșă intonare
 a cuvintelor :

„Domnul *Stèfan viteaz* mare “
 (V. Alecsandri).

„*Lacul colò* 'și revarsă *apèle* lui dorminde.“
 (Eliade)

„*Austrul* le suflă coamele pletoase “
 (Bolintineanu.)

Am căutat din potrivă să ocolesc aceste greșeli ce formează niște așa de urite distonuri.

În cât despre limbă, n'am crezut bine să trec peste gramatică, ca buneoară în următorul eczemplu :

»E ca cele paseri ce în noapte *zbor*
Și numai în noapte vęd cu oichił lor.“
(Bolintineanu.)

În loc de :

»E ca cele paseri ce în noapte *zboară*
Și numai în noapte vęd cu oichił lor.“

Poetului însę 'i-ar fi lipsit numărul de silabe trebuincios.

De sigur că se poate admite a se zice prin eccepțiune și cu apostrofarea unei litere :

Ei sę apăr'

în loc de

Ei sę apără

Dar asemenea licențe trebuie sę se întrebuițeze foarte rar.

*

Mę opresc aci, pentru că nu într'o prefață este locul unui curs de versificare.

Fie-care literă din alfabet reprezentând un ton muzical, am făcut asupra-î un deosebit studiu, și, la timp, va forma un volum care va fi citit de aceia câți iubesc *muzica poeziei*.

Voiu mai spune numai, că în paginile ce urmează, să află coprinse, începându-se de la cel mai greu, mai toate genurile de versuri.

Să vor putea citi astfel, versuri de una, de două, de trei și patru silabe; — versuri de 16, de 12, 9, 11 silabe, cât și versuri trunchiate de 8.

Pe această scară muzicală sunt puse ideile sub a căror inspirație am scris.

*

Ce reprezintă însă acele idei?...

Mai înainte de toate societatea în mijlocul căreia am trăit.

În urmă, — simțirile mele.

Să nu mi se ceară nici o consecință.

Pe rând, voiu fi în ele, om al viitorului și om al trecutului. Ceea ce pot să afirm, este că tot ce am scris am simțit, și dacă, simțirile mele s'aun întreciocnit, a-

ceasta dovedește că poetul nu poate să fie reprezentantul unei singure idei, ci că el trebuie să reprezinte ideile întregii omeniri.

Scopul meu va fi atins, dacă din întreciocnirea de care am vorbit, va putea să scapere *Lumina*, *Binele* și *Adevărul*.

Al. A. Macedonski.

București, 1881. Octombrie 20.

POESII

ECOURILE NOPTEI

Inima-mi ce se îmbată,
Bată,
Bată căci beat de amor,
Mor !

Pe brațe-mi iată se 'nclină
Lină ;
Viața să 'mi ceară i-așiū da,
Da !

Afară e nori, furtună,

Tună !

În casă, pace și traiu,

Raiu !

Cu buzele 'n foc brunite,

Unite,

Nu mai formăm amândouă

Două !

Ca șerpi de flacări, plăvițe

Vițe

Din păru'i, m'ard, mă omor,

Mor !

Mor, dar încă o să plângă

Lângă

Piatra sub care-o'i zăcea,

Ea !

Ah ! jalea mea e adâncă,

Âncă

N'am viețuit și disper,

Per !

Dar ea, săruturi o miă,
Miă
Imi dă ș'ast-fel redeviū
Viū !...

Atunci privirea-mi răvarsă,
Arsă
De al plăcerii pojar,
Jar!

Iar luna întunecată
Cată
La noi, printre nori umblând,
Blând !

Și 'n nori când dânsa dispare,
Pare
In umbră sinu'i rozalb,
Alb !

Fioru-atunci mă petrece,
Rece
Prin pîept ca un ascuțit
Cuțit !

Că 'n lume asemănare
N'are
Dând lumii ocol înprejur,
Jur!

Sprîncene vin să se 'mbine
Bine,
Umbrind pe feți de ninsori,
Sorî!

Chipu'i într'una, plăcere,
Cere!
Dulcile'i vorbe ce 'ncântă,
Cântă!

Adio zile amare!...
Mare
Făcu fericirea mea,
Ea!

Acel ce-amorul desminte,
Minte!
La noi, cu farmeci divine,
Vine!

Amorul crezut o poveste,
Este !
Iată 'l în inimă-mi chiar,
Iar !

1880, Ian. 25.

OCNELE

Gurii deschise 'n vârful de stâncă, galerii nemăsurate,
Bolți al căror arc se pierde într'un haos neguros,
Astfel se întind sub munte, ocnele înfricoșate,
Cel de pentru vecinicie loc de muncă fioros!
Aci fumul lumii nu pot să se mai scoboare,
Și nici vaiete, nici lacrimi nu pot să reurce-afar,
Iar pe ceruri de-arde încă bine-făcătorul soare
Pentru cei ce sunt 'nauntru strălucește în zadar!
Scările în lungi spirale, tremură ș'abia te poartă,
Pasul ți se 'mpleticește, spiritul e 'ncremenit;
De te uii în jos pe gură, ca l'a Iadurilor poartă,
La privire ți s'arată un abis nemărginit!

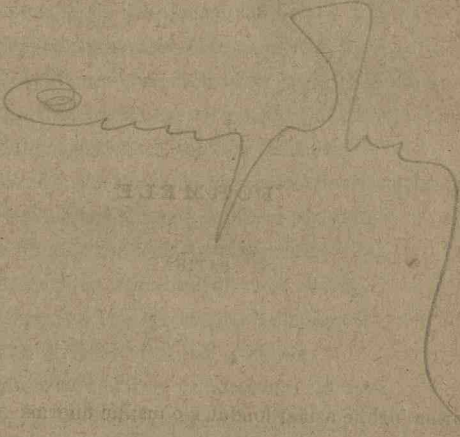
Sute de lumînărele licăresc înnegurate,
Și din fundul ce 'ngrozește, străbătînd, pare că'ți zic,
C'aci, una lângă alta, zac ființe vinovate
Cu victime înfierate de destinul inamic!
Însă dacă chiar lumina pîne sus abîa pătrunde,
Zgomotul abîa s'aude ca un vufet subteran,
Și multiplele ciocane căror stîncă le răspunde
Cad p'al sării steiî de piatră și recad c'un mîrmur van!

Eu m'am coborît în ele plin de-a lor imensă taînă
Și ca într'un vis fantastic le-am parcurs și le-am văzut,
Catacombe îmbrăcate într'a negurilor haînă
Cum își prelungesc rîșeaua pe subt muntele tăcut!
Zgomotul de voci confuze pare ș'azi că 'l aud încă
Câte inimi sfărîmate, Dumnezeule,-am văzut!
Câte chipuri sigilate de o suferință-adîncă,
Umbre searbăde și triste, pe la oîchi-mî n'au trecut!
Am văzut și tinerețea în deplina'î bărbăție,
Cu suavele ei forme și cu mușchiî ei de fier,
Cu privirea ei în care, arde-o stea de poezie
Licînd de disperare, pumnî nemernicî către cer!
Zadar sunt ênsă toate : Cel ce intră-aci o dată,
Nu revine, sau poate numai, dus de un destin barbar,
Fără inimă, putere, viață, s'êși zdrobească singur cată,
Și s'ê lase-orî-ce speranță pentru vecînicie-afar!

Am văzut și bătrânețea de ani mulți în două frântă,
 Cu o mână tremurândă ridicând greul ciocan
 Cum își plimbă înprejur u'î oîchii care te 'nspăimântă,
 Oîchi în care nu mai arde nici-un simțimânt uman!

Am văzut... și 'n taînă sfântă întrebatu-m'am atunce.
 Ce sunt oare-acele umbre și de ce sunt ele-aci?
 Într'a ocnelor urgie cine 'n drept e să le-arunce?
 Și pe-a răuluî cărare cin'le-a 'npins a rătăci?
 Ce?... Să naște omu 'ntr'ênsul cu a răuluî menire?
 Merge el ca să omoare numai pentru-a omorî?
 Ce?... Tâlhar te-ații la drumurî pentru gustul de răpire?
 Ce?... N'așteptî pêne ce foamea vine a te doborî?
 Ce?... Ești vinovat când Iarna se coboară să te 'nghiețe
 Fără s'aibi o bucătură, tu, nici copilașii tîi?
 Ce?... N'omorî și'î lași să moară, pe când pot să se resfețe
 Într'a banuluî orgiă bogătașii nătărăi?
 Dar ce drept mai mult ca ție le-a dat Dumnezeu subț soare?
 Pentru dênșil-a făcut numai ca pamêntul să dea rod?
 Îmi îei pâinea,— îmi îei viața și îmi cerî să nu te-omoare?
 Ești bogat,— dar din spinarea bietuluî popor nerod!
 Vai! Ce-am convenit cu toții a numi Soțietate
 Mult mai demnă ca tâlharî e de-acest cumplit locașiu!
 Statul e o ficțiune, iar dreptatea, strâmbătate,
 Care duce omenirea dintr'un hop într'un făgașiu!

Am văzut... Și taia sfântă ce deplin mă coprinsese
Iși luă spre ceruri zborul părăsindu-mă 'ngrozit...
Bolțile lung vuvuiră, facla 'n mâini mi s' stinsese
Farmecu 'n cetă, ș'afară, fără veste m'am trezit !

FORMELE

SATIRA

Forma 'nghite astăzi fondul, ș-o justiție diformă
Trece 'n fața lumii dreaptă dac'a pus dreptatea 'n formă!
Iar când sufletu'ți c'un altul fără prèot s'a legat,
Faptul în concubinagiu este 'ndată proclamat.
Trebuia în fața lumii să tîrșești acea ființă,
Coram populo, iubirea să'i aduci la cunoștință;
Și cu fruntea înclinată sub betea, s'o ecspui
La surise cu 'nțelesuri și la poftete ori-cui!
Trebuia la ofițerul situației civile
S'o mai duci ca să'și înscrie numele pe vre-o trei file,

Am vîc, dupe ce popa Isaiia 'î-a cîntat,
Iși lumit să plecî a-casă spre a fi feliçitat,
Bolhalemî lumea să mînînce ciocolată și cofeturî,
Faraî prînz de gală seara, ș'alte multe marafeturî,
 la urmă comedia s'o pecetluești c'un bal
Da să 'î joace toți mireasa în vîrtejul infernal,
Iar cînd, unul câte unul, invitații mi te lasă
Să rêmîi cu mama soacră, sfejnic neclintit în casă ;
Și s'o vezi cum la urechîe îi șoptește 'ncetinel,
Sub preteçtul s'o scurtească de surprinderî de-orî ce fel,
Vorbe multe și mîrunte, care-o fac ca să roșească,
Veștejindu'î de pe frunte lămîița feciorească !
Singur cînd te vezi în fine, searbăd, rece, obosit,
'Te iubesc' îi spuî a lene, pe trei sferturî adormit,
Și la rîndul ei mireasa, l'acel glas sforăitor,
Fruntea'și pleacă și adoarme pe-adormitul tîu amor !
Iată ce 'nsemnează 'ntocmai, legîuita cununie,
A societăței de-astă-zî principală temelie,
Formă ce ne'ndeplinită face din copîi bastarzî,
Din femeî, prostituate ce-ar fi bune să le arzî,
Și din tații de familiî, ce de forme s'aũ scutit,
Monștrîi de nerușinare, oamenî de disprețuit !
Dacă trecî la tribunale spre-a lăsa căsătoria
Găsești iar că și 'n dreptate forma 'și are 'mpărăția,
Ast-fel că îi pierzi averea dac'o o formă vei scăpa
Saũ de-a drept ajungî la ocnă între vii a te 'ngropa !

In armată este formă, în dreptate este formă,
In biserică tot formă, și 'n gazetării — reformă.
Formă în căsătorie, în virtute formă iar...
Forma este 'n fruntea legii, fondul este la dosar !
Trebuie să naști în formă, dacă vrei să porți un nume ;
Trebuie să mori cu formă, dacă vrei să pleci din lume ;
La intrarea ta în viață, trebuie ca să'ți plătești
Toate tacsele intrării, că de nu, te păcălești.
La ieșirea ta de-asemeni, fără formă nu se iese
Că ș'acòlo ai de plată atestate de decese !
Ênsuși eũ, poet prin suflet, inșirând aici aceste,
Fără ca să cuget poate, jertfesc formelor funeste,
Și umblând pe-a lui orbită, globul nostru vagabond
Poartă ăst-fel în spinare, forme de-oamenii fără fond.

LEGENDA MIOZOTISULUI

Pe țermure de rîu albastru
Ce oglindea cerescul astru
Cu argintii și dulcii luminii,
Călătorea juna pereichie
Șoptindu-și șoapte la urechîe
Prin vîntul parfumat de crini !

Era o tîneră copilă
Cu farmece ca o zambilă,
Era un tîner cavalier
Ce înălța ca o răchită,
De frumuseți înpodobită
O frunte mîndră către cer !

In noaptea poleită 'n raze,
Priveaŭ la albele talaze
Tirind în ele zmulse foi
Ce se duceaŭ ast-fel spre mare
Precum spre vecinicia mare
Ne poartă viața și pe noi!

Priveaŭ... și blonda 'namorată
Zări plutind pe rîu de-o dată
O ramură cu flori de-azur,
O ramură care 'n dezastru,
Cu floricelele 'n albastru
Gemea 'ntr'al rîului murmur!

Ea 'ntinse-o mână către floare
Căci auzise-a ei plânsoare,
Și mirele înțelegînd
Să azvîrli în apa lată
Și înnotă spre ea îndată
De-o și ajunse înnotînd.

Dar vai, crezînd c'o și atinge,
Simți puterea 'i cum se stinge...

Vultoarea 'l învîrți în loc,
Și cufundându'l fără milă,...
Gemea pe țerm biata copilă
Privind l'al apelor crud joc!

Când apa 'l scoase 'n față iară,
Sta floarea gata ca să pîară,
Și dac'o prinse-acel erou,
I-o azvîrli, și 'i zise încă :
,Nu mă uita !' c'o voce-adîncă
Ce-o repetă adînc ecoû !

El dispăru de veci la urmă
Și nu lăsă nici semn, nici urmă,
De cât acel ,Nu mă uita '
Intipărit pe-albastra floare
De câte ori o vezi la soare
Prin iarba verde-a s'arêta !

NOAPTEA DE APRILIE

DOAMNEI L... B...

Mai ții oare încă minte, noaptea 'n care ne-am iubit?...
Un moment! Și 'n el o viață de un secol am trăit!
Pentru tine ce-am fost ênsă? Tot ce-ai fost și pentru mine;
Un capriciu de-o clipă pe-ale inimei ruine!
Iată tot.—Fără 'ndoială, noaptea, c'o veți fi uitat
Și te miri de întrebare precum ênsu-mi sunt mirat:
Unul ș'altul, de atuncea, multe nopți avem de-acele
Ca să ne-amintim de toate,— este foarte adevărat!
Dar secretul întrebării, cunoscut inimei mele,
Nu e-al meu, s'el dați pe față, și 'ți rămâne a ghici
Pentru ce aceste vorbe vin pe buze-a 'mî rățăci:

„Mai ții oare încă minte, noaptea 'n care ne-am iubit?... —
 „Un moment!... Și 'n el o viață de un secol am trăit!“

Eram tineri de-o potrivă, — visători ca Poezia,
 Grațioși ca Tinerețea, — dulci ca două sêrutări
 Care-aprind pe buze rumeni ale dragosti 'nbătări!
 Tu în arte, eu în versuri, ne 'ncepuserăm solia,
 Viitoru 'n fața noastră surîdea. — și între noi
 Sta capriciul molatic; — iar deschis pentru-amândouă
 Să afla Musset pe masă. — Mai ții minte, spune'mi oare,
 Frazele armonioase din poema 'ncântătoare,
 Când perdelele alcovei tresăreau? — Când Rolla mut
 În beția cea din urmă sta cu sufletul pierdut!
 Marion, pe-ale lui brațe, — o copilă! — cumpărată
 Pe preț d'aur de la mă-sa să zbătea nevinovată!...
 O! De ce n'am fost ca Rolla și ca el să fi făcut
 A'mi fi noaptea cea din urmă, noaptea ce-am păstrat în minte?..
 Câte suferințe ast-fel nu mi-așiu fi cruțat, — și cât
 N'așiu dormi acum de bine printre mutele morminte
 Unde scapi de scîrba lumei și de-al traiului urît!

Spune-mi, draga mea... Mă iartă că era sê'ți zic pe nume!...
 Poți să fii cu o femeie, dar de ești un om de lume,
 Trebuie după aceia, Doamnă, ca sê'ți zici, — și eu
 Care fac din lume parte, ca un om cu manieră,

Pot să sar pe ici pe còlo, câte-un gard din drumul meu...
Ênsăși le-ai sărit adesea.... — Să sar ênsă-o barieră!...
Nu e 'n gustul dumitale și nu poate fi 'ntr'al meu!
Doamna mea, dar.—Maî ții minte?... Eu nu uit nimic...—In cât
Focul ce ardea în sobă par'că 'l ved. — Tușeaî p'atunce
Și credeaî că Moartea, grabnic, are 'n groapă să te-arunce:
Ea luă amorul nostru și se mulțumi pe-atât!
Este-adevărat, de sigur: — Nu făcusem jurăminte
Ca să ne iubim o viață cum se face-obicinuit!
Un capriciu de-o Noapte are alt-fel de cuvinte
Și cu toate-aceste,-o clipă cât un secol,—ne-am iubit!
Luna nu era în ceruri ca s'o am de mărturie,
Și 'nchizându-și somnoroase, oîchii lor pătrunzătorî,
Stelele nenumărate de pe bolta azurie
Dormeaî duse prin văzduhuri subt o grea manta de norî!
Ușa chiar, era 'ncuiată. Iar pe ulița deșeartă
Câți-va nătărăi de frunte se luaseră la ceartă
Atrăgênd de la fereastră pe un curios gardist,
Care strâns la cataramă, în mondiru'i de cazarmă,
Dup'o lungă sêrutare, auzise 'n casă larmă...
Precum vezi, n'am nici un martor și e lucru foarte trist!
Lemnele trozneau subt flacări și se 'ncovoiaî în două,
Ênsă în cenușă mută de atunci s'au prefăcut,
Că de ar ști ca să vorbească revenind la viață nouă,
Multe-ar maî putea să spună ele care ne-au văzut!

A! de n'ai uitat nimica din momentele trecute,
 Dacă noaptea de Aprile ți-a rămas în suvenir,
 Vino.—Vom sorbi din cupa fericirilor pierdute
 Zilele vor curge line după al nopților delir!
 Sunt atât de tîner încă, inima mî-e-atît de plină,
 Buzele-mî șoptind un nume după dragoste suspină!
 E cîdat fără 'ndoială, — că sunt anî întregî de zile, —
 Să 'mî reamintesc de-o noapte printre nopțile de-Aprile,
 Și cu gândul dus la tine, visător, să mă trezesc,
 Cu o patimă în suflet și în inimă c'un nume
 Ca să 'mî fluture pe buze și să 'mî spuie că iubesc!
 E cîdat, și n'am ce zice, dar cîdat așa cum este
 Face parte integrantă din a dragostiî poveste:
Inima este-o enigmă și iubirea un mister,
 Le urmez și îată totul; să le înțeleg nu cer!
 De e scris ênsă departe unde te-afli-acuma, Doamnă,
 Să uiți nopțile de-Aprile pentru nopțile de toamnă
 Și să rîzi de-aceste versuri ale sufletului meu,
 Uită-le, dar lasă-'mî dreptul ca să nu le uit și eu,
 Și să 'mî zic ca mîngâiere pentr'o patimă adîncă:
 Mai ții oare încă minte, noaptea 'n care ne-am iubit?
 „O mai ții tu minte încă?...
 Intr'o clipă trecătoare cât un secol am trăit?“

ACCENTE INTIME

In zilele aceste când inima eospiră,
Când egoizmu 'n aer ca molimă planează,
Când florile simțirii din piepturi se retează,
Când bunul traiu e ținta la care se aspiră,
Când orî-ce este nobil ne lasă reci și muți,
Când fruntea 'și-o ridică toți oamenii căzuți,
De ce nu e puțință s'adormi pe ne-așteptate
Și tocmai peste-un secol, ne'nbătrênit d'etate
Să te deșcepti prin farmec la viață și lumină
Călcând într'un nou secol pe-a veichifului ruină!

Nu plâng pe-o soartă crudă ce 'n veci mă urmărește :
O inimă ce simte o dată se zdrobește !...
De mic Fatalitatea în cartea ei m'a 'nscris
Și trec prin astă lume cum trece un proscris,
Dar plâng că nu vęd cerul ce 'n oichi se oglindește
Prin oichiul Omenirii la inime transmis !
De câte ori în taică creând o lume 'ntreagă
Distrug pe cea reală, rup lanțul ce mă leagă
Și pentru alte zile mă simt că sunt născut :
Familii, țeri, fruntarii, le șterg prin cugetare
Și ridicând pe tronu'i familia cea mare
In patriă comună vęd globul prefăcut !

Simțiri mică și înguste din epocile noastre
Destule generații în scutecele voastre
Le-ați înfășat, și ele, tot prunce au rămas :
Al secolului nostru cu secolul din urmă
Voi sunteți compromisul spre-a face uu noă pas ;...
Făcutu-l-ați ?... răspundeți, căci secolul se curmă
Și celă-l-alt de-acuma ridică al său glas !

Ah ! Inima de lacrimi mi-o simt atât de plină ;...
In locu-vē, răspunsul, sunt ele care 'l dau !
Mai mult ca tot d'auna povara ne înclină
Și se refuză pâine acelor care n'aă !

Maî mult ca tot d'auna pămêntu-acesta mare
Nu poate să hrănească pe toîi câîi a născut,
Maî mult ca tot d'auna, nimic e-o cugetare
Ș'o frunză e poetul de crivêțe bătut!
Sêracul și bogatul n'ău loc l'aceiași masă
Ș'aceiaș atmosferă pe univers apasă,
Schimbarea nu există de cât în procedurî;
De sunt zîmbirî pe buze în suflete sunt urî;
Disprețul covîrșește pe-acela ce nu știe
Că lumea este-o casă de joc de stosărie
In care se despoaie prin orî și ce mijloc
Și că, se 'ngăduiește se aibi prin pozunare
Cărîi bine măsluite spre-a face bancul mare
Destul se nu te prindă vr'un altul maî escroc!

Eă nu visasem lumea, de sigur, precum este
Și când mă deștept astă-zî ș'o vêd fără de veste
Imî vine câte-o dată se mă ascund, — se fug, —
Sau singur, fără milă, zmintit, se mă distrug,
Sê nu maî vêd lumina din cerul plin de soare,
Și haîna vîețîi 'n zdrențe s'o lapêd la picîoare!

Sêrmanî copîi ce âncă la sîn de scumpe mume
Zîmbițî acestuî soare, neștiutorî de lume,

Voi care-aveți un suflet umplut de bunătate
Și care-aveți să pierdeți acea virginitate
De cugete-aurite din inimă inocente,
Ne 'nțelegetori încă de-aceste lungi lamente,
Cu frunți mult mai senine c'al cerului azur,
Cu suflete curate ca focul cel mai pur,
De e ș'a voastră soartă ca să intrați ca mine
În cercul unui haos de inimă în ruine,
Închideți ochii voștri; .. Muriți; nu mai intrați:
Veniți curați în lume, ieșiți din ea curați!

Ce?... Plânsul mă înneacă și nu mai am putere
Să 'năbușesc în mine accentul de durere
Când mumele m'ascultă c'o tristă 'ncremenire
Privindu-și copilașii cu inima 'n privire!
Ce?... Dragile ființe să moară?... Înapoi!
Morî tu, poete searbăd cu drojdiă amărite
Din care pornești lumi neîmpăcat război!

Să mor!... Zilele mele sunt astă-zî hotărîte,...
Nenorocite mume, e prea târziu să mor!
Dar dac'acea femeie ce 'n pântecile sale,
În zilele'î frumoase de gloriî triumfale,
Când supunea destinul c'un zîmbet răpitor,
Ursită-a fost să poarte pe bietul visător,

O! dac'acea femeie ar fi putut să știe
 Ce soartă pregătindu-'și îmi pregătește mie,
 Nu ar fi fost mai bine cu mâini ne'ndurătoare
 Să mă omoare 'ndată ș'apoi să se omoare!

Societate crudă, acuzatoare vecinic,
 Sunt mulți care lumina cerând'o l'al tău sfeșnic
 S'au ars, ș'ale lor inimă ca niște urne sfinte
 Păstrează-abia cenușa din miș de simțiminte,
 Sunt mulți care 'n mijlocu-ți 'și-aduseră junețea
 Ca să 'ți înprospăteze cu dânsa bătrânețea:
 Tu, absorbind de grabă prinoasele pe rând
 Te-ai folosit de ele și i-ai privit căzând
 Și 'n loc ca să 'ntinzi mâna victimelor simțirii
 Ai ris. — Fatale timpuri! Când plânsul nu eescită
 De cât risul ironic saū mila ipocrită,
 Asupră-vă: Planeze blestemul Omenirii!

1880 Marte. București.

COPILARIA

O! Copilăria scumpă, vîrstă-atât de fericită
In coroana ta nu este floarea grijii înpletită,
 Însă repede te duci;
Iată : Ênsu-mî daŭ uitării că am fost copil o dată :
De atuncea mi sê pare că e-o vreme 'ndelungată,
Vai! și zilele trecute nu poți sê le mai apuci!

Vino 'ncaî, prin cugetare, veselă copilăria,
Sê rensufleștești o clipă veștejita mea juniă :
 Câți prietenî n'am avut!
Câte inimî iubitoare n'au rêspons inimei mele!
Câte visurî fericite ce veneau ca sê ne 'nșele
Pe-ale scoaliî băncî tocite, împreună n'am făcut!

Pensionul făcea singur fruntea să ni se 'ncrețească,
 Și în fie-ce Duminică ne gândeam c'o să sosească
 Lunea, ca un Dorobanț;

Pe la fie care-acasă, Lunea, nascocea buclucuri
 Spre a se 'ngriji ori-care de-acadele-ori de sugiucuri,
 Care, cu o firfircă, care chiar cu câte-un sfanț!

Cutioare pe la mese aveam toți. — Nu erau rare
 Intovărășiri de-acele ce făceau mișină mare

 De-acadele și gutu!

Dacă se 'ntempla vre unul egoist mai mult se fie
 Și sfirșea,—priimea răspunsul: „Nu mi-ai dat rahat nici mie!
 „Uite ce de pergamunte, ênsă puneți pofta 'n cui!“

Iarna, se făcea prin curte, din zăpadă, o cetate,
 Și dedeam într'ênsa iureș întrecându-ne-a ne bate
 Spre-a urca în virful ei,
 Pentru gloria cea mare de a face-a ei concistă
 Și de-a înlânta de-asupra 'i steagul cel dintr'o batistă,
 Sau de-a 'i prinde garnizoana cea compusă din vre-o trei!

Vara, era altă vorbă și ducându-ne la școală,
 Ca copilul din poveste nu plecam cu mâna goală,

Ci 'n ghîozdane aveam cărți,
 Dar în drum, din întemplantare, s' aflu o zidărie
 Veichie și ne-isprăvită care e și azi pustie
 Și ne risipeam cu toții în vre-o pai-spre-zece părți!

Câte nebunii voioase nu reved prin amintire!...
 Ce e drept, și profesorul, ne punea câte-o lipsire
 Ca la niște mici berbanți:
 Ensă noi jucam arșice și puțin ne păsa nouă
 Dacă vom scăpa la urmă sau cu una sau cu două:
 Leneși n'aveam mulți în clasă, dar de sigur, nici premianți!

Maî târziu, șcena s' schimbă, simțurile s' deșteaptă,
 Unii 'ncep ca s' presimtă c'alte jocuri îi așceaptă
 Și că ceasul a sosit
 Ca din pension s' nceapă, noaptea, peste zid s' sară,
 Iar din somn, vise-aurite, vin s'îi facă s' tresară
 Și când vor ca s' 'și dea seama pentru ce... adorm tihnit!

Tălnici lupte, cine oare n'a trecut prin voi în lume?...
 Cine n'a simțit cum urcă niște stranie parfume
 De la inimă la cap?
 Și cum ele, de o dată, tot urcându-se într'una,

Inbătând orî-care simțuri fac a izbucni furtuna
Patimelor, ce la urmă, într'o viață, și nu 'ncap!

Innegrite bănci de școală, alții șed pe voi acuma,
Alții 'și fac acuma rëndul învățând întreagă suma
De neroade 'nțelepciuni;
Martore l'aceleași lupte asistați ênsă 'n tăcere,
Prezidați l'aceleași visuri încărcate de plăcere
Și formați tot într'o vreme alte generațiuni!

Neschimbat nu e nimica, iar de sigur, tabla veichie
E la locu'i, și 'n picioare a școlarilor pereichie
Dinainte'i s'affă iar;

Par' că 'i vęd cu creta 'n mână înmulțind atâtea ixuri.
Că de-ast-fel de zăpăceală dă chiar profesorul chicsuri,
Pe când banca cea din urmă joacă dame și țintar!

Neschimbat nu e nimica : Poate chiar că multe nume
Aũ rămas pe bănci săpate de aceia câți prin lume
Risipiți umblăm acum,

Unii 'n fericiri depline, alții 'n suferinți cumplite,
Unii plini de dorul țerii, alții suflete 'njosite,
Alții, doboriți de soartă : Frunze 'n' praful de pe drum !

O! de ce zilele mele aŭ trecut atât de iute?..

Dați-mi iar copilăria cu frumoasele 'i minute,

Chiar cu pensionul ei!

Cu lyceul meu cel falnic plin de inimă ne 'ntinate.

Și cu taînicile visuri, care 'n nopțile 'nstelate

Ne-aducea pe-un nor de aur ale raiurilor chiei!

Dați-mi... Coardele 'nstrunate să destind ênsă cu 'ncetul,

Harpa mea d'abia vibrează și 'mi remâne 'n pîept regretul

Zilelor care-aŭ trecut!

Zorile-albăstresc prin geamuri dup'o noapte de 'nsomnie

Umplând mica mea odaie c'o lumină argintie

Și 'mi plec fruntea veștejită spre condeiul jos căzut!

București, — 1880 Aprilie 25.

POETII

De ce ca norii cei de iarnă
Ce vin pe câmpuri ca s'aştearnă
Lungi strate de zăpadă,
Să strâng pe unele frunzi june,
Norii viforoşi, sumbre furtune
Ce se 'nbulzesc grămadă?

Ori nu mai este 'n ceruri soare,
Şi 'n lume vială rîzătoare,
Misteruri şi amoruri?
Ce patime 'i însufleteşte?
Vr'un vis nebun îi urmăreşte
Cu vecinicele doruri?

De sunt nebuni, voiesc să 'i apăr
Că 'n oichi aū fulgere ce scapăr'
Schintei de poeziă,
Și nu e rar să se întemple
Să poarte-o lume între tēple
Pe care să n'o știă!

Cu ei vorbesc frunzele 'n cale,
Cu ei și apele pe vale,
Și bolțile albastre!
Iar daca aū un corp de tină,
Cu sufletele în lumină
Plutesc mai sus de astre!

De suferinți, ei sunt exemple,
Când mor li se ridică temple
Și falnice statuie!
In viață ênsē duc o cruce
Pe care toți, să 'ntrec s'apuce
Sē 'i răstignească 'n cuie!

Și nu e 'n stare suferire
Ca să 'nterupă-a lor menire

Și nobilă și sfântă!
Lor nu le pasă de năpasti;
Zimbesc pe margini de prăpastii :
Iubesc, mângâie, cântă!

Câștigă pâinea lor prin trude;
Nenorociții li sunt rude,
Copii, li sunt orfani;
Ii recunoști fiind-că 'i latră
Toți câinii ce-aș hrănit în vatră,
Toți câinii,—toți dușmanii!

Cu cerul care le zîmbește,
Sunt curcubeul ce unește
Sărmana noastră lume!
,Poetii', în valea cea de plângerii
Lor li se zice, ênsă ,ângerii'
E 'n ceruri al lor nume!

SATIRA EPOCEI

Ca să te 'nsori
Te 'nsori cu plată,
Iar ca să mori,
E și mai lată;
Ca să trăiești,
Ce cheltuești?...
Ca să boleşti,
Cu ce plătești?
Cum stăm acum,
E groasă gluma :
Nu poți să mori,
Nici să te 'nsori,
Nici să boleşti,
Nici să trăiești !

CALUGARENII

Muză, inspiră-mă, lira-mi să murmure
Numele-eroilor cu fapte rare,
Nobilă cântecu'i, fă'l demn de luptele
Si strălucirile timpilor mari.

Bolintineanu.

Ale Islamului hordele bărbare
Vin ca lăcustele câmpu 'negrind ;
Sila cea groaznică, moartea și flacăra
Calcă pe țarine lung vuvuind !
» Spuneți Românilor, ce fac popoarele
» Când își ved patria tristă gemând ?...
» Oare 'ntind brațele și primesc fiarele,
» Sau încing spadele și mor luptând ?
» Spuneți Românilor, se 'nălțăm armele,
» Sau padișahului se ne 'nchinăm ?...
» Înălțând armele ne 'nălțăm numele,
» Și primind fiarele ne 'njosorăm !

„Nu, O! eroilor, să 'nălțăm armele,
„Oastea păgânilor s'o sfărâăm!
„Inălțând armele ne 'nălțăm numele,
„Și primind flarele ne 'njosorăm!
Ast-fel oștirilor spuse în vorbele'ı
Domnul Românilor, bravul Mihaı;
„Armele! Armele! strigă oștirile
Și toți încalecă iute pe caı!
Hordele turcilor, multe ca stelele,
Urlă cu furie și năvălesc;
Aă iataganele... dar iataganele,
Brațe molatice le mânuiesc!
Iute ca fulgerul se reped barbarii,...
Șuieră gloanțele peste câmpii;
Să aud răcnete, să lățesc vaiete,
Și slăbesc cetele de osmanlii!
Altele 'n locu-le însă sar sprintene;...
Oastea Românilor s'a 'nduplecă!
Dar Mihaı marele, vine, și vorbele'ı
Sufletul bravilor a 'nbărbătat:
„Nu fugiți fraților, zice ostașilor;
„Fugă a turcilor turmă de sclavi!
„Voı, O! Românilor, înălțați frunțile,
„Dați ptept păgânului ginte de bravi!
Rapătă tobele; toți reiaă armele;
Ceı ce fugiseră, muți, stând pe loc

Re'ncărcând flintele, ațintesc hordele,
 Ș'asupra dânselor iute fac foc !
 Gloanțele vijăie, spadele schînteie,
 Sângele șiruie riuri subt fier !
 Fumul cu velele'î lupta învăluie,...
 Searbăd chiar soarele pare pe cer !

.

Capul pângânilor vede cu furie
 Hordele'î falnice că se răresc ;
 Simte că 'nvingerea scapă din mâinile'î
 Și își împintenă calu-arăpesc !
 „Ha! armăsarule!“ strigă el calului
 Care ca fulgerul ia al său zbor
 Și subt copitele'î, orî-ce obstacule
 Cad ca subt trăznetul mistuitor !
 Oștile turcilor iară prind inimă,
 Pe când pașalele, cu Caraïman,
 Vin ca săgețile 'n urma vizirelui,
 Gata să apere toți pe Sinan !

Domnul Românilor, vede pașalele
 Sfărâmând oștile'î in calea lor,
 Și lăsând calului frênul să'î fluture,
 Ca să'î întêmpine pleacă în zbor !

Urletul hordelor, tropotul cailor,
Sunetul tunului greu bubuind,
Pe-albia văilor trece 'n resunete
Și prelungindu-se urlă vuind!
Dar Mihaiu, patria, zboară se 'și apere
Lupta cu vocile'i nu 'l îngrozesc!
Calea urmându-'și-o, spada lui șuieră,...
Turcii în lature se risipesc!
Mersul eroului nu mai întâmpină
Mai nici-o stavilă; — Dar lângă pod
Insuși vizirele stă cu pașalele'l...
Caii păgânilor frânele'și rod!

Răcnetul tigrului când se înfurie
Nu se apropie de-al lui Sinan!...
Ochiul lui sângeră. — Mâna lui repede
Duce vizirele la iatagan!
,Morî, O! Ghîarule!‘ strigă eroului
Care oștirile 'l-a spulberat;
Podul subt tropotul cailor dărdăie,...
Zăngăne spadele 'n iureșul dat!
Însă 'ntr'al podului capăt se zdrumică
Al padișahului mari căpitanî!
Spada ce mânuie Domnul Românilor
Moaie și 'nduplecă pe Muzulmanî!

INTR'UN ALBUM

Am văzut frumoasa țară
Cu eternă primă-vară.
Cu miros de portocali,
Cu Veneții și cu Rome,
Cu casteluri și cu dome
Care 'n lume n'aū rivali !

Am călcat țărâna 'i sfântă
Ce de secolî se frământă
Subt atâția pași profani,
Și ca Brutus, s'erutând'o,
S'erutaiū în ea, călcând'o,
Pe strămoșii mei Romanî !

Ca și Cèzar, Rubiconul
L'am trecut, când trecui Rhonul,
Și în falnicu-mi ocol,
In triumf mă purtă banu,
Imi deschise Vaticanu,
Mă urcă la Capitol !

Plin de-o epocă trecută
Și de-o fală dispărută
Am intrat și 'n Colizeu,
Ș'am privit prin cugetare
Lupta cruntă dintre fiare
Ce se da 'n onorul meu !

Iar purtând pe frunte laur,
Bënd Falerno 'n cupe de-aur
Ca Musset am banchietat ;
Însă, nici pe drumul mare,
Nici prin funduri de pahare,
Inima nu mi-am uțat !

N'am uțat'o... E la mine....
Și tot bate... rău saū bine...

N'ar mai bate nici de cum !
De aceia, lâng'o floare,
O voi pune la 'nchisoare
Să rămâie 'ntr'un album !

MANGAIERIA DESMOSTENIRII

DEDICAȚIUNE DOMNIȘOAREI MARIA DUPORT

I.

Din averea strămoșească astăzi nu mai am nimic
Jefuit de cămătarul cel sfruntat și fără milă. —
Nu'î rostesc mârșavul nume : — s'e'î rostesc îmi este silă ;
Nici nu scriu aceste versuri ca s'e'î bat ori s'e'î urzic,
Că'și-a'ntins Dumnezeu dreapta de acum a 'l apăsa ; —
Și de'mi zmulg aceste versuri dintr'a inimei durere
Nu regret c'am pierdut ăst-fel o zadarnică avere :
Desnodarea soartei mele este tot în mâna sa !

II.

Regret albia'ți frumoasă Amaradie iubită,
Regret piscurile tale coperite de păduri,
Dulcele murmur din moara ce umbla neostenită,
Văile misterioase adâncite și obscure ;
Casa de pe muchia verde cu obloane colorate,
Pomiș ce'i sădiți de tata și iubitele lui flori,
Cărțile ce'î erau scumpe, armele 'î cele-adorate
Și potretul sêu pe care eș am plâns de-atâtea ori!

III.

N'am putut nici chiar portretu'ți, umbră scumpă sê'l ridic ;
Am plecat cu mâna goală fără 'n urmă a privi!...
Soarele de dimineață când pe ceruri se ivi,
A vèzut călcându-mi pragul, ca stăpân, un venetic !
Mi s'a spus c'aș plâns moșnegii ce'i în slujba noastră-albiți,...
Dumnezeu sê le dea bine, și atunci când vor muri,
Flori și frunze sê le facă pe mormânt a 'nmuguri,
Și în urmă sê le plângă fiș din strănepoți iubiți!

IV.

A! de câte ori de-atuncea, timpul cel de altă dată,
Nu l'am rechemat în minte sê 'mi revêd copilăria,

Când juca la umbră hora, veselă și cadentată,
Care prăfua 'ntr'o clipă de prin curte, bălăria ;
Hora cea cu sălbî de aur și zavelci muiate 'n fluturi,
Hora fetelor frumoase ș'a frumoaselor neveste
Hora 'n care p'ici pe còlo, se primeaũ, se daũ sêruturî
In a frunzelor șoptire, în a dragosti poveste !

V.

Paștele cu ouă roșii subt același scump cămin
Ne strîngea pe toți copii din orî câtă depărtare,
Ne-aștepta cu masa 'ntinsă, tata-moșu, mama-mare,
Și țêraniî înaintea ne țeseaũ cu ploști de vin !
Tata ce ne ducea 'n brațe, mama ce ne rîngăia,
Ne 'nclina pe a lor mână, — mâna lor sêrutam dulce,
Când venea la urmă seara, ne duceaũ ca să ne culce,
Dar cu pêr de-argint, bătrênii, și în somn ne mângăia !

VI.

Mi-a rămas adânc în minte, noaptea Paștelor cea sfântă ;
In bisericuța văii mă revêd și par'c'aud
Vocea prèotului care, leturgiile le cântă
In memoria aceluî ce-a 'ndurat martir mai crud !

Lumea 'n cerc îngenuchiată, stă ș'ascultă în tăcere,
 Sute de luminărele se aprind ênsă treptat,
 Iar cocoșii de o dată vestesc ora de 'nviere
 Și biserica răsună de : „Christos a înviat!”

VII.

Vai! S'a scurs de-atunci o vreme! — Multe Paște au trecut :
 Pragul sfintelor biserici n'am călcat de nu țiū minte!
 În blestemul tinereții am rîs chîar de cele sfinte,
 Iar cu zilele rēpuse, chiar pe tata l'am pîerdut ;
 Am pîerdut chiar amintirea inocenții de-altă-dată
 Dar de cîte-orî sosește învierea lui Christos
 Ca 'ntr'acea bisericuță mă simt iar religios
 Și îmi sufăr a vieții sarcină împovărată!

VIII.

Tot ce-așiū vrea ca mîngăiere într'a mea desmoștenire
 E sē mi sē ție 'n seamă că am plâns ș'am suferit :
 Bun că am născut în lume și că lumea m'a 'nrăit!
 Urgisit de cer și oameni, le-am rēspuns prin urgisire!
 Am fost păriă 'n mijlòcul țerii mele. — M'am luptat
 Corp la corp cu traiul zilnic și cu soarta ne'mpăcată
 Subt a căreia sandală inima-mî însângerată
 Chîar și astă-zî e strivită, fără 'nvins a mă fi dat!

LEGENDA SIMINOCULUI

Pământul se cutremurase,
Și cerul se întunecase,
Christos pe cruce răstignit,
In Domnu, sufletu 'și 'l dase
Și 'ntre tâlharī sta pironit.

Catapeteazma, sfărâmată,
Zăcea 'n biserica bogată, —
Biserică de cărturari!...
Iar cum fu noaptea 'naintată,
Il coboraū dintre tâlharī!

Atunci apostoli veniră
In taînă-adâncă de 'l jeliră,
Și cum îl duseră 'n mormânt
O piatră grea rostogoliră
Pe 'nvătătoru lor cel sfânt !

Dar Maica-Precista, rămase,
Și cum pe piatră s'așezase,
Plângându'și plânsul ei amar,
Din steiū, zări că 'n grabă dase
O mică buruiiană-afar' !

Și lacrămile ce-o stropiră,
Atât de repede-o sporiră
Că 'și dete rodul ei pe loc
Și florile i se numiră
De-atuncea, flori de Siminoc.

Iar dându'-și rodu, Siminocul,
Ș'a treia zi având norocul
De-a 'npodobi mormântul gol,
De-atunci rămase în tot locul
Al nemuririi sfânt simbol !

CANTEC DE RENAAȘTERE

A muri, — este prea lezne :
Dreptu-acesta l'avem toți,
Însă toți, n'aũ drept la viață :
Ce e greũ, — e a trăi !

Secole 'napoiũ ! — Un altul
Are locul ca sã 'ți ia
Și deviza lui e sacrã :
,Drept la viață pentru toți !

Care-a fost a ta, — răspunde?...
Lumea toată-ai despărțit
Ș'ai trunchiat'o 'n două taberi ;
Ceî ce aū și ceî ce n'aū!

Jos cu taberile tale :
Toți s'avem că toți muncim!
Și pământu-acesta mare
Să dea roade tuturilor!

NOAPTEA DE SEPTEMBRE

LA MUZA

A tunci când după zile de lungă așteptare,
Imi apăruși de-odată zîbind, sufletul meu,
Crezui că ești un ânger, de pace și scăpare
Trimis se mă re'ntoarcă la bunul Dumnezeu.

Tu nu erai un ânger cerească nălucire,
Dar cugetu-mi atuncea la pace se 'nvoi...
Ți-am dat a mea juniă, mi-ai dat a ta iubire
Și șcepticul îndată d e cer nu se 'ndoi!

Mi-ai zis: Poetul are o misiune sfântă: ...
El trebuie să creadă și n'am mai cercetat,
Poetul e o harpă: Nu cugetă ci cântă,
Chiar el nu se 'nțelege, dar este ascultat!

Prin lumile luminei se 'ntr'aripă se zboare
Și 'n urma sa deșiră frumoși mărgăritari,
Pămîntu'n depărtare îl lasă sub picioare
Și 'nbrățișează totul cu aripele'î mar!

Și m'am suit atuncea în cerurile mute
Și cerurile mute atuncea mi-aū vorbit,
Eternul în tot locul vibra pe întrecute,
Iubită nălucire, de ce m'ai părăsit?

În sufletu-mî de tîner eră 'ntunerec mare,
Eram ca și o barcă lipsită de cârmaciū,
Veniși, — făcuși lumină! Suflași, — și c'o suflare
Făcuși să 'ntindă pânze vîslașul nedibaciū!

Prin funii, făcuși vîntul să treacă 'n armonie
Și fie-care notă zbura pe câte-un val,
Priveam... și fermecatā, cereasca Poezie
Îmî surîdea voioasă șezînd pe-un verde mal!

În jurul bărcii mele, un stol de Nereide
Venea ca să se joace cu părul riurând,
Așiu fi putut chiar cerul atuncea a'l desfide,
Cu cerul eram însă, și cerul mi-era blând!

Zimbeam la orî-ce rază venea să mă mângâie,
Era senin și vesel și Orient ș'apus,
Și sufletu-mi întocmai ca fumul de tămâie
Pe-o notă de-armonie să ridica în sus!

Furtuna de atuncea, gemu trecînd pe mare,
Catartele de trăznet cu zgomot s'a'u zdrobit...
În voia soartei mele lovind cu ne'ndurare,
Cerească nălucire, de ce m'ai părăsit?

M'a dus de sigur vîntul la maluri și pe mine
Dar inima din pîeptu-mi de stînci s'a sfîșiat,
Și nu mai cred acuma, în rău și nici în bine...
În portul disperării furtuna m'a băgat!

În lume de-am fost însă, ursit de-o crudă soartă,
Să am sfîrșitu-acesta, de-așiu face orî și ce,
Mai bine-ar fi fost poate, să'mi lași simțirea moartă...
Cînd poți vorbi cu vorba, cu inima de ce?

Ai dat tu oare viață la inima'mi copilă
Spre a putea mai bine să sufere 'ntr'o zi,
La niminea să n'afle nici crezământ, nici milă,
Și 'n van de suferințe să 'ncerc a o păzi?

I-ai dat tu oare viață, dintr'ênsa spre a face
Femeia cea de uliți ce n'are vr'un secret,
Prostituata vilă, ce plânge pentru-a place,
Bacanta despletită l'al traiului banchiet?

Și facla unor gânduri atâta de funebre,
Pe loc ce se aprinse de ce să n'o fi stins?
Căci lacrimile-aceste, de-ar rămânea celebre,
Și tot era mai bine în groapa rece 'ntins!

Încăi de-aveam pe lume vre-o alt-fel de menire,
Încăi de-așii putea zice și eu că am trăit!
Dar nu; N'am trăit încă, și 'n scurta-mi viețuire,
Abia mi-e dat a zice, atâta : „Am iubit!“

O! Muză, vezi acuma cum viața mă doboară!
O! Muză ai fost crudă favoarea ta să'mi dai!
Ai zîmbet de sirenă și sêrutări ce-omoară,
Pe când, nici imortale de-ajuns — pentru morții n'ai

București, 1880 Septembrie.

LEA T!

Soldatii înșirați la rînduri
Formaū pe strade spalier
Și scăpăraū schinteī la soare
Din haionetele de fier!

Torent trecuseră la mijloc
Comunele întregēi țēri,
Că'și adusesē fie-care
Prinosul ei pentru sērbări.

Dar când cu steagurile 'n frunte
Pășiră „Micii Dorobanți“
Cu ofițeri cu săbii trase
Și cu sergenți adiotanți,

Soldații înșirați la rînduri,
Uitându'și disciplina lor,
Cu toți strigară într'o voce
Un „hura!“ lung răsunător!

Iar un căprar de lângă mine,
Vezînd pe-o loază de băeat!
Incovoiat sub greaua pușcă,
De 'ndușoare 'i zise „Leat!“

11 Maiu, 1881.

MARI!

„Mari șoptește echo pe maluri
„Mari murmură cascada 'n stânci,
„Si vântul serii udat de valuri,
„Mari repetă în ripe-adânci!“

Sc. Scurtu.

A des, o voce lină
In inima mea cântă;
Simțirea 'mi-este plină
De armonia'î sfântă;
Suavele'î accente
Ce nu le voiŭ uita,
In orî și ce momente
Mă fac a tresări;
Mari, e vocea ta,
E vocea ta, Mari!

Ades, lucind în umbră,
Doi ochi privesc la mine
Când noaptea e mai sumbră,
Când cuget lung la tine,
Doi ochi ce 'n orî-ce parte
Mă 'mpinge sorții rîi,
Aproape saŭ departe,
Mă fac a tresări :
Mari, sunt ochii tîi,
Sunt ochii tîi Mari!

In vise, cînd de Muze
Sunt dus pe altă lume,
A două fragezi buze
Simt dulcile parfume!
Pe fruntea mea sî 'nclină,
Incet, încetișor, ...
La șoapta ce 'mî suspină,
Etern voiŭ tresări :
Mari, suav amor,
Sunt buzele 'ți Mari!

CASTELUL

Castelul în ruine se 'nalță pe colină
Cîntitele lui turnuri pe șanțuri se înclină
Și armăria veichie sculptată pe fronton
S'a înnegrit la vînturi, iar picături de apă
Scăpînd din nori într'una o șterge și o crapă :
Un leu a rămas încă și coiful de Baron!

Subt bolțile deșerte păiajenul își țese
Subțirea lui dantelă din fire lungi și dese;
Căminul de faiență e rece.... — Pe pîreți
Abia se țin ici-colo; din cuie să nu cadă
Portretele antice din timpî de cruciadă
Uitându-se prin sală cu ochiî lor semeți!

Un biet vetaf de curte batrean ca vremea veche,
Legende curioase iti spune la ureche :
El a slujit stramosii Baronilor de azi...
El a vazut Castelul in plina lui splendoare :
Trait in alte zile, l'a incalzit alt soare !...
Rechitele de astazi p'atuncea erau brazii !

De-ar fi se'l crezi, adesea cand luna prin fereastră
Imbraca 'n aur zidul cu raza ei mameastra,
Si 'n bronz bate-orologul de doue-spre-zece-ori,
In ultima bataie a miezului de noapte,
Prin sali, pe scari, prin curte, s'aud confuze soapte,
Si scutieri, in mana, tin cai rinchiezatori !

I s'antemplat asemeni, in sala de serbare,
Se vadă subt camine că arde focul mare,
Si nobilele chipuri, din cadre coborind,
Se 'si scuture dantela mansetelor, de praf
Pe care l'a pus timpul si l'a lasat vetaful,
Se vie se se uite in ochii lui pe rind !

Ca se'i inpace 'ndata scia se faca scuze
Si 'i multumeau stapaniil miscand incet din buze ;

Apoi sub polecandrul din mijloc s'așezaă,
Și înprejurul mesei clocneaă cupele goale;
Băieții cei de casă le dau mereu ocoale
Cu umbre de bucate din care nu mâncaă!

Vătaful spune multe, și sunt două portrete
In care s'ascund două ș'aceleași mari secrete...
Când el ți le arată il vezi înduioșat,
Intr'unul, e un tână cu visătoare față,
Frumos ca Poezia, sub blonda lui mustață,
Și înfocat sub ochiu'i a lene aplecat!

Ca Romeo el poartă mantaua consacrată,
Din umeri, căzând scurtă, pe talia'i bogată,
Și strâns lipit pe pulpe tricoul cenușiu
Ii arcuiește mușchii energicelor forme:
Ai crede că jugravul a vrut ca să 'l transforme
Pe pânza fără suflet, din ânger, în om viu!

Alături se arată pe fundul cadrei sale
O feie ale cărei conture ideale
Subt valuri de dantelă dispar ca subt un nor,
Și dacă subt pleope, o rază amoroasă

N'ar fi ca să se joace pe fața'i vaporeasă,
Ai crede, o nălucă, — un vis amăgitor.

Legenda povestește că 'n nopțile mai sumbre
Să 'nsuflețesc pe pânză ș'acele două umbre
Și chiar vëtaful spune, că este cunoscut,
Din sala cea tăcută, că 'n taînă 'nbrațitate,
Strëbat prin coridoare și ies pe 'nfurișate,
In curte 'ncălecându-'și fugarul nevëzut!

Născute 'n alte timpuri, nutrind altă iubire,
Apar ca o schinteie și trec ca o zîmbire,
Și când în zori de ziuă se reîntorc, — le vezi
Mai palide ca luna, că 'și iaă în cadre locul;
Pe buze li să stinge și zîmbetul și focul
Și 'n rëversat de soare legenda n'o mai crezi!

Castelul are multe povești ce te minună
Dar castelanul de-astă-ză le crede o minciună
Și când îl vëd strămoșil în catifea 'mbrăcați,
Roșesc din înălțimea portretelor auguste,
De redengota neagră cu mânece înguste
A celui care 'și zice nepot de Cruciați!

Iar timpul care vecinic clădirile le sapă
Apasă peste turnuri, le 'nclină și le crapă
Și 'ntinde pe creneluri, pe ziduri și pe porți
Din mușchii de păragini o țesătură fină
Subt care se ascunde trecutul în ruină
Precum s'ascunde 'n frunze locașul celor morți!

DE CAND..

De când s'arată cum că soarta
Să mă lovească-a ostenit :
De moarte 'ncep a mă mai teme,
Incep a fi mai îngrijit.

De ună-zî chiar, pe 'nfurişate,
In mîez de noapte s'a urcat,
Pe scara locuinţei mele,
La o vecină de-a intrat.

Putea prea bine să se 'nșele,
 Putea să bată 'n ușa mea,
 Și 'n loc ca să golească un leagăn
 Să se arate mult mai rea.

Aseară me 'ntorceam acasă,
 Și o poartă neagră am zărit.
 Și am stat în drum ca nici o dată
 Și iar la moarte m'am gândit.

Și poate pentru 'ntăia oare
 Mi-am zis că este trist să mori,
 Cu flori să îți copere mormântul
 Și să rămâi uitat sub flori!

Mi-am zis că este trist să intri
 Subt umezeala din pământ
 Pe când în lume e tot viață,
 Și 'n cer, tot soări și stele sunt!

Și cum mi-am zis aceste vorbe,
 Simții în ochiul meu secăt,
 O lacrimă înfurișată,
 Și drumul, trist mi l'am urmat.

Dar ori-ce pas făceam,-- în mine,
Il repeta un lung eco
Căci îmi părea că fie-care
E către groapă un drum nou!

Când m'am întors apoiă acasă,
Cu capul între mâini am stat,
Ș'am plâns ca un copil în taică,
Și noaptea 'n ceruri m'am visat!

10 MAIU 1881.

Adese ori mi s'a 'ntemplat
Să vĕd armata 'n defilare,
Adese ori m'a 'nfiorat
O taĭnică înfiorare!

Dar nicĭ-o-dată mult mai mult
Nu m'a uĭmit a ei vedere
De cât în marele tumult,
L'a patriei reînviere!

Mi-am readus aminte iar,
Prin grămădirea de cocarde,
Că eu sunt fiu de militar
Și c'am născut între stindarde!

O! Românie, țara mea!..
A poeziei dulce-aromă,
Imi spune că te voi vedea
Reînviând străbuna Romă!

Italia, în Occident,
Tronează 'n Roma, triumfală;
Dar Roma ta, e 'n Orient:
Constantinopol, capitală!

ANTEIUL VENT DE TOAMNA

(11, 9 ȘI 5 SILABE)

Erî a suflat ântêiul vânt de toamnă
Ș'a doborît pălitele foi,
Erî a suflat, iar recea lui suflare
S'a resimțit și 'n noi!

Cădeaă mereă c'un lung freamăt de jale
Și deșteptaă din arbori căzênd,
Ecoul lung al presimțirei negre
Ce-am adormit cântând!

Frumoasa mea, s^e ne-așezăm subț arbori
Ca s^e privim la cer am^înduoi
Și Dumnezeu ne va face-o coroană
De veștejite foi!

20 Octombree 1877.

SERMANA FOAIE

Sërmană foaie de hãrtie
Nescrisã încã te-am pãstrat,
Tu reprezintîi a mea junie
Și tot trecutul depãrtat.

Dintr'un carnet ai fost rãpitã,
Și 'n dosul tãu s'a însemnat
De mîna ce 'mî era iubitã
Adresa ce i-am reclamat;

Dar regăsind'o azi prin tine,
Remâiü cum sunt, — nemângâlat,
Căci veichia casă n'o mai ține :
In altă lume s'a mutat !

DUPE MIEZUL NOPTII

Un vis e viața : o știu,— s'a zis ;
Ca mâine, moartea o să ne culce ;
Dar încăl viața, de e un vis,
Să facem visul ori-cât de dulce !
Aldem ! E noapte, și două sora !
Amor, petreceri, veniți, c'aci
Femei și tineri cu toți s'adună :
Cloc-cloc, pahare.— buze, cip-ci !

Fantastic luna urcă pe cer...
 Parfum de roze plutește 'n aer...
 In orî-ce frunză e un mister...
 In orî-ce pîepturî patimî sê 'ncaier'!
 Vêrsați Cotnarul și Drăgășanul...
 In sănătatea celor de-aci!
 Trăiască-amorul! — Trăiască banul!
 Cîoc-cîoc, pahare, — buze, cip-ci!

Uitând nevoie, grijă ș'orî-ce,
 Hai sê ne rîdem cu toți de soarte...
 De ris sunt multe... de plîns nu è
 Nicî pentru viață, nicî pentru moarte!
 De țineți însê tocmai a plînge :
 Sticla sê stoarcă lacrime-aci!
 Vesel, rubinu 'n ea sê rêsfrînge :
 Cîoc-cîoc, pahare, — buze, cip-ci!

Moartea, chîar Moartea, dacâ 'ntr'o zi,
 Ar vrea de grabă sê ne cosească,
 Fără 'ndoială, spre-a ne trezi
 C'ar fi silită sê 'ngăduiască!
 Ei! Și atuncea.. totul sê poate...
 Am îmbăta-o poate aci...
 Decî pentru-a 'î pune bețe în roate:
 Cîoc-cîoc, pahare, — buze, cip-ci!

SPERANȚA MEA...

Speranța mea e 'n Dumnezeu
De grijă are a 'mî purta
Și traful amărit și greū
Imî va 'ndulci saū va scurta!

doleva ust!

Vrăjmașii mei sunt mulți la număr,
Mulți ca nesipul mării
Și grea povară port pe umăr
Povara disperării!

Dar când gândesc ce-aŭ suferit
Atâția oameni pe pământ,
Imi zic cu dor nemărginit :
Pe lângă dênșii, eŭ ce sunt ?

Isus Christos e pus pe cruce
Și adăpat cu fiere,
Dar el din lume de se duce
Renaște 'n înviere !

NOAPTEA DE IUNIE

D-LUI T. M. STOENESCU

Musset a cugetat'o sorbind a ei răcoare
Și stelele de aur din cerul luminos,
Și taînica natură în falnica'î splendoare
Și tot ce se 'ntrevede în haos, — sus și jos, —
Și tot ce este 'n suflet ca sfântă inspiraare
Și tot ce este 'n creier ca vis saă cugetare
Și tot ce este 'n inimă ca patimă orî simțirî,
Pe rënd, pe rënd. veniră cu dulcî însuflețirî

S'alunece pe harpă'i, încet, ca o suflare
 Ce'npraștie prin aïer parfum de trandafiri;
 Musset a cugetat'o, dar el n'a scris'o. — Oare
 Voi-va astăzi Muza din ceruri să coboare,
 În mantia'i eternă de aur și de-azur,
 Și tocmai de la Sena, ce curge maïestoasă,
 La Dîmbovița noastră îngustă și tinoasă
 Să facă să revibre divinul ei murmur?

Și noi avem de sigur un cer curat ș'albastru
 Și inime voioase și inime 'n dezastru,
 Și noi avem în aïer parfum și melodii;
 Avem pe Heliade; — Alecsandri, un astru;
 Avem Bolintinenii cu sfinte rapsodii;
 Avem Deparațeni precum și Franța soșii,
 Avu atâtea geni apuse 'n auroră,
 Dar ce n'avem, de sigur, sunt suflete să salte,
 Sunt limbi ca să vorbească cu vocile înalte
 De-aceia cariî cântă și mor necunoscuți,
 Pierduți pentru-omenire și țara lor pierduți!

A! Tu plîngeai amarnic poete al durerii
 Atunci când a ta voce invidiî provoca,
 Dar tu aveai cu tine lăstarele puterii,
 Căci mândra tinerime mereu te invoca.

Cu tine n'aveai Tronul, indiferent la toate ;
Un Ludovic cel mare în Franța nu domnea ;
Dar tu aveai aceia ce niminî n'are poate :
Amicii cariî s'î plîngă cînd sufletu'îi plîngea !
Femeia r'espunsese la sacra ta iubire,
Bărbatul r'espunsese la amicia ta,
Și cântecile tale sburaî la nemurire,
Și nimenî nu le uîtă și nu le va uîta !

Tu n'ai murit de foame în trista ta cădere,
Și n'ai v'ezut în lacr'emi pe mumă-ta 'n durere.
Prin cântecile tale n'ascuși neatârnat,
Și Muza ta duîoasă, poet te-a consacrat,
Dar ea tot de o dată nu zise : Mergî poete
S'î fii numaî ca martur l'a zilelor banchiete
Ș'o viață dureroasă în lume s'î tîrești....
Iar cînd voia s'î vie de laurî coronată,
În taînă s'î se 'ncline pe fruntea'îi inspirată,
Puteai în candelabre s'î aprinzî ca s'î primești
Făcliî nenum'erate, subt care s'î p'ălești
Cu t'empla rezemată de m'âini, o 'ntreagă noapte,
Și p'ênă despre ziuă s'î ascultî ale ei șoapte,
Ș'ap'oi, s'î adormî de somnul ființelor cerești !

Puteai, după voință, s'alergi în lumea mare,
Veneția să'ți cânte o dulce inspirație,
Prin sălile Dogale voios să rătăcești,
Să zbori pînă la Lido în neagra ta gondolă,
Cu fruntea luminată de-o sfântă-aureolă
Și plin de o iubire eternă, — să iubești!
Să 'ți pierzi ori-ce iluzii ș'amorul să'ți rămâie
Spre cer ca să se 'nalte ca fumul de tămâie,
Și 'n nopți melodioase de August ori de Maiu,
Noi ânger, pe-aripi late, să zbori pînă la Raiu!

Puteai lângă Rachelă cu inimă deșartă,
Dar nobilă prin suflet, și nobilă prin artă,
Să uîți a ta durere, și vocea să'ți ascuți,
Și mult mai sus de secol, rîzînd de calomnie,
Să te ridici de-odată pe brațe de adulți,
Versînd în a ta urmă torrente de-armonie,
La care să se 'nchine dușmanii cît de mulți!
Puteai, rîzînd de versuri la front aliniate,
Să țezi o nouă pînză de rime zdruncinate
Și 'ntr'ênsă să amesteci real cu ideal,
Făcînd pe a ta Muză în clipă să creeze
Taverna 'n care vinul să curgă ca un val,
Alături cu palatul în care să viseze
În mijlocul orgiei vr'un nou Sardanapal!

Pe Malibran în care, vibra melodioasă,
A ângerilor voce din doma radioasă,
Puteai s'o faci celebră, cântând pe-al ei mormânt,
Și 'n Rolla, de la ceruri, se cazî pên'la pământ.
Iar fata s'eșî deșire cu mâna ei rozalbă
Monedele de aur coprinsse într'o salbă,
Și dându-le lui Rolla, aceluî desfrênat,
S'e'i zică : „Ia-le, du-te, și joacă-le căci poate
„Norocul se se schimbe precum se schimbă toate!“
Dar, Rolla, s'e'și golească paharu 'nveninat,
S'e'și dea a lui suflare cu ziua ce se 'ngână,
Și ânger ca și dèmon, prin nume s'e rămână!

Sublim poet, ca mine tu n'ai trăit în lume,
S'e simți indiferența cum vine s'e sugrume
Din inimele noastre, cerescul simțimânt,
Ce sparge închisoarea'i de humă, ca s'e zboare
Spre tot ce este rază, schinteî, parfum, splendoare,
Spre tot ce te rîdică în cer de pe pământ!
Ai suferit, de sigur, dar nici-o dată âncă,
Orî unde te conduse destinul t'eu incert,
Tu n'ai murit de foame ca palidul Gilbert,
Si patria'ti, — ingrată fiind, — țî-a zis : „Mănâncă!“

Cântași cu toate-acestea un imn de-amăriciune,
Sarcazmele rînjinde pe buze'ți se 'ntîlnesc,
Dar spune-mi oare-atuncea, izvor de golicîune,
Ce trebuie să facă acei ce flămînzesc ?
Când Iunie surîde cu nopțile 'nstelate,
Să cînte saŭ să moară, — când tu și n'ai cîntat ?
Să plîngă, saŭ să rîdă, cu buze descleștate,
Când ție, și condeiul din mână ți-a picat ?
Să cînte ?... Pentru cine ?... Să moară ?... Pentru cine ?...
Și cine știe oare, în moarte de è bine ?...
Să plîngă ?... Ênsă plînsul provoacă rîsul azi...
Pe cât ai să verși lacrimi pe-atîta ai să cazî !
Să rîdă ?... Dar tot omul o rană are 'ntr'ênsul...
Să rîdă ênsă ! — Rîsul provoacă singur plînsul !

PLAPUMA SI CAPATEIU

Unul naște, altul moare, unul rîde, altul plînge,
Însă-al omenirei noastre lung și nesfirșit alaiū
Să'nvîrtește înprejurul unui singur scop în lume :

Bunul traiū !

Bestia, după atâtea veacuri câte mai trecură,
Peste spirit predomineste ca și'n ziua cea d'ânteiū ;
Ce'mi tot spuneți vorbe late : „Patriă și Libertate“ !...
Plapumă și căpêțiū !

FRUMOASA GREACA

O ! cât iubesc frumoasa Greacă
Cu oîchiî gînditorî
Ce când subt gene lungî s'apleacă
Simţî miî de dulcî fiorî!

Minune ne-asemănată,
Cu ce te-aşîu potrivi?...
Chîar Dumnezeu, numai o dată
La tine de-ar privi,

Coprins de-o patimă-omenească,
Lăsându-și raiul sfânt,
S'ar face om să te iubească,
Schimbându'și holta sa cerească
Pe-o palmă de pământ !

1878 Sept. 6, Buc.

DE ZIUA EI

Azi è sfânta Marie :
La ea să ne rugăm ;
Amorul nostru tînăr
Umil s'e'i consacram.
In astă ziuă sfântă
Ce e și ziuă ta,
Mari, iartă-mi a'ți zice, ...
Mari, nu mă uita !

Ca floarea înclinată
De-al toamniî rece vânt
Ca mâine a mea frunte
Pleca-voiû spre mormânt,
Dar chîar subt pîatra rece
De-amor voiû tresări ;
Gîndeşte-te la mine,
Nu mă uita Mari !

Visaserăm în taîna
Acelaşîu dulce vis....
E tristă deşteptarea :
In cerurî n'a fost scris !
Dar cel puţin orî unde
Ş'orî cât t'eî depărta,
Mari, adu-ţi aminte !
Mari, nu mă uita !

DEZASTRU

I.

De-ați văzut vre-o dată florî întredeșchise
Strălucind în roua taînicelor zorî,
Lacrēmile mele nu sunt acea rouă
Și în pîept port numai vestejite florî!
De-ați văzut amorul cu ale lui vise
Cum de gene-atērnă albî mǎrgăritari,
Lacrēmile mele sunt de-o apă nouă :
Ele 'și aū sorgintea în durerî amarî ;
Daū afar' ca rîul peste al sēū vad,
Și de 'mî curg pe față, pe inimă cad !

II.

Viața mea o dată era ca o mare :
Pânzele Speranței o cutreiera ;
Vecinic nebătuță de cât de zefire,
Insulă 'n mijlocu'î, inima-'mî era ;
Ca s'o 'npodobească creșteaș plante rare
In parfumul căror ênsu-mî am crescut,
Dar înălțând marea, voci de pustiire,
Insula 'ntr'o stâncă azi s'a prefăcut !
Mi-a rămas din toate : cugetele reci
Contemplând dezastrul cu niște oîchî secî !

Buc. 1880, Aprile 27.

DE-AȘIU FI NĂSCUT....

De-așiü fi născut copil de munte,
Flăcăü înalt, subfire,
M'așiü fi topit, fetișă dragă,
Sorbindu-te 'n privire,
Ș'așiü fi venit să joc în horă
Purtând cămașă albă,
Dimie strêmtă pe picioare
Și la căciulă, nalbă.

Dar sunt un orășan, sërmanul,
O floare ofilită,
Merg pe-o cărare și mergi pe-alta,
Și n'ai a mea ursită !
Comoara ta de drăgostire
Nu este pentru mine ;
Eu sunt o umbră de orașe
Și am alt sânge 'n vine.

Ce drag voinic e ênsă Sandu
De-abia scăpat de oaste,
Căciula 'și poartă pe-o urechîe,
Deprinderi n'are proaste !
Vezî de mi 'î fă nițel cu oîchîu,
Că ce mai brad de munte !
Nu este cal ca să'l trîntească,
Nici om ca să 'l infrunte !

Așa că de'mî va fi dat âncă
Pe-aici a mă întoarce,
Să te zăresc în prispa casii
Cu furca 'n brîu a toarce,
Și 'n cap să mi te ved cu cărpă,
„Nevastă“ să 'ți pot zice,
Și 'ți voiŭ aduce pentru horă,
De la oraș, panglice !

O LACREMA 'N APUS DE SOARE

È palid cerul, cenușiu,...
Un dulce-apus de soare,
Și i-a născut, amorul viu,
O lacrimă-arzătoare;

Pe gene'i tremură ușor
Ca boaba cea de rouă
Pe fo'i de crin mirositor
Când hura seri'i 'l plouă!

Să pot s'o leg într'un inel
De ce nu mi-e dată mie,
Ca să mă 'ngrop apoiu cu el,
Cu ea pentru vecie!

1878 Oct. 20.

MOARTEA UNUI FLUTURE

P e trandafir, un fluturel
Să anina ușor
Și legănat sugea din el,
Sugea parfum ș'amor!

Ea să opri, și 'ncetinel
Răpindu'l dintre foi,
In sînul ei, — cu fluturel
Cu tot, — l'ascunse-apoi!

In locu-aceluî fluturel
Pierind pe trandafir,
Cât așii fi vrut și eu pe el,
Ca el ca să eespir !

MUR-FATLAR

Dacă mie mi-ar fi dat,
Zvânturat!
Vecinic de furtuni bătut,
S'am și eă o viață plină
De lumină
Și un traiă cu floră țesut.

Saă ca Băyron să fiă,
Mândrul fiă
Zămislit de nouă soră,
Căruă, cea mai blândă soarte,
Pên' la moarte
Iă sădi în cale floră,

Zile ș'anî m'așîu fi oprit,
 Neclintit,
Plin de farmecul ei rar,
Ca să staă să se 'nblânzească
 Să iubească
Greaca de la Mur-Fatlar !

Dar așa precum eă sunt,
 Frunză 'n vânt,
Joc al unei sorți obștești,
Trec, și 'mî stăpânesc privirea
 Și iubirea !...
Treci !... — N'ai vreme să iubești !

DOAMNEI JACKSOHN

N'am uïtat nimica Doamnă : Nicî salonul cel tăcut,
Nicî frumoasele momente cîte repede-aũ trecut!
Mai ales, n'am uïtat vocea, blândă ca o melodie
Care deștepta în mine toată sfînta poezie!
Marea, vecînic zgomotoasă, s'auzea urlând afar',
Inima-mî cea sfîșiată vërsa gemetu'î amar,
Și cu fruntea înnorată, cu speranțele 'n ruine,
M'așteptam la orî-ce rele, neputînd sê cred în bine;
Dar cu notele'î suave, vocea dacã rîdicaî,
Câtă dulce mîngâiere, fărã ca sê știî nu 'mî daî!
Astă-zî când eũ sunt departe, când sunt poate 'n suferință,
Când mai mult ca tot-d'auna îmi lipsește-acea credință,

O! Dă-'mî voie 'n aste rîndurî, după timpul ce-a trecut,
Eă, confuza suvenire, cunoștința de-un minut,
Intr'a sufletului taînă, vocea sê 'mî reamintesc,
Șe mă 'nbărbătez la luptă, sê sper âncă,... Sê trăiesc!

N I N G E A...

N
Ningea... Ningea pe părul ei
Albii fulgi, albe schinteî;
Ningea... Ningea, dar o ninsoare
De flori mirositoare !

Și cum era senin pe cer
Și raze prin eter,
Și 'n inima-mi tremurătoare
Era senin și soare !

D A C A . . .

Dacă nu este-o minciună că iubirea e-o schinteie
Care umple-al nostru suflet de un sentiment ceresc
Inblânzind orî-care inimî cu baghîeta sa de fele,
O! atunci nu e 'ndoială c'am iubit și că iubesc !

Dacă nu este-o minciună c'a simți cu vîoiciune
Fericirea saŭ durerea care ne consumă 'ncet
E suprema poeziă prin mișcările'î nebune,
O! atunci nu e 'ndoială că am fost și sunt poet ;

Dacă a trăi 'nsemnează a purta o grea povară
Ș'a cădea zdrobit sub dânsa precum cad și mă zdrobesc,
Dacă liniștea e numai în odihna funerară,
O ! atunci fără 'ndoială, nu sunt amăgit... trăiesc !

VIORISTUL

Nu l'ați cunoscut! — Prin lume a trecut ca o nălucă
Inclinat pe-a sa vioară cu un dor nespus de ducă!...
Intr'o noapte viforoasă subț fereastră 'i m'am oprit
De-armoniî cereșți răpit,
Și zărindu'î chipul palid la lumina unei lampe,
Chipul, îmi aduse-aminte serafimî din Biblicî stampe
Ș'ascultaiû zburând prin vifor cântecu'î eșpirător
Ca un freamêt lung de aripî dîntr'al ângerilor zbor ;

INSCRIȚIUNE

PENTRU O FÎNTÎNA

(După Malherbe).

Vezi curgând în albe spume,
Trecător, unda mea rece ?
Ast-fel trece tot pe lume :
Numai Dumnezeu nu trece !

HINOV

Sfărîmături de urne, — ori unde, —
lespezi de marmoră mari,
pietrii funerari
subt care zac atâți legionari,
Iată Hinovul; — In el s'ascunde
potopul de secolî trecuți!

*

Călcând această țărîna mută
ved ce nu vedeți voi:
Umbrele-acelor eroi
aî căror urmași suntem noi; —

Și stând în valea tăcută,
de ritmu său de cadență
său de-orî-ce reguli îmi rîd :
Ritmul meu e zgomotul
ce'l fac cu zalele lor !

*

Iată'î. — De-oțel le e coiful ; — lat
era Romanul în spete ; — ondulat
avea părul ; — puternic brațul !

*

Roma veichie întreagă
trece pe dinaintea mea :
Salutare eternă stea !
Salutare regină a lumii
pe-aceste țărniuri pribeagă !...
Tăceți O ! versuri deșerte,
tăceți O ! coarde inerte !
Poete, — și tu, — la pământ !...
Pământul acesta e sfânt !

Cernavoda, 1879 Martie 3.

DE-ASIU FI SCRIS...

De-așiū fi scris pentru cei morți
Morții s'ar fi deșceptat !
Am scris ênsē pentru vii
Și ei nici nu s'aū mișcat !

Ei vorbesc despre simțiri,
Și de-un egoizm obștesc
Inimile ce-aū rēmas
Cu durere sē zdrobesc !

Morți, ieșiți din gropi afar'
Locul vostru e 'ntre noi!
Viî, intrați în locul lor,
Gropile sunt pentru voi!

PE ALBUMUL D-REI **

Pagina e albă
Ca un suflet pur
Și cerneala, neagră
Ca un gând obscur !

Și de scrii acumă
Strofele ce scrii,
E ca să s'arate
Albu, mult mai viu !

LUI CAROL SCROB

(ASUPRA BROȘUREI CE A TIPARIT)

Ti-am citit, dragile versuri
Scumpe visător,
Mi-aș vorbit de poezie,
Mi-aș vorbit de-amor!

Ele sunt de sigur șchioape
Merg când jos, când sus,
Însă șchiopăta c'un farmec
Dulce și nespus!

Să nu treci prin Orthopedic
E tot ce te rog,
Căci îmi pare că'i mai bine
Șchiop de cât olog !

Și apò.ũ, ca să nu șchioapeți
Nu prea e 'nțelept
Când în astă țară nimini
Nu mai umblă drept !

Ce-am să spun în fine, — nu e
Scris nici în Esop :
Treci adese cu șchiopătatu
Dincolo de hop !

Șchioapătă, poete dragă,
Dar pe loc nu sta :
Pot prea bine șchiopi să fie
Ceî cu vocea ta !

'TȚI JUR...

In grabă veștejește-o floare,
In grabă o speranță moare,
Dar mai în grabă pe pământ
Să uită orî-ce jurămînt!

A! Ce 'mî vorbești de jurăminte?...
Cu toate, intră în morminte...
Amor de țară sau... amor...
Sperjurul e nemuritor!

Sperjur fiind nu mă voi stinge
Și timpul nu mă va atinge,
Îți jur, frumoasa mea. îți jur..
A te iubi ș'a fi sperjur!

CALUL ARABULUI

Arabul căzuse în aspră robie :
Mușchioasele'î brațe legate era...
El n'o s'e'sî mai vadă nici cort, nici soție,
Nici larga pustie
Ce 'n veci treiera !

Și Turcii 'l vor duce cu dênșii 'n cetate
Și sclav ca s'e fie va fi destinat,
Și pêne ce 'n pleptu'î un suflet va bate
De-un dor ce abate
Va fi dominat !

Iar calul său falnic, ușoară nălucă,
Ce 'n fugă se 'ntrece cu paserea 'n zbor
Și ce, la săgeată, 'nainte apucă, —
In dar o să 'l ducă
Sultanului lor!

L'această gândire, de lacrimi pîraie
Revărsă-a lor undă pe negru 'i obraz!...
Toți dorm ;... numai luna plutește bălaie,
Scăldată 'n văpaie,
Pe-un nor de atlas!

Lumina 'l ajută și calu 'și zărește,
Dar trist, la o parte, ședea priponit,
Cu oîchîul său negru părea că 'i vorbește,
Părea că 'l jelește
In dor adâncit!

Arabul atuncea, pătruns de simțire,
Pe brînci se țirește s'ajungă la el :
Mișcat de-o înaltă și dulce gândire
Spre-a lui mîntuire
Lucrează cu zel!

Cu dinții apucă priponul cel tare,
Il mușcă, îl roade și 'l rupe, 'n sfârșit :
Deșchisă îi este pustia cea mare
 Cu albă cărare,
 Cu sîn împietrit !

Dar calul atuncea, de brînele'i late
Cu gura 'l ridică mișcat de-al său dor,
Prin noapte, cu dînsul, fantastic străbate,
 Nimic nu 'l abate
 Din falnicu'i zbor !

Și 'n tropotul mare, trei zile gonește,
Când, iată că 'n zare albește un cort, —
Arabul e 'n viață, și calul sosește,
 Dar vai, când s'oprește
 S'abate jos mort !

August 1876. Bolgrad.

DOROBANȚUL

LEGENDA

(Imitație după Lenor, de Bürger).

Toba bate 'n depărtare
Pe subt razele ce-apun,
Și 'ntr'a seriî dulce zare
Oastea intră în cătun,
Marioara, printre rëndurî,
Caută pe-al său iubit,
Mëndru pentru care 'n gândurî
S'a zbătut ș'a suferit.

De soldați urmează lanțul
Dar din prelungitul lanț,
Vai! Lipsește Dorobanțul,
Mêndrul Dorobanț!

Trap-trap-trap, trec caii 'n fuga:
Călăreții 'n vânt cu gluga!

Biată fată îi privește
Strecurându-se pe rînd,
Fața ei îngălbinește
Și 'n genuchie stă plângînd
Mă-sa geaba o mîngăie,
Geaba 'n doru 'i înfocat
Copilașu 'i o rîzgăie
După gîtu 'i încordat;
Strigă : „Cine știe șanțul,
„Cine știe acel șanț.
„Ce-a umplut biet Dorobanțul,
„Mêndrul Dorobanț!“

Trap-trap-trap, trec caii 'n fuga :
Călăreții 'n vânt cu gluga!

Mă-sa 'n casă izbutește
Ca s'o tragă în sfârșit,
Ênsă cade și bolește
Și nu è de lecuit!
Cu cosița desnodată
Peste umeri fluturând,
Ca 'ntr'o horă 'nvăpăiată
Joacă trist și lung rizênd,
Și trăgându-și ăstfel danțul,
Zice-adesea 'n acel danț :
,Unde-o fi biet Dorobanțul
 ,Mêndrul Dorobanț!'

Trap-trap-trap, trec caii 'n fuga:
Călăreții 'n vânt cu gluga!

Intr'o noapte viforoasă, —
Mă-sa 'n casă aromea,
Iar prin tinda friguroasă
Neaua tristă licurea; —
Jos din pat să dete 'n grabă
Și de grabă s'a 'nbrăcat,
Așteptând așa de slabă,
Miezul nopții depărtat.

Cum veni 'și încinse danțul,
 Strigând tare 'n acel danț :
 „Iacă 'mî vine Dorobanțul,
 „Mêndrul Dorobanț!“

— „Toc-toc-toc;.. deșchide-'mî fuga...“
 Era el în vînt cu gluga!

Ușa 'ndată i-o deșchise
 Ș'a ei față sê 'nrouă,
 Dar el bine n'o zărise
 Că în brațe-o și luă!
 Prin mantaua desfăcută
 Haîna sa i sê zărea,
 Ce cu florî de fir cusută,
 Ca o rază strălucea :
 „Fost'a fost sê umplu șanțul,
 „Rêsturnat în acel șanț,
 „Ênsê îată 'ți Dorobanțul
 „Mêndrul Dorobanț!“

Zdrang-zdrang-zdrang;... „Sê fugim fuga!“—
 Și fugiră 'n cap cu gluga!

Calu-afar' încălecară,
 Câmpî și riuri, dealuri, văi,
 Toate 'n urmă le lăsară ;..
 Ênsă dèmoniî ceî rēi,
 Fiș-fiș-fiș, aleargă 'n taină
 Dând din aripele lor,
 Și 'ntr'a nopții neagră haînă
 Vin vîrtej îngrozitor!
 Este lung de dèmoniî lanțul,
 Lung, și de fatalul lanț,
 Geaba fuge Dorobanțul,
 Mëndrul Dorobanț!

Hu-Hu-Hu! rîd draciî 'n fuga
 Și ei zboară 'n vînt cu gluga!

Marioara sē 'ngrozește;
 El o strînge l'al sēu pîept;
 Calul sēu ce 'n spume-albește,
 Zboară ca săgeată drept!
 — „Unde mergem? Uude oare?”
 Il întrebă-atuncea ea.
 — „Mergem, cum n'a stat subt soare
 „Nuntă-a face, dragă mea!”

Însă Dracii ce'și trag danțul,
Hohotesc în acel danț,
Pe când zboară Dorobanțul,
Mêndrul Dorobanț!

Hop-Hop-Hop!... El stă de-a 'n fuga
Filfăind în vânt cu gluga!

Cutcurig!... Cocoșul cântă:
Zorile pe cer albesc,
Și l'a zilei rază sfântă
Iazmele se risipesc!...
„Vin! „atuncea 'i zice 'ndată,
Și 'ntr'un negru cimitir,
Către groapa cea căscată
O țirește ca 'n delir,
Brațele 'i o strâng ca lanțul,
Lanț de fier, terribil lanț,
O!.. Și iată Dorobanțul
Mêndrul Dorobanț,

In schieleț se schimbă fuga
Și de-o hârcă-atîrnă gluga!

In cătun fu jale mare,
Când în ziua ce sosi,
Maica sa în disperare
O cătă și n'o găsi.
Toți plecară ca s'o cate
Toți umblară 'n sus și 'n jos,
Dar cu fețele 'ntristate
Să 'ntorceaŭ fără folos;
Când, spre-a trece 'n vale șanțul,
O zăriră 'ntr'acel șanț!
Fuse-al Morții Dorobanțul,
Mêndrul Dorobanț!

Faceți cruci, dracii să fugă!
Lângé ea găsir'o glugă...

1877, București 8 Septembre.

CARPAȚII

Cu fruntea 'ncoronată de pietro nestimate,
Și fără să privească vre-o dată 'n josu lor,
Ne-vrînd a ști de lume, de lupte încruntate,
De pace roditoare, de patimă saū dor,
De veacuri se îmbracă în nori ca într'o haină
Și visul își urmează în liniște și taînă !

FLUIERUL CIOBANULUI

Soarele se rîdicase
Mîndru și strălucitor,
Cîmpul se redeșteptase,
Vîntul adia ușor ;
La o parte pe câmpie,
Subt un arbore șezînd
Sta plîngînd cu dușoșie
Un cîoban frumos și blînd.
Lîngă el, în bucățele,
Jos pe țarbă așezat,
Printre mîndre floricele
Sta un fluier sfîrîmat,

— „De ce plângi atât de tare
„Și oftezi coprins de dor ?
Îl întreabă cu mirare
Un drumeț mai simțitor ;
„Turma ți-e bolnăvioară,
„Ți-a murit vre-un mielușel?...
„Orî stă vre-unul ca să 'ți moară?...
„Spune-mi dragă ciobănel! "
— „Nu !“ c'o voce întristată,
El răspunde 'nduioșat,
Iar cu mână sa 'i-arată
Fluierul cel sfărîmat !

„Turma mea e sănătoasă
„Nici un miel nu mi-a murit,
„Inse viața mea frumoasă
„De aseară s'a cernit.
„Turcii care ne apasă
„Pustind acest pămînt,
„Aū intrat la noi în casă,
„Poruncindu-mi să le cînt !
„Le-am răspuns c'a mea cîntare
„La păgâni n'am închinat,
„Și atuncea cu turbare,
„Fluierul mi-aū sfărîmat !

Zice, și amarnic plânge
 Intristatul ciobănel,
 Dar drumețu, mâna 'i strânge
 Și 'i vorbește lui ast-fel :
 — „Vin' cu mine la oștire,
 „De'ți răzbună fétul meu,
 „Căci prea mulți în nesimțire
 „Poartă încă jugul greu!“
 Ciobănelul îl ațintă
 Și pe dată l'a urmat,
 Schimbând ast-fel pe o flintă
 Fluierul cel sfărîmat !

Inșă, — lucru de mirare, —
 Ori pe unde ei trecea
 Să 'i urmeze mic și mare,
 Dând năvală se 'ntrecea !
 Străbătend câmpii și coaste,
 Dealuri, văi și ape vii,
 Când ajunseră la oaste,
 Erau cincî-spre-zece mi !
 Lupta dându-se îndată,
 Turcul fuge spălmântat :
 Ast-fel țara fu scăpată
 Dintr'un fluier sfărîmat !

DUPE PLOAIE

Soarele strălucitor
Iese mândru dintr'un nor ;
Curcubeul îl urmează,
Cerul se înseninează.

Câmpul verde și 'nflorit
De al veriî plâns stropit
Scutură de pe-a sa frunte
Ploaia 'n picături mărunte !

Flori de care bat la oichi
Imbracate 'n fel de roichi
Se ridică 'n sus voioase,
Mult mai vii și mai frumoase!

Totul pare 'ntinerit :
Aierul e răcorit,
Iarba e înfrăgezită
Și natura 'nveselită.

Adierile șoptesc
Și ciobani ce s'odihnesc
Se aud cântând din foaie :...
Ce frumos e dupe ploaie !

Iar în raze purpuri
Fluturii cei aurii
Zboară alergând cu zorul
Și împreunându-și zborul !

Dar ce è și mai frumos
Este cântecul voios
Ce 'l tot scoate-un lăutar
Subt al cârciumei umbrar !

Tineri mândri și semeți
Joacă 'n horă îndrăzneți...
Hora crește, se lățește,
Doru 'n inime pripește !

Jucați fete și flăcăi...
Cîobănași, cântați prin văi...
Dulce-i doîna cea din foaie
Și frumos e după ploaie !

1876, Iunie 11.

MUNTII SI VAILE

Zburând și ne având repaos,
Rostogolit, ardea în haos
Fământul ce prin întuneric
Iși căuta mireasa 'ntr'una, ...
Dar cum păru în cale'î luna;
Cu ea 'și uni amorul sferic !

Și nunul lor la cununie
Fu soarele ursit să fie...
Ș'atuncea trăsăltând de-o dată,
Din sforțul lui de procreare
Născu și văi și munți și mare,
Și ast-fel lumea fu formată !

Pe-atuncea munții 'n emisferuri
Eraū pierduți cu fruntea 'n ceruri
Pe când acuma timpu'î roade !
Iar văile, din adâncime,
Privind la culmile sublime
Iși dau ginganticile roade !

O rasă de-oamenî colosală
Ce fruntea 'și rîdica cu fală
Năștea din sfintele lor pânteci...—
Era pămînt iar nu nesipurî...
Și oamenii erau la chipuri
Ca Feți-frumoșii de prin cînteci !

Intregul glob, ca o grădină
Domnea subt bolta cea senină,
Dar văile, ne-mulțumite
Păreau a fi de munții care,
Să rîdicaū fără 'nctare
Spre cerurile poleite !

, Ce ?... Noi să naștem oare veșnic,
, Și munții să rămăie sfeșnic

„Cu brațele încrucișate ?
„Și ei ântâiū sē aibă parte
„De soarele care împarte
„Zimbirile'î nenumērate ?“

Și de durere-adânc pătrunse,
Cuvântul lor, la cer ajunse,
Iar cerul auzind aceasta,
Cu 'nțetul munții începură
Sē se dărîme și scăzură
Pierzându-și fie-care creasta.

Atuncea ênsē, 'ngrozitoare
Pătrunse iarna 'ntēia oare...
Iar văile cele 'nflorite
Simțind zăpada cea de iarnă
C'asupra lor o sē s'aștearnă
Sē înclinară veștejite !

Și pe cât munții sē dărîmă
E omul din colos o rîmă
Și vegetația sē duce...
In mine ênsē, crește jalea...
Când nu e munte unde'î valea ?...
Egalitatea i-a pus cruce !

București 1881, Sept.

TEMPLUL BOGATIEI

Colos enorm de piatră, măiestuos, splendid,
Cu zece porți înalte ce 'n fața'î se deschid,
Ai crede că încapă printr'ênsele orî-cine,
Și 'n grabă ca să intre o 'ntreagă lume vine,
Dar când ajungi la scara palatului de morți,
In găuri se preșchimbă înaltele lui porți,
Și intră numai omul ce 'ndoaie-a sa spinare
Avênd să se tîrească mai multă 'ndemânare !

A M O R

De mi-ai da, ânger, o sărutare,
Miere-așiū culege pe buza ta :
Așiū fi albină și ai fi floare
Dacă o dată m'ai sëruta !
Și focu 'n pîeptu-mî atît de mare,
Din pîeptu'Ńi tînăr ar rëscoli
A voluptăŃii dulce vulvoare
Ce feŃi aprinse face-a păli !

De mi-ai da, ânger, o sêrutare,
Mi-așîu da viața pe un minut
Căci eă așîu pune a mea iubire,
Iubirea-mî toată într'un sêrut !
Iar ale mele cîntece-orî-care
Le-așîu rupe-atuncea, rupe cu zor...
Ênsê așîu trece la nemurire
Numai c'un singur cîntec de-amor !

1878.

O NOAPTE PE DUNARE

DOAMNEI * * *

Ti-aduc¹ tu oare-aminte când Dunărea senină
Părea ca o panglică de cel mai alb atlas,
Și noi plutind molatic, priveam la luna plină
Cu searbădele sale reflexuri de topaz?...

Pe țărmurile-opuse frumoasei Românie,
Ferestre luminate în apă s'oglindea²,
Iar noi vorbeam în ta³ină de-amor și poezie
Și inimile noastre suav se contopea⁴.

Dormeaŭ toți călătorii, și vasul în tăcere
Tăia cu zgomot apa, în urma sa lăsând
O șoaptă de-armonie ca dulcea adiere
A vântului prin frunza stejarilor trecând.

Pe bolta fără margini, nenumărate stele
Ca pulbere de aur pluteaŭ în infinit ;
Ne numărate-asemeni, iluziile mele
Ca valuri după valuri creșteaŭ neconținut.

Fantastic țermii sumbrii alunecaŭ întruna
Inconjurați de-orășe, de stânci și de păduri,
Și ne uimea privirea, când stelele, când luna,
Când cerul și când apa, când stâncile obscure.

De mult în urma noastră Nicopolu 'l lăsasem
Cu albe minarele poetic coronat ;
Dar noi, la despărțire, nici chiar nu cugetasem
De și momentul, poate, era apropiat.

Fugea de gene somnul, și timpul cu iuțea
Grăbea în carul Noptei de-argint și de-abanos ;
Pe carul reveriei, spre-o lume ideală
Și noi grăbeam asemeni, șoptindu-ne-amoros.

În liniștea deplină ce stăpânea pământul,
Al apei sîn de lapte ce vasul spinteca
Vibra c'un zgomot dulce amestecat cu vîntul
Ce pîrul nostru buclă cu blucă-amesteca.

O! Noapte înstelată în mantie azură,
De câte ori la tine de-atunci nu m'am gândit
Ș'am revăzut în cuget divina creatură
Ce naștere detese la 'ntîiul meu palpit!

În inima sa êusă, ce-am fost cu toate-aceste,
Și care loc ținut'am un loc dac'am ținut?...
Un călător ce trece și mâine nu mai este,
Saă, poate, cine știe, un vis de un minut!

Orî-unde-ai fi femeie citind aceste rînduri,
Gîndește-te o clipă la noaptea ce regret
Rechîamă-acele ore în tainicele'ti gînduri
Căci orele acele m'aă consfințit poet!

C A N D...

Când te ved cu chipu 'n umbră și cu sînul în lumină
Pe-ale voluptății perinî rîzemată grațios,
Mă surprind pe mine ênsumî ca să cred că ești vergină
Și c'ar fi tot castitatea vîlul tîu cel mai frumos.

Însê când, cu el în umbră și cu chipul în lumină
Îmi aparî, și 'mî opresc oîchîl, țîntă 'n oîchîl tîu focos,
Zic că vîlul castității este vîlul de vergină
Dar că vîlul voluptății ție 'ți șade mai frumos !

ARMATEI ROMANE

(O D A)

Rezbelul crâncen de loc nu'mî place...
Cât e de dulce frumoasa pace !
Să înflorească holdele face,
Cu grâne umple 0rî-ce grânar !
Pacea e dulce!... Dar în sclavie
Astfel de pace nu'mî place mie!
Rezbelul crâncen mai bine fie!
In lanțurî, traiul e chin amar !

Români, la luptă!.. — Cine v'acuză?...
Fi-vei tu oare tânăra Muză?...
Cauza sacră ei aū drept scuză...
Vorū libertatea fraților lor!
Zboare ca trăznet chreștinu-orī-care!
Pīarā Osmanul fără 'ndurare!
Rezbelnici trīmbiți sunați famfare,
Și sus stindardul cel tricolor!

Astăzi chreștiniī sunt mână-'n mână...
Năvală 'n bārbarī sē nu rēmână!
La voi privește țara Română!
La voi privește Istrul bătrēn!
Detune tunul!... Bomba sē zboare!
Porți de cetate jos sē doboare!
Balcanu 'n flacări sē 'l înfășoare!
Sē 'și plece capul Turcul păgân!

De-ajuns repaos saū umilință:
Frați ne chiamă din suferință!...
Tarī prin unire, tarī prin credință,
Voi veți învinge O! fii d'eroi!
Prin fum, prin flacări, vē vēd de-acuma!...
Sultan molatic sē 'ngroașă gluma!
N'ai cu raiale de-a face numa'!...
Ai și cu alții, ai și cu noi!

Gem Bucureștii de cai, de care,
 De tunuri, de-arme, — lungă grințare !...
 Românul 'n plectu'î virtute are,
 Și 'n vitejie n'are rival !
 Creștinii 'î strigă din lanțuri : „Hura !“
 Păgân pe tine 'î-e veichie ura,
 Și 'n zdrăngănitul ce-î face-armura
 Să dă al luptei primul semnal !

De noi, Osmanul, n'a avut milă...
 Pruncul și soața ne răpea 'n silă,
 Profana sînul cel de copilă,
 Scuîpa pe sacrul nostru altar
 Sfărîmăți, rupeți fără cruțare,
 Răzbunați timpul de subjugare !
 Mărtiriil noștrii ceru răzbunare :
 Din gropi, terribili și crunți apară !

Ostași ! Nu, moartea n'are oroare,
 Pentru-acel care, merge de moare,
 Pe câmpul luptei, câmpul de-onoare !...
 Vioiși dar mergeți a vă jertfi !
 În șă ! Și iureș ! — Tu, pedestrim
 Trăznește 'n horde de pe 'nălțime !
 Nu mai sunt Turcii cei din vechime !
 Suflați și densesii nu vor mai fi !

Cădeți orașe trufașe 'n care,
S'ascund despoții fără 'ndurare,
Inime roase de desfrânare!...
Cădeți palate, cădeți gămiți!
Sânge și flacări, măcel, urgie:
In Europa nu vrem Turcie!
Aă trecut timpul cei de sclavie!
Soldați, Români, sunt miș de miș:

Dar ce?... Voi plângeți mame duioase?...
Șiruri de lacrimi curg călduroase,
Și ale voastre plete-onduloase
In semn de jale, le răsfirați!
Vă plângeți fi?... Ei sunt ș'ai țerii!
Plece spre țermul înstreinării,
Plece spre câmpul încăierării,
Voi, sunteți mame, — dar ei — soldați!

Și eă am frate dus la oștire,
Urmat prin rënduri de-a mea iubire,
Și viă în gându-mi prin suvenire;
Inse 'n momentul plin de fior,
Ascunseiă jale și întristare,
Mama 'și-ascunse durerea mare,
Iar eu atuncea cu 'nbărbătare,
I-am zis : „O Frate! Dute și mori!

In sus dar fruntea ! — și voi năvală
Re'nviați astăzi străveichia fală !,..
Pentru 'nturnarea cea triumfală
Gata v'așteaptă tot ce'i Român !
Detune tunul !... Bomba se zboare !
Porți de cetate jos se doboare !
Balcanu 'n fiacări se 'l înfășoare !
Să 'și plece capul Turcul păgân !

2 August 1877.

MARGARITARELE

U
nde mai sunt oare timpurile-acele
Când purtam la pieptu-'mî Mărgăritărele ?
Mărgăritărele ce atît iubea
Albe ca zăpada, albe tot ca ea !...
Scurt a ținut visul cel de fericire...
El pieri mai iute ca o nălucire!...
Oh! S'aũ dus acuma timpurile-acele
Când purtam la pieptu-'mî Mărgăritărele !
Unde s'aũ dus însẽ?... Tot unde s'a dus
Fericirea-mî care, astăzi a apus!
Mărgăritărele însẽ când zăresc,
Lacrimi în oĩchi-'mî simt că se rotesc

Și 'nclinându-'mi fruntea zic atunci în mine,
Vorbele aceste de regreturi pline :
„Mărgăritărele, Mărgăritărele,
„Repede trecură timpurile-acele!“

1874.

LA SUFLET

O ! Suflet, sparge-o dată îngusta'ți închisoare
Și scutură-te-o dată de lutul pământesc,
Ce'ți pasă dacă 'n valea de vecinică plânsoare
Mai sunt și mai trăiesc ?

Ce'ți pasă dacă sufăr lovit de-o crudă soartă ?...
Ce'ți pasă de injurii la cari sunt supus ?..
Ce'ți pasă ca pe-o frunză răstriștea de mă poartă ?...
Tu ești și rămâi sus !

VALCEAUA

(DUPE LAMARTINE)

Inima zdrobită 'n pĕptu-mĭ tace, mută, amorĭtă ;
Nici iluzii, nici credinĕte nu mai am ca sĕ mai sper ;...
A copilăriei mele vâlcea dragă și iubită,
Un azil, și cel din urmă, de la tine viū sĕ cer !

Te revĕd potecă 'ngustă șerpuid pe coasta sumbră,
Tot ca și odinioară tu te pierzi prin tufăriș,
Iar stejarii dinprejuru'ți inclinându-și a lor umbră
Peste fruntea-mĭ veștejită o desfășură pleziș !

Cele două rîulețe pe subt bolte de verdeață
O secundă 'npreunându-și amîndouă cursul lor
Și șoptindu-și unul altui șoapte pline de dulceață
La doi pași de-a lor sorginte scad și fără nume mor!

Vai! Sorgintea vîetei mele s'a scurs tot așa de 'ndată;
Fără zgomot, fără nume, s'a pierdut neîncetat;
Însă-acele rîulețe mor cu unda 'npreunată
Pe când sufletul meu vecinic a fost trist și izolat!

Aierul plin de răcoare, umbra ce le 'ncoronează,
Dragi îmi fac ale lor țermuri tainice jur-împrejur
Și precum copilu-adoarme când dulci cântece vibrează,
Sufletul meu aromește la al apelor murmur!

Acolò, pe al Naturii înflorit covor molatic
Scutur al realității jug prozaic și de fier;
Așezat subt câte-un arbor zile 'ntregi staui singuratic
Și ascult șoaptele undeî dus cu gândurile 'n cer!

Am iubit prea mult în viață și prea multă-avuii simțire :
Vâlcea, liniștea, uiftarea, vii în tine ca să cat!
In uiftare 'mî pui de astăzi a mea 'ntreagă fericire!
Rîuri limpezi, pentru mine fiți Leteul adorat!

Inima mi-este tihnită, sufletul nu-mi mai trăsare;...
Zgomotul deșert al lumii pîn' la mine-ajunge-abia,
Dar slăbit așa cum este de această depărtare
Nici o patimă în sinu-mi n'o mai poate re'nvia!

Toată viața mea trecută e confuză suvenire:
Pentru mine se confundă tot ce-am fost, tot ce-am făcut!
Singur mai trăiește-amorul ca o dulce nălucire
Care nu se poate stinge chiar când visul a trecut!

Odihnește-te-al meu suflet în acest azil din urmă,
Precum face călătorul ce 'n oraș stînd a intra
Lîngă porțile'î mărețe mersul său grăbit își curmă,
Aierul plin de răcoare ânc'o dată-a respira!

Să ne scuturăm ca dînsul prăfuitele picioare
Și l'al carierei fine să ne-oprim să respirăm
Aierul suav și dulce, liniștea prevestitoare
A Eternității 'n care avem toți ca să intrăm!

Zilele ți se scurg sumbre c'ale toamnei când sosește,
Și 'ntristate de-o'potrivă, de-o potrivă scurte sînt;...
Amicia te trădează saū că nu compătimizește,
Iar tu singur scoborî calea care duce la mormînt!

Dar natura este-aicea și cu drag la tine cată :
Te afundă dar în sînu'î sufletetu'î a'nsenina...
Ți-este mumă, și o mumă nu se schimbă nicî-o dată,
Mai curînd poate se 'ncete soarele de-a lumina !

De parfume și de umbră ea te înconjoară încă ;
Leapădă-te de-orî și care simțiminte pămîntești,
Și ascultă, când ecoul răsunînd din stîncă 'n stîncă,
Cînd accentele din corul armoniilor cerești !

Ziua care se ivește, noaptea care se coboară,
Roua limpede, schinteia, aîerul înbălsămit,
Rîurile-argintuite, raza care te 'nfășoară
Te vor face să uîți toate cîte 'n lume-ai suferit !

Dumnezeu spre-a 'l înțelege creînd astfel omenirea,
Inima 'î cea înblînzită, sufletu' 'î cel alinat,
Aû în fine să 'î proclame bunătatea și mărirea !...
E vre-o inimă în care a sa voce n'a vibrat ?...

EPIGRAMA

(ASUPRA MORȚII AMICULUI MEU A... L...)

Era să 'l plâng căci îl iubeam...
I-am fost amic și mi'l credeam...
Dar când să'l plâng... Am cugetat
C'a mai murit un avocat!

ROMANȚA SPANIOLA

(DUPE PUȘKIN)

Suflă zefirul,
Muge,
Fuge,
Guadalquivirul!

E răcoare și e lună,
Ora două a sunat,
Iată și Spaniola jună
Pe balcon s'a arătat!

Mariquită, Mariquită,
Las' mantila nițeluș,
Să 'ți fața înflorită,
Să 'ți ved albul picioruș,

Suflă zefirul,
Muge,
Fuge,
Guadalquivirul!

Norii trec pe-a lunii față,...
Cavalerul cel gentil
Scara de matase-agață
Și 'n balcon să urcă-agil!

Suflă zefirul,
Muge,
Fuge,
Guadalquivirul!

Iar în razele-aurite
Contopindu-se rămân,
Stând cu buzele unite,
Oichi în oichi și sîn la sîn!

Suflă zefirul,
Mugea,
Fugea,
Guadalquivirul!

1876.

INMORMENTAREA

ȘI TOATE SUNETELE CLOPOTULUI

(Armonie imitativă)

Un an, — dând d'anî, leag' an d'an, — d'anî vanî
D'atuncî, un lanț întreg s'a format,
D'atuncî de când în groapă-a intrat!
Un an, — dând d'anî, leag' an d'an, — d'anî vanî
D'atuncî, un lanț întreg s'a format!

Din turn prelung și vibrător zvon
Prin limbă de clopot sunete dă ;
Undă 'n ochi lacrimi, pe feți undă !
Din turn prelung și vibrător zvon
Făcea mișcat om d'om a să dă
Undă 'n ochi lacrimi la tristul ton
Undă, — Undă, — Undă, — Undă !

1880 Buc. 4 Mai.

LUPTA

ȘI TOATE SUNETELE EI

(Armonie imitativă)

Tip' trîmbițe : Țepenî pe cai, cavaleriî
Răriră-ale rîndurî; — Re-deșteptat'a
Titanica frunte a munților anticî
Sunetul repede. — Tobe bat; — tabăra
Arboră flamure splîndide! — Soarele
Pòleie armele-armatelor. — Zgomotul
Urcă, semnalul de luptă, lovitura
Tunului dându'l. — Pe loc fac foc flintele;

Trapăt scadroanele și se amestecă. —
Gloanțele cîrurie 'n pîepturi și sabia
Șuieră. — Pîepturi de pîepturi se sfarîmă
Coifuri de coifuri se țandără; — Inima
Bate pe inimă, și 'nbrațișările
Nu se deslănțuie pînă ce sufletul
Zboară printr'ênsele. — Stînga vrăjmașilor
Fuge 'n dezordine. — Steagul pe Grivița
Fălfăie. — Tunetul tunului duduie ;...
Bun drum obuzelor!... Drum bun victoriei :
Tunetu-obuzelor este : Renașterea !

DESTINUL

S e zice că Destinul, stă 'n mâna omenească..
Aștearnă 'și fie-care de vrea să s'odihnească... —
Medaliile ênsă, aũ vers ca și re-vers..
Muncești, și mori de foame.... Staĩ trintor, faci palate..
Numeascã 'l muritoriĩ, Noroc, Fatalitate,
Cu tãlpile'ĩ gigantici apasã 'n Univers !

In cale ne stã vecinic privind la ori și care..
Și 'n clipã, de voiește, te face mic sau mare..
Puternic fii ca Cãzar, cã el te face mic ;
Fii mic, cã te ridicã sã fii a tot puternic :
El singur este mare, iar omul e nemernic,
Nemernic și nimic!

Precum se duce fulgul ori unde vântu 'l duce,
Ori-unde hotărește, — acolo ne conduce!...
Se rîdem sau se plîngem, rămâne ne-schimbat
E surd, și nu ne-aude; e orb, și merge-orbește,
Zburînd pe dibuite, înalță, fericește,
Coboară ne 'ncetat!

Așteaptă'l cu răbdare sau tremură de frică,
De vrea, el te scufundă, de vrea, el te ridică!
Virtej fatal, te bagă în cercu'î de oțel,
Și, facă 'ți fericirea, sau chiar, se ți-o sugrume,
Pe față, puțe 'ți risul, sau dorul s'o consume,
Te ține 'nchis în el!

Intemeiază tronuri și pe-altele sfăramă :
Un fulg e Omenirea în mâinile 'î de-aramă!
Cu regi și cu popoare se joacă ne-milos!
Adese-ori ridică la culmile de stimă,
Un suflet fără aripi, un corp minjit de crimă,
Ș'adese ori Virtutea rămâne tristă jos!

În cartea sa fatală pe toți înscriseși ne are :
Pe cerșetorul gîrbov și pe 'mpăratul mare!

Și toți, de o potrivă în fața lui rămân!
Dar el, de sapă-adesea și dreptilor mormântul,
Incaî, aŭ și monarhiî ce stăpânesc pământul,
Intrênsul, — un stăpân!

1876, 10 Maiă.

UNUI UNCHIU

(EPIGRAMA DUPE MARTIAL)

Vrei să ieși ?.. Îți calc în urmă ;.. Rîzi prostește ?.. Rîd asemeni :.
Cîntî vre-o dată ?... Te aplaud ;... Faci la versuri ?.. Ți le-admir ;
Te crezi tînăr ?.. Îți zic tînăr ;... Cupidon ?.. Susțiu că'i semenî,
In cât, zău, de-așa palavre cum le pot tăia mă mir !
Pentru gusturile tale sunt servil pîn' la 'njosire...
Dar cu ce m'aleg din toate mă întreb adesea ori ? .
Ce e drept, dup'a ta moarte, îmi tot spuî de moștenire...
C'o să'mî lași moșii și case în deplină stăpînire...
Foarte bine : lucru 'mî place ; nu doresc mai mult ; — dar morî !

DIN PSALMUL CXLV

Tot ce e lumesc, înșeală ca nălucă răpitoare ;
Tot ce e lumesc, e 'ntocmai ca și unda schimbătoare ;
Cu deșertăciuni în lume geaba vrem să ne hrănim ;
Numai Dumnezeu e mare, numai dânsu nu se schimbă :
 Ne dă viață, ne dă limbă :
 Să 'l urmăm și să 'l iubim !

In zadar pentru dorințe ce ne 'nsângeră rărunchiș,
La monarhiș cei puterniciș ne plecăm cu toțiș genunchiș
Și dăm zilnic, de disprețuriș și de suferințeș nuoiș ;
Ca și noiș, nu pot nimicaș, și de poartă-un mareș numeș,
 Ca și noiș, eiș trec prin lumeș
 Și sunt oameși ca și noiș !

De 'și dau sufletul, îndată, le vezi fala renumită,
Că se schimbă 'ntr'o țărână rece și ne 'nsuflețită
De și ' n lume vreaŭ să fie și 'mpărați și Dumnezei!
Și 'n mormintele mărețe ce 'și ridică din mândrie,
Vrând ș'acolo regi să fie,
Sunt mâncați de viermi și ei!

Impărați cât de puternici, sau războinici plini de fală,
Aŭ cu toți aceiași soartă neșchimbată și fatală :
De cum moartea le ia șceptra nu mai aŭ lingușitori,
Și cu dênșii dinpreună cad și oamenii ce 'n lume
Să 'nchinară 'n al lor nume
Și le fură servitori.

ANGER SAU DEMON ?

Cu ochii negrii ca și Iadul
In care m'afu mistuit,
De 'i ânger saŭ de este dèmon,
Mă tot întreb neconținut ;

Și nu ghicesc, căci sărutarea 'i,
Răpit, m'afundă chiar pe loc,
Din raiurile cele 'nalte
In Iadul cel mai plin de foc !

ASTA NOAPTE..

Astă noapte am visat'o :
Poate s'e va fi gândit
Că 'ntr'o lungă s'erutare
Sufletul ne-am contopit !

Astă noapte am visat'o :
Poate nu va fi uitat
C'o urmez în veci cu gândul
Plin de chipu'î adorat !

Astă noapte am visat'o :
,Alecsandre' imi șoptea...
Când în somnul meu pe ceruri
Am văzut căzând o stea !

Astă noapte am visat'o :
Poate că va fi murit ;
Dar așiu fi oare pe lume
Dacă 'n cer s'ar fi suit ?

Astă noapte am visat'o :
Steaua care a căzut
Este fericirea dulce,
Este-amorul cel pierdut !

LA HARPA

I.

Prezum în gol un sunet nu dă nici o vibrare,
Astfel și de pe Harpă zburând a mea cântare
Nu poate 'n acest secol să aple un ecoi;
Dar tu, de tainici versuri, O ! Harpă desmierdată
Urmează 'ți al tău cântec, căci dânsul, în veci cată
A fi pentru alți secolii melodios și noi !

II.

Șoptească vântu 'n frunze c'ajunge pentru tine,
Agațe-se edera de ziduri în ruine,
Murmure valul mării c'un zgomotos tumult,
Saă tremure pe crinuri mărgăritari de rouă
Și trestia plăpândă 'mlădie-se în două,...
Tovarășă iubită ce trebuie mai mult ?

III.

A dimineții rază cu florile'i de aur
Nu prețuiește oare mai mult ca un tesaur ?
Și vântul cel de seară cu freamătul său lin
Nu este armonia din corul nemuririi
Ce vine să vibreze ca vocea fericirii
Oprind pe buze-un gemet și 'n suflet un suspin ?

IV.

A ! Nouă, nu ne pasă de inime 'npietrite,
De epoce perverse, de suflete 'njosite,
De secolii în carii, ne naștem și trăim !
Planăm mai sus de lume, căci noi, umblând prin tină
Cu sufletele suntem în raze și lumină
Și ne începem viața atuncea când murim !

V.

Să fie pe cer soare, orî trăznet și furtună
Și 'n ziua cea mai sumbră și 'n noaptea fără lună
Alunecă pe Harpe suflări Dumnezeiești,
Trăsare 'n valuri marea și vântul le îngână
Și scuturând de pe-aripi a traiului țărână
Călcăm peste orî-care necazuri pămîntești

VI.

Ați auzit vre-o dată șoptind printre ruine
Acele voci multiple ce nasc de taină pline
Ciocnindu-se de bolta arcadelor sonore,
Aci tihnite 'ntocmai ca unda liniștită
Ș'aci răzbumbătoare ca marea înăsprită
Izbindu-se 'n mânie, cu creștetul, de nori?

VII.

C'acele voci multiple sunt coarde inspirate
Ce făcî ca să trăsară la tonuri cadențate
Chîr firele de iarbă din văile adânci!...
Accente, cariî noaptea, trecînd ca o suflare
Producă acel lung freamăt vuind din depărtare
Prin scorburile sumbre căscate printre stînci!

VIII.

O! Sunete sublime pătrundeți pîn' la mine,
Șoptiți-mi fericirea din zilele senine,
Să re 'nflorească încă junetea-mi apunînd ;...
Și azi sunt flori pe ramuri și 'n ceruri mai e soare,
Cascade-armonioase și dulci privighietoare
Și tei cari sînt scutur' în vînturi tremurînd !

IX.

Și astăzi mai sunt fluturi cu aripă luminoase
Scăldate 'n praf de aur și 'n pietre prețioase
Ce dau ocol luminei din lampe de cristal ;
Și astăzi cerul varsă pe frunzele pălite
Dulci picături de rouă în soare poleite
Cînd ziua își deșiră colanu'i de opal !

X.

Văzut'a'ți către seară o taĭnică fântână
Atuncea pe cînd ziua cu noaptea se îngână,
Pe cînd, molatic doarme pîriu 'ntr'al său vad,
In cât de-abia s'aude un lin suzur de apă
Și zgomotul ce naște din picături ce scapă
Intocmai ca atâtea margele care cad ?

XI.

Asemenea și viața, trecând se scurge 'ntruna
Și zilele frumoase cad una câte una
Intr'al eternității abis nețermurit;
Colanul poeziei tot astfel se deșiră,
Poetul, naște, cântă, iubește, se inspiră,
Și Harpa coronează mormentu'î înnegrit !

XII.

Răsună a mea Harpă se zbor în alte sfere,
Să las departe 'n urmă plăcerile-efemere,
Să mă ridic de-asupra acelor nori de-atlaz,
Să merg pînă 'n eterul cu lacrimi din stele,
Și se 'ntîlnesc în cale-mî cometele rebele
Iar raze purpuroase se 'mî puie pe obraz !

XIII.

Noū ânger,—de-ai vrea aripî se'mî dai,—eū așî strêbate
Cu tine împreună mai sus d'Eternitate !
Așî inhăma la caru-mî planetele pe rînd,
Mi-așî rîde și de oameni și de Dumnezeire,
Așî fi mai rău ca Iadul, mai bun ca o zîmbire.
Ș'așî face-o lume nouă din taînicul meū gînd !

IUBESC

P e cer e-o stea strălucitoare :
O nălucire-amăgitoare
Mă face 'n ea, cum o zăresc
Ca să vęd chipul ce iubesc !

Un iaz senin este de vale :
La el dacă m'opresc în cale
Și staă tihnit ca să 'l privesc,
In el vęd chipul ce iubesc !

Către pădure de 'mî duc pasul,
Șoptind în frunze i-aud glasul,
De voiă să cânt : mă pomenesc
Că 'ngân acest cuvânt „Iubesc!“

„Iubești!“ ecoul îmi răspunde
Și iazul cel cu limpezî unde
Și steaua 'n care o zăresc
Și eă care mă 'ntreb : Iubesc?

1880.

EA PLEACA...

Inima 'n p̃ept mi s̃e str̃ange :
Prin arborĩi cẽi desfrunzĩi
De chic̃ur̃ă albă 'nflorĩi,
Criṽeșul șũeră,... pl̃ange !

Frumoasele zile-aũ apus :
Durerea mea e adâncă!..
Renaște-vor oare âncă?...
Ea pleacă, se duce, s'a dus !

FOCUL SACRU...

Dacă primăvara vine, toți încep a lor cântare
Prin a ne vorbi de rouă și de-a vântului suflare,
Său punând privighietoarea ca să cânte 'ntr'un dafin
O rimează foarte lezne c'un melodos suspin ;
Fluturiî vin mai la urmă legănați pe-aripioare ;
Văile sunt înzmăltate, câmpurile, 'ncântătoare ;
Vântul cu dulceață suflă, paserile ciripesc :
Miî de șoapte, miî de cânturi, miî de flori ce 'nbălsănesc !...
Pretutindenî sunt parfume, crini suavi său roze dalbe
Vorbă ce-a fost născocită ca o rimă pentru albe,
Și spre culme-a poeziei, ne vorbesc de câte-un dor
Ca să bată astfel câmpii puținel și în amor !

Dacă vine apoi seara, densesi, scot ca din cutie
Stelele ne-numerate plus o lună argintie,
Plus un cer senin, și 'n fine, un zefir armonios
Ingânându-și a lui voce cu pîriul tîngușos!..
Iarbă verde! Aîer dulce! Cer senin! — Bîată natură,
Iată tot ce vîd în tine! — Focul sacru nu sî fură!

1880.

O LACRIMA DE AMOR

Afar e soare și lumină
Și raze și schinteî,
Afer curat, boltă senină
Și florî și flutureî;

In pieptu-mî ênsă e 'ntristare
Și 'n sufletul meû, dor,
In oîchiî meî, înduîșoare
Și 'n inimă, amor!

TINERETEA

Iubesc frumoasa Tinerețe
Cu anii săi de floră,
Cu zîmbete pe a sa față
Cu ochii schintefetori;
Imi place fruntea'î coronată
De poezii ș'amor,
De dulci iluzii cari iute
Să nasc și iute mor.
Cortegiul său e din speranțe,
Din vecinice izbânzi,
Și pulbere de aur poartă
Pe aripe plăpânzi.

Adesea e cutezătoare
Intocmai ca Icar
Și pîn' la soare se înalță
In zboru'î temerar !
In totul e însuflețită
De-al geniului foc
Și egoizmul nu găsește
In sufletul său loc !
Pe-orî unde trece, răspândește,
Ca foi de trandafir
Cu mâinile'î înbelșugate,
Idei și dulci simțiri !
Să'î zică orî și cum, bătrînii
Pătrunși de reci fiori,
Ce dragă este tinerețea
Cu anii săi de fiori !

PRECUM

Precum înnozi și iar se rupe
Lungă șiruri de mărgele,
Astfel mereu, înnod la șirul
Iluziilor mele!

Și 'ntocmai ca niște mărgele
Ades de pe fir scapă
In cât pe rând, le ved pe toate
Că jos picând se crapă!

De-așiū izbuti ênsē vre-odată
Sē 'nșir aste mărgelē,
Colan ne maī purtat de alta
Ți-așiū face-atuncī din ele!

1880.

OD A

LA CONDEIUL MEU

O ! Condeiu, în astă lume
Unde sufăr ne 'ncetat,
Unde mic și fără nume
Eă cu tine am intrat,
Din pruncie, cu credință
Pënë astăzi m'aă servit,
Neajuns ori suferință
A ta voce mi-a 'nblânzit ;
Ne avënd altă putere
Aste versuri îți dedic,
Căci mi-ești singura avere
Și mi-ești singurul amic !

Eă de tine nică-o dată
Pěn'acuma n'am roșit :
De o viață ne-pătată
Impreună am trăit !
Persecuții, calomnie,
In picioare le-ai călcat
Și lovind în tiranie
Steagul sfânt l'ai rîdicat !
Mi-ai dat zile și putere
Și crescându-mă de mic,
Mi-ai fost singura avere,
Mi-ai fost singurul amic !

In întreaga'ti carieră
Ai rămas neatîrnat
Și oră-căre barieră
Inaintea ta n'a stat !
Pentru drept și libertate
Astăzi viă se te dezgrop :
Ca deviză, ai : „Dreptate,“
„Libertate,“ ai de scop !
Re'nnoind a ta putere
Fă-te mare din nimic,
Căci mi-ești singura avere,
Și mi-ești singurul amic !

Calea ta este spinoasă,
Dar învinși dacă vom fi,
Intr'o moarte glorioasă
Amânduoi ne vom jertfi :
Veți scri ultima'ți cântare
Și apoi, învins de dor,
Te voi rupe cu 'ntristare
Și mă voi culca să mor!
Insă nu... S'avem putere
O! Tovarășe unic;...
Tu mi-ești singura avere,
Tu mi-ești singurul amic!

Dumnezeu din cer te vede...
Știe scopul tău dorit,
In dreptatea lui te 'ncrede
Și vei fi nebiruit!
Dacă 'l chemi, el nu te lasă :
El lovește în mîrșavi
Și 'n mișei ce apasă
Pe popoarele de bravi!
Scrie, luptă cu putere
Fără teamă de nimic;...
Tu mi-ești singura avere,
Tu mi-ești singurul amic!

Scopul tău e sfânt și mare :

A 'nblânzi, a lumina,

A 'nfrăți pe orî și care,

Orî-ce frunți a 'nsenina ;

A plivi din piepturî ura

Și în inime-a sădi

Tot ce are bun natura,

Om cu om spre-a se 'ngrădi!...

Inainte!... Și putere

Aibî tovarășe unic,...

Tu mi-ești singura avere,

Tu mi-ești singurul amic !

Lupta este începută :

Mergi, și nu te turbura !

Dumnezeu din cer ajută

Rău 'n vînt a 'l spulbera!...

Fără milă, — fără teamă,

Să urmăm al nostru zbor!...

Până când oare se geamă

Inpilatul muritor ?

Până când?... S'avem putere...

Focul naște din nimic....

Tu mi-ești singura avere,

Tu mi-ești singurul amic !

N'auzi groaznic cum răsună
Tunetul ascuns în nori?...
Nu vestește vre-o furtună
Acel tunet trăznitor?...
E furtună, mare, — mare, —
Carnefici! Ingenuchiați!...
E poporul în turbare;...
E dreptatea... Tremurați!
Scumpă armă cu putere
Azi în fine te ridic,
Dar rămâi a mea avere,
Și rămâi al meu amic!

SECERIȘUL

Iacă vin, vin pe costiș
Fetele, la seceriș;
Pe zavelce poartă fluturi
Și pe buze dulci sêruturi,
Pe cosițe mândre flori
Și în sîn scumpe comori!

Iacă vin, vin de pe vale
Dragi flăcăi într'a lor cale;
La urechi, spice de grâu
Și hasmale roșii 'n brâu!
Aă brăcire 'n șase ițe
Și cămăși numai altițe!

Iacă vin, vin din câmpii
Și cîobanî cu oîchiî viî,
Vin și cîntă din cavalurî
De răsună văî și dealurî,
Iar sunînd din clopoșei
Le-auzî turmele de mîei!

Iacă vin, vin din orașe
Dorobanșî voînicî cît șase,
Șase Turcî orî Ungurenî,
Orî cît zece Lipovenî!
Eî la negrele cîcîule
Poartă penele fudule :

Las' sê vie, vie toșî,
Că ni 's frașî, copiî, nepoșî,
Sê sê 'ntindă horă mare
Chîar de-ar trece de hotare!
Și sê joace, joace 'n grîu,
Pên' la coapse, pên' la brîu!

VED BINE...

V ăd bine că vrea ca să uite,...
Să s'amăgească pe sine ;
Să scoală de jos,... să 'nvîrtește
Și 'n loc ca să stea nu'î vine.

O carte în fine deschide
Să'și uite de visuri și dor;...
Citește... dar vorba ântâia
Ce 'î cade subt oîchî, e „Amor !“

V I N , . . .

V in ângere, vin lângă mine
Cu chipul tău cel blând :
Aruncă-mi dulcea ta privire
Să mor în ea cătând :

Că 'n ea s'ascunde-o lume nouă
C'un soare arzător :
E lumea taînicelor vise
Şi soarele de-amor !

VENT DE PRIMA-VARA

Iarna fuge 'n fuga mare,
Câmpul încă troienit,
Ochilor uîmiți apare
De flori mîndre-acoperit!
Rîndurilele 'și fac iară
Cuîbul subt coperămînt...
Bate vînt de primă-vară,
Bate vînt!

Însă vîntul se iutește
Și pe cer aleargă nori,
Fulgerul din ei sclipește
Veștejind și foii și flori!

E un semn de vijelie
Subt al norilor vesmânt,...
Bate vânt de bătălie,
Bate vânt!

Lumea toată e 'ngrijată :
Cel sêrac și cel avut
De-o potrivă, de-astă-dată
Pare trist și abătut!
Pruncul țipă, muma plânge,
Tatăl cată la pământ :
Bate vânt a bălți de sânge,
Bate vânt!

Tunul duruie pe roate,
Săbiile licăresc,
Roșiorî, pedestrii, gloate,
Gata sunt să se gătesc!
Țară scumpă, său tu vie,
Său noi toți, toți în mormânt !...
Bate vânt de vitejie
Bate vânt!

ZADARNICIA LUI NEAGU

Mêndru de a lui avere,
Neagu, numele, 'și-a 'ntins ;
Avea fală și putere,
Pe cât niminî n'a coprins !
Rîului de pe câmpie,
Îi zicea : „Tu ești al meu !“
Dar curgându'î pe moșie,
Rîul, îi șoptea mereu :
„De mi-ai pune stavilî 'nalte,
„Apele-mî o sê le salte
„Și 'mî voiû curge cursul meu ;
„Sunt al Dunării umflate,
„Dunărea, e-a mării late,
„Marea e-a lui Dumnezeu !“

Privind holda'î semănată,
Mëndru de acel pămënt,
Neagu 'și zise altă dată :
,Rob îmi è, — stăpân îi sunt!'
Dar pămëntu, auzindu'l
Că 'î rostește : ,Ești al meu!'
Orî și unde, urmărindu'l,
Glasul, îi șoptea mereu :
,Rodul meu e pentru tine,
,Insă tu, ești pentru mine!...
,Neagule! tu ești al meu!
,Eū, te-am scos din mine-afară,
,Eū, te bag în mine iară,
,Și stăpânul, — îți sunt eū!'

M I R Z A

„E ă sunt Mirzã, prinț tãtar,
„Cu țãfos și scump hanghãr
„Și cu falnic armãsar!

„Nu mai am averi, nici tron,
„Nici palatul din Cherson :
„Subt alt cer, alt orizon!

„Moșii mei care-aũ fost khanĩ
„Ș'aũ învins pe Otomanĩ,
„Furã 'nvinși de alți dușmanĩ!

„Moși-mî însă de-a  murit
„Pentru țară s'a  jertfit
„Și cu cinste a  p erit!

„Deci m ndria mi-o cinstiți,
„Voi câți țara v'o iubiți,
„Cavalerilor vestiți!“

Ș'or  pe unde el trecea
Aste vorbe c nd zicea
Toți în cale  i rostea :

—,Salutare, Prinț t tar,
„Cu tăios și  cump hangh ar
„Și cu falnic arm sar!“

Dobrogi  1878, Dec.

CASCIOARA

In drum e o căscioară,
Inchisă, părăsită :
Un dâfin o umbrește
Sub leasa'î înflorită.

Pridvorul ei cel verde
S'a înnegrit de vreme :
Pe unde cânta mîerla
Acuma buha geme.

Dar pe ferestre încă
Edêra sê anină
Precum de un gât june
O fragedă vergină.

Și florile sêlbaticî
Formând miî de festoane
Cu degete plăpânde
S'agață de obloane!

Iar prispa e 'nvelită
De țesêture fine,
Dar vai, covoru-acesta
E mușchîl de ruine!

Un geam e spart, și vântul
Perdeaua când agită
Îți pare ca 'nauntru
O inimă palpită!

Dar inimile care
Aici aũ palpitat
In groapă sfârîmate
De mult s'aũ cufundat

Și n'a rămas acuma
Nimica 'n urma lor,
Nimica de cât cuțul
De fericiri ș'amor!

Cernavoda 1879, Marte 6.

LA CHAUMIÈRE

Il est près d'un rocher une étroite chaumière,
L'accacia fait trembler son ombre aux alentours;
Jadis ce fut un nid d'amour et de lumière,
Un berceau contenant d'heureux et tendres jours.

Ainsi qu'un cercueil vide elle entr'ouvre sa porte
Que le vent fait crier tristement sur ses gonds,
Et paraît regarder de son regard de morte
Par le sentier qui mène au loin dans les vallons

Le lierre grimpe encore aux appuis des fenêtres
Et flotte sur les murs à la vigne enlacé,
Ainsi deux beaux amants qui confondraient leurs êtres,
Jouiraient du présent oublieux du passé !

Un bout de rideau blanc qu'un léger souffle agite,
Vaguement d'une vitre ébauche le contour ;...
Ce souffle paraît être une âme qui palpite
Et ce rideau léger un fantôme d'amour.

Dors en paix pour toujours, chaumière désolée,
Nid charmant d'un bonheur éteint à peine éclos...
Aujourd'hui tout est mort ; et la joie envolée
Ne reviendra jamais visiter cet enclée.

Bucharest, 1880.

STEGARUL

Drept în coastă îl izbise
Dar cu steagul lângă el
Zăcea 'n câmpul de măcel;
Inima își oțelise,
Și pe jumătate dus,
Printre ploaia 'ngrozitoare
De ghiulele-omoritoare,
Steagu 'l rîdica în sus!

Moartea fulgera din dealuri,
Moartea fulgera din văi ;
Pe colnici, poteci și căi,
Curgea sângele în valuri !
De la răsărit l'apus,
Numai fum, numai urgie :
El murea de-o moarte vie,
Steagul țării ținând sus !

Piept la piept luptau Curcanii
Pe al Griviței costiș !...
Tunurile 'n curmeziș
Mi 'ți luaseră dușmanii !
'Hura ! Grivița s'a dus !...»
Și 'ntr'a simțurilor lipse
Steagu-alături 'și 'l infipse,
Ca, — murind, — să stea tot sus !

1877.

DOUE CUVINTE . .

Două dulci cuvinte singure mai pot
Să 'mî aline chinul care mi-e despot ;
Orî și unde 'n lume vecinic mă urmară ..
Unul este *Mamă*, celă-l-alt e *Țară* !
Mama e ființa care m'a născut,
Țara e pămîntul unde am crescut !
Când vorbesc de ele sufletul meu bate...
Grijî orî suferințe iute sunt uitate !..
Razele de soare nu mă încălzesc

Cât de 'ndată ele mă înveselesc !
Ele 'mă dau o forță ș'o virtute rară...
Cine zice *Mamă* cum n'ar zice Țară ?..
Viața de-o potrivă lor le-am închinat,
Ele de-o potrivă m'aū întraripat !
Țara e pământul care mă nutrește...
Mama e ființa care mă iubește !

1873, Neapoli.

TOT CE-ASIU VREA

Dacă te-ai ulta la mine
Ș'ai citi în ochiul meu,
Tot nu ai putea pătrunde
Dragostea închisă 'n ei;

Sărutarea-mă, — de te-ar arde
Ori și cât, — m'așiu îndoi
Că a conținut într'ênsa
Flacăra ce așiu voi ;

De-așiū avea puternicī brațe
De nemlădios atlet,
Tot așiū crede că la p̃ieptu-'mī
Eu te-așiū strānge prea încet ;

De-așiū avea în fine, șcep̃trul
Ângeruluī cel căzut,
Tot ce-așiū vrea, — ar fi a pune
Iadurile 'ntr'un s̃erut!

1880 București.

TE-AM VEZUT. . .

Te-am văzut și foarte bine
Ochiî-mî te-au recunoscut
Și a răsărit în față-mî
Tot ce-a fost, — tot ce-a trecut !

Că ești tu, îndată 'mî spuse
Pîeptul care îmi bătu ;
Te-am văzut, — eraî c'un altul, —
Eraî tu, — făr' a fi tu !

SERBATOAREA MUMEI

I.

Un copil și o fetiță
Tăiaă sfircuri de panglică
Și 'npleteaă voioși, ghirlante
De brîndușe și de-aglică.

— Măine este sêrbătoare,
Către frate-său zicea ;...
— Este ziua maicei noastre,
Frățioru 'i răspondea.

Și îndată, se culeagă
Alte flori, se mai puneau ;
Ei rîdea, dar retezate
Viorelele plîngeau !

Și rîdea
Și 'npletea
Florile ce culegeau !
Și rîdea
Și 'npletea ..
Însă florile plîngeau !

II.

Seara peste văi coboară...
Cerul s'a înnegurat
Iar copii către casă
Drumul repede-a luat.

Ei urmează pe cărare
Fericiți și zîmbitori,
Incărcați de flori de câmpuri
Și de tineri ani de flori !

Însă iată că în noapte
S'auzi o cucuvea,
Fetișoara spăimântată
Mâna frate-său strângea.

— Frățioare ! Frățioare !
Auzi cobeza pe vâlcea ?...
— N'avea teamă surioară,
Mititelul ți răspundea !

Și mergea,
Și strângea
Florile care le-avea ! ..
Și mergea,
Și strângea
Florile care plângea !

III.

Însă casa se zărește...
Lângă ușă ai ajuns...
Bat... dar nimine nu vine
Să le dea nici un răspuns.

Strigă, chiamă... și vecinii
Le aleargă 'n ajutor ;
Ușa jos fu dărîmată...
Zăcea moartă muma lor !

Florile înbălsămite
Strânse 'ntr'un fiesc avânt
Pentru-a mumei sərbătoare...
Coronară un mormânt !

1874 Oct. 30.

SUBT UMBRA . . .

Subt umbra deasă a pădurii
Ne strecurăm rîzînd
Și fericiți, zîmbim naturii
Ce ne răspunde-oftînd !

Dar vai, e tot supus schimbării :
Vom suspina și noi
Și 'n umbra deasă a 'ntristării
Vom plînge amînduoi !

CONTRAST

Iad de rele, — Raiu de bine
Este inima din mine !
Când iubesc, — iubesc !
Când uresc, — uresc !

Port în creierî, sumbre vise,
Cugete ce sunt abise,
Şi mă urc, şi cad
De la Raiu, la Iad !

Sufletul meu ênsă, e o ciocârlie
Care zboară pe-aripi legănată lin
Și lăsând în urmă'i note de-armonie
Să riđică 'n cerul de lumină plin !

1880.

LA DOUI OICHI INNORATI

Si cerul e ca oichiî tîi :
Aci albastru aci 'nnorat,
Aci sunt stele mîndre pe cer,
Aci 'l încinge fulgerul lat.

Și cerul e ca oichiî tîi.—
Chîar în mânia ce i-a 'nnegrit
Lasă-mă ênsă ca să 'l privesc
Măcar de dênșî de-așîu fi trăznit !

FILOSOFIA MORTII

Dumnezeu este o pluralitate de elemente infinite.

„Autorul“

(TOAST PURTAT LA UN BANCHIET)

Eu nu voi zice Morții c'o voce ne 'nțeaptă :
Din mersul tău o clipă mai stai și mă așteaptă !
Să 'mi dau a mea suflare, ori când, — sunt pregătit !
In ea, e libertatea, și 'n viață, e robia...
Cu brațele deschise ne-așteaptă Vecinicia...
Reintri iar în sinul din care ai ieșit !

Ea nu e 'ngrozitoare cum unii vor să fie;
 Privirea sa e lină ca bolta albăstrie.
 În ea se oglindește întregul Ne 'nceput!
 Pe granița lumească e poarta triumfală
 Și flacăra din preajmă 'i de patime ne spală
 Iar sufletele noastre le curăță de lut!

De s'află vre un spirit lipsit de-a ei credință,
 Atunci e demn de viață și demn de suferință!
 A nu mai fi 'nsemnează a nu mai suferi!
 Pe legea mea! Mi-e silă să dorm, să bea și iară
 Să 'ncep același lucru din zi și pănă 'n seară,
 Să pot trăi, nu ênsă, să pot a și muri!

Dar ce e dupe moarte?... Mai este altă viață
 Când sângele s'oprește de frigul ce 'l îngheață?...
 Un *Nu* ca să rostească ce om ar îndrăzni?...
 Și moartea, ce e oare?... — Un somn de-odihnă sfântă,
 În care, lutul nostru, prin lut iar se frământă,
 Suprema preschimbare se 'și poată înlezni!

Hărtia dacă arde, — cenușă este-o parte,
 În fum ușor pe dată cea-l-altă se desparte;
 Așa și corpul nostru din două e 'ntocmit:

La lut, rămâne lutul, de florî ca s'î brăzdeze,
 Iar gazele prin aer s'î duc s'î nvioreze
 Aceleași elemente din care aū ieșit!

Sfintelor umbre care-ați trecut,
 Nu, voi prin moarte nu ați murit,
 Trăiți în totul ce e văzut
 Din ne-văzutul unde-ați p'ierit ;
 Al vostru suflet este 'n tot locul,
 Zboară cu vântul, arde cu focul,
 S'î află 'n frunza care 'nverzește,
 Șoptește 'n apa ce șerpuiește,
 Respiră 'n floarea ce 'nbălsămește,
 In noi trăiește, trăim într'ensu :
 Mume cernite, șterge-v'î plânsu,
 Copii voștrii, sunt tot cu voi!

Nu, nu s'î p'ierde 'n lume nimic,
 Nimic nu trece, totul e viū :
 Firul de iarbă orî-cât de mic
 Ca și ț'rîna care-o s'î fiū !
 Zadarnic p'iatra cea mormentală
 Ne țintuiește subt umezeală :
 Paseri pe d'ensa vin de s'adapă ;
 V'entu-o izbește, ploaia o sapă !

Mușchii o roade, timpul o crapă ;
 Cade 'n rugină lacăt și toarte :
 Soldați ai țării, mergeți la moarte,
 Veți fi 'n tot locu, veți fi și 'n noi !

Nu mă voi duce 'n Iad ca să cat
 Pe câți din lume nălucă pier,
 Și 'n raiu îmi pare prea depărtat
 Că 'i lungă scara pene la cer!
 Ci 'n două vițe tene unite
 Voi afla inimă îndrăgostite,
 Iar în răchite lăcrămețoare,
 Poeți cu harpe dezmierdătoare,
 Amante june în ori-ce floare !
 Mume, 'ntr'acele tulpini puternici
 Care 'și dau umbra chiar la nemernici,
 Și în stejarii de munți, — eroi !

De moarte să se teamă ființa mărginită
 Ce pune, ca să scape de-o vecnică ispită,
 Sfirșitul vecniciei l'al traiului hotar ;
 Dar dincolo de groapă acei ce pot să vadă, —
 De-ar fi pe-ale ei margini și gata ca să cadă, —
 Ca mine, pentru Moarte, deșerte-acest pahar !

A FOST SE FIE . . .

Viața omenească e un torent. — Pe maluri
Cresc flori mirositoare. — In turburele'i valuri
Ades, nenorocirea, formează-adânci vultori
Și 'n ele, vântul soartei, împinge multe flori
Din câte-odinioară pe înverzite maluri
Să oglindeaū în valuri!

Pe țermul vieții mele, înbobocind la soare,
Să înălța de-asemeni, misterioasa floare
De-amor și de speranță, l'al căreia parfum
Cânta privighietoarea prin stuful de pe drum,
Și azi, vultorea 'nghite misterioasa floare
Ce 'nbobocea la soare!

Urzelile 'ntocmite de soartă, sunt fatale :
Iaŭ floarea sărutată de raze matinale,
Zdrobită, de-o aruncă într'un adânc cumplit,
Precum, cu tot ce poate a fi mai necioplit,
Cucernică, unește prin legături legale,
Atâtea Ideale !

București 1880.

VRAJITOAREA

(Dupe Beranger)

Copilași! Trăia o dată,
Nu știu când, nici în ce loc,
Vrăjitoarea minunată
Ce da minte și noroc!
Cu vergeaua'i lucitoare
Pe sărac făcea avut!
O! iubită vrăjitoare,
Spune-ne ce te-ai făcut!

Când pleca la drum, — purtată
Intr'o scoică de safir
De opt fluturi înhămată
Zbura pe-aripi de zefir!
Țeri întregi adesea oare
Le lua subt al său scut!
O! Iubită vrăjitoare,
Spune-ne ce te-ai făcut!

Regi, ministrii 'n multe State
Ea creă în vremea sa
Și se cadă în păcate
Nici-o dată nu'i lăsa!
Lumea, recunoscătoare,
Ii era 'n orî-ce minut!
O! Iubită vrăjitoare,
Spune-ne ce te-ai făcut!

Iubitoare a dreptății,
Ea avea judecători
Inchinați onestității
Și de lege temători!
Tot un drept avea subt soare
Cel sêrac și cel avut!
O! Iubită vrăjitoare
Spune-ne ce te-ai făcut!

Când s'afila vre-o țară slabă
In pericol de-a pîeri,
O vedeai venind de grabă
Ajutor a 'î oferi
Inamicul cu teroare
Indărăt fugea bătut!
O! Iubită vrăjitoare
Spune-ne ce te-ai făcut!

Dar azi toate sunt schimbate..
Ea la pensie s'a tras...
Egoizm și nedreptate
Intîlnești la orî-ce pas!
Tremur' micile popoare...
Regii spadele 'și-ascut...
O! Iubită vrăjitoare,
Spune-ne ce te-ai făcut!

ALBASPINA

Creștea un stuf de Albăspină
Ce înfloreă voios la soare,
Umbrind o cruce în ruină
Pe valea Grecii răpitoare !

În drum, trăsura ni s'oprișe,
Ș'apropiindu-ne de cruce,
Din florile ce 'nbobocise
Și ce aveaū să se usuce,

Rupseiū o ramură 'nflorită,
Și cugetaiū, că chīar în groapă,
Speranța de-om nedespărțită
Cu omu odată nu se 'ngroapă,

Că de 'nsoțește Albaspină
Pe om, și 'n moarte cu constanță,
Emblema ei de farmec plină
Nu strigă celor vii: 'Speranță?...'

MEDITATIUNE

Tăcut mă urc pe colină;
Soarele s'a înălțat,
Câmpul se scaldă 'n lumină,
Aïerul e parfumat!
Ved raze, schintei și rouă,
Petale de flori ce plouă
Și lumea îmi pare nouă,
Fii Doamne glorificat!

Să pare c'o legătură
Este 'ntre cer și pământ!
Cerule, nu este natură?
Natura, Dumnezeu sfânt?

El e 'n făpturile sale
Tot omu 'și 'l află 'n cale :
De plângi, — el plânge cu jale,
De cânti, — al lui e-al tău cânt!

Pământu de 'l stăpânește
Este că 'l stăpânim !
Crima de-o pedepsește
Este c'o pedepsim !...
Din Univers se compune :
Totul, la Tot se supune :
Și iarba care se 'nclină
Și astrul luminător
Și vântul care suspină
Și riul tinguitor !
Și Stelele nenumărate
Cu lumile nemăsurate
Ce 'n Infinit strălucesc
Și 'ntruna se 'nlănțuiesc
Formând eterne ghirlante
Ca lacrimi de diamante !

Unii, i-au zis : Rațiune
Iar alții : Iluziune ;...
Unii 'n materie 'l pun,

Mulți după plac îl compun !
Dér eu, care 'l simt în mine,
Dér Ei care 'mă curge 'n vine,
Creieru-mă care 'l conține,
Imă strigă cu toți împreună :
Este ori unde voiești ,...
Pe buzele noastre s'adună !..
Cugeti prin el și trăești !..
In inima noastră palpită,
In craniul nostru s'agită !
Este și 'n noi și 'n natură,
Este și 'n ori-ce făptură !
Materiă, Verb, Ideie,
Stău în trăsura de-unire
Și Trinitatea se 'nchifeie
Cu vorba : Dumnezeuire !

REINTOARCEREA

„Fie pâinea cât de rea
„Tot mai bună 'n țara mea!“

G. Creteanu

Soarta care mă gonește
Crucea poate c'o să 'mî dea,
Însă dea-mi-o cât de iute...
Voiu purta-o 'n țara mea!
Salutare cer albastru,
Văi și dealuri, aîer viû...
Salutare Românie...
Mână, mână, surugiu!

Pribebind în țeri străine
Ani întregi am suspinat,
Și din trista-mi depărtare
Sufletu-mi întraripat
Către Dunărea cea lată
Mă făcea ca să reviu;...
Dunărea mă re-aduse...
Mână, mână, surugiū!

Recunosc ori-ce potecă,
Ori-ce ramuri, ori-ce flori, ..
Patria-mi își desfășoară
Câmpii vecinic roditori!
Iată punțile de hîrne...
Morile, izvorul viu...
Iată crucile vopsite...
Mână, mână, surugiū!

Colo 'n zare se ivește
O clopotniță lucind
Și pe culmea depărtată
Vezi o casă înălbind...
Acea culme înverzită
O reved precum o știu,..
Mi-a văzut copilăria...
Mână, mână, surugiū!

Dacă ênsê, moartea crudă
Ca sê 'mî iasă 'n drum ar vrea,
Facă-și pofta cât îi place..
Voiû muri în țara mea!
Iar pe culmea înverzită
Mê vor duce, mort saû viû..
Salutare locuri sfinte..
Mână, mână, surugiû !

IN OICHII TEI...

In oichiî tîi când m'am uîtat
Citiî poema vieţii tale
Şi a mea inimă-a făcut
Intr'un minut o lungă cale!

Abia o dată mi-ai vorbit
Şi te cunosc de-un veac aproape
C'a vrut amoru, 'ntr'un minut,
Intr'un minut, un veac s'ngroape!

De-ai vrea să știi cât te iubesc
E lucru foarte greu îmi pare :
Pe buze-ar trebui să 'ți mor
In cea d'ânteiu înbrățisare !

OCTAV

(DUPE ALFRED DE MUSSET)

Nici ursuzul de călugăr și nici Doctorul cel harnic
De ce moare Marieta n'au putut a dovedi ;
Este 'n inimă izbită și orî-ce este zadarnic ;...
Dragostea îi este boala.

Și când stai a te gândi

Că fința delicată își dă ultimul suspin
Cu frumoasele ei zile neajunse încă 'n floare
Intre un măgar a cărui meserie e s'omoare
Și 'ntre un fățarnic popă ce 'și dă nume de creștin !
Iat'o. Este oare dânsa renumita desfrînată ?...
Oare azi ar recunoaște-o cavalerii ce-altă dată
Alergau pînă de-unăzi, tineri și surizători
Ca să 'și cheltuiască 'n sinu 'i viața ș'ale lor comori !

Este ea cu toate-aceste ! Ea, a cărei frumusețe
 Topind aurul atâtor spulberă a lor junete ;
 Ea, sfruntata Mesalină ce 'n iubire nu credea
 Ci 'n bătrâni căzuți și gârbovi pe-atâți oameni prefăcea
 Cu o singură privire și c'o singură suflare
 Pentru-a'i omori pe urmă după 'ntêia sêrutare !

Vai ! Și nu mai e speranță, Marietă, — s'a sfîrșit !
 Iată-te dar părăsită chiar de-acei ce te-au iubit !
 In zadar te uiți în apă ș'oglinzându-ți a ta față
 Cauți farmecile care, te făcuseră semeată !
 Aidi ! Aleargă-acum pe uliți, bate pe la or-ce poartă,
 Chiamă-ți repede-amorezii, țipă, vaită-te și gemi,
 Marietă ! Marietă ! care fu și a ta soartă :
 Slugile își vor trimete să te 'ntrebe cum te chîemî !
 Doctorul chîiar el te lasă înălțînd ușor din umeri !
 Arta 'i e neputincioasă : zile multe n'ai să numeri !
 In cât despre bietul popă, e nerod, ș'abia e 'n stare
 Pentru două, trei parale să-ți dea vecînica fertare

.....
 Subt umbrișul unei grupe de lămâi ce înfloresc
 Pe-o sofa ea zace dusă : chinurile o topesc ;
 Și ca Magdalina 'n tocmai lacrêmile'i să deșiră
 Pe când fruntea'i să înclină, pe când përu'i să rêsfiră.

Era oare vr'un om mare autorul care-a scris

Că femeia 'n amăgire e 'mbrăcată ca 'ntr'o haînă,

Și că 'n ziua 'n care rîde noaptea s'a jelit în 'taînă?...

Dacă vorbele aceste în zadar nu le-a fost zis

Și e ăst-fel adevărul cum că gura zîmbitoare,

Cât și oîchiîl cei mai veseli ascund lacrimi arzătoare,

Că actorul pe subt masca ce pe scenă 'și-a luat

Pe când rîde, — are 'n pîeptu'î al său suflet sfășiat,

O ! ce trebuie să fie când chiar masca rece, plînge?...

Inima nu este plină de cât dacă dă afar !

Cât mai este loc întrînsa dorul tot pe-ascuns să strînge ;

Dorul e cenușă sfîntă, inima, vas funerar !

.....

Oare poate ca să fie suferință mai cumplită

Disperare mai grozavă care moare-ascunsă 'n sîn

Nedăstăinuită vecinic de și 'n lacrimi hrănită

De cât cea pe care-o naște dragostea disprețuită?...

Vre o răzbunare 'n lume să'mî aleg de-așîu fi stăpîn

Pentru-orî-care din vrăjmașîi ce-așîu avea, — nu, nici-o dată

N'așîu putea să aflu alta într'atât de 'nveninată !...

Ei ! și știți voi ce e oare de-acest chin cumplit să zaci

Și cât trebuie să suferi numai pentru ca să'l taci,

Numai pentru ca vr'o dată să nu lași să se întempe

Ca să izbucnească-afară tot zbatîndu-se 'ntre tîmple !

.....

Pe întinsele lagune, cu matase îmbrăcat
 Leneșul Octav se plimbă în gondola, sa culcat
 Și 'ntr'al muzicilor sunet care 'n valțuri cadențate
 Să revarsă, — își apleacă genele catifelate
 Peste ochiul săi albaștri ca ș'al cerului azur ;...
 Un copil pare-a fi încă cu făptura'i delicată
 Și de-abia întăia oare dânsu 'n lume să arată
 Blond și plin de „vino 'n coace“ ca ș'al dragostelor nur !
 Marieta îl văzuse trecând ast-fel într'o seară
 Și'l iubise de atuncea și'l mai revăzuse iară !

Dar tăcere... de o dată, o gondolă, fulgerând
 Cu fanarul-ei cel roșu peste marea cenușie,
 Lâng'a lui s'oprește 'n taină ș'o bătrână apărând
 Îi șoptește-aceste vorbe cu un glas de duioșie :
 — Ea ar vrea să te mai vadă pentru cea din urmă oare
 Vino... nu mai este vreme de pierdut... Și te-a iubit !
 — Nu mă 'nșeli ? Octav răspunse ; Este-adevărat că moare ?..
 Iar zicând, îi lucesc ochiul de-o ciudată bucurie...
 — Este-adevărat, și are un ceas numai de trăit !
 — Bine ! zise-atuncea dânsu, du'i acest bilet îndată..
 Și îi scrise-aceste vorbe cu stiletu'i ascuțit :
 „Marietă, eu sunt numai, o femeie ca și tine ;
 „Moartea ta mă mulțumește căci sunt astfel răzbunată :
 „Omorîși pe-al meu logodnic : astă-zî mori și tu prin mine ;

- »Și de vrei ca să știi astă-zî numele adevărat
»Al acelei umbre care, zi și noapte te-a urmat
»Tot hrănindu-și răzbunarea într'o inimă de ghiață
»Află, lui Petruzo Bălbi că 'nchinaseam a mea viață!»

1879, Buc., Sept. 5.

RESPUNS LA CATI-VA CRITICI

(FRAGMENT)

Nu pot să zbor cu voi pe-o rază ..
Mi-e frică luna să nu cază
 Să ne turtească împreună,
Că 'n Iadul cel de grozăvie
Am merge în tovărășie
 Ș'atuncea : Noapte bună !

Dar dintr'a mea junie dusă
In întristarea mea nespusă
 Mai am pe ne-așteptate
Ca să 'mpletesc încă ghirlante
Pe fruntea sfintelor amante
 Un șir de foi uscate!

Voî preferați în lăcrămioare
Ca într'o baie răcoritoare
Să v'afundați pênă la gît
Ș'ast-fel din apa lor căldicică
Să dați afară o cărticică
Bună de leacuri și de urît.

Ei! Zău!... Voî poate c'aveți dreptate
Și puteți plânge, în libertate,
Dureri pe cari nu le-ați simțit!
Le puteți pune și pe hârtie...
Lumiî ce'î pasă?... Ce'mî pasă mie?...
Nu vă voiî spune ce-am suferit!

Marturi zadarnici nu vă voiî face
A suferinții care 'n piept zace,
Adevărata durere, tace!

'Și-ascunde fața și plânge 'n umbră
O știe numai noaptea cea sumbră
Care-o 'nvelește ca 'ntr'o manta!
In cât de visurî, vă cer iertare,
Nu pot să umblu pe nori călare
Când pot la dênșii a mă uita!
Ca să bat câmpii cum fac nebunii
Nu se mai poate ca să mă 'nvăț...
Alții se umble călări pe băț...
Genul meu este al *Rațiunii!*

Rima din urmă mi-aduce-aminte
C'am pus pe *iune* de trei silabe
De la *pășune*, venind pe labe
Un critic însă mă cam desminte;
Urmeze-și treaba că'i fac hatîrul...
De-o vrea *pășunea* să-și prelungească
Niminea n'are ca să 'l oprească
Și cal de astă-zî va fi catîrul!

Aici de sigur că este vreme
Am lua seama și a mă teme
C'am început'o cu foi uscate
Și le puî toate amestecate;

N'am spus nimica despre delire,
Și n'am în versuri nici-o simțire,
Ba chiar și șchioape, când isprăvesc
Cu foarte multe mă pomenesc.

Nu e 'ndoială pene la ceruri
Nici de-astă-dată nu m'am urcat:
N'am pus enigme de deslegat!
In poezie nu am misteruri,...
Tot ce-am scris este raționat!
Proză rimată, curată proză
Că 'n cer aș face stranie poză!
Calea de mijloc iar n'am ținut
Dacă 'n văzduhuri nu m'am pierdut,
Ș'ar fi fost bine, barim pe-o stea
Ca să 'mi iaș sborul pene la ea.
Ș'ajuns acolo, să bat în cer
Un cuiu de aur sau chiar de fer
Ca să'mi leg sacul și să mă leagăn;
Inchis întrênșul ca într'un leagăn
Să ved pământul stând la picioare
Și dând tărcoale pe lângă soare,
Iar între soare și 'ntre pământ
Să stau se cânt!

Vânturi turbate găseam destule

Câte și 'n lume ființe nule!
Raze de stele lezne găseam:
Puteam prea bine să iaș un dream!
Praful de aur, orî-cum, nu strică,
In cantitate mare saș mică!
Destul s'ajungă se poleiască
Că treci chîar marfă dobitocească;
Găseam în fine un dram saș douē
Din Aurora cu buzi de rouă,
Și chiar acele comete anticî
Care se plimbă cu cozi gigantici,
Puteaș prea bine ca se 'mî dea mie
Dintr'a lor coadă portocalie
Măcar un petec se 'mî înfășor
Găndul meș vecînic rătăcitor!

.

FAMILIA

I.

Omul, liber peste sine, când familia clădi
Vru să se semene iubirea, ênsă vrajba o sădi,
Iar a lui întemeiere, despărțindu-ne 'ntr'atâte
Taberî câte sunt familiî, a făcut să se 'ntărite
Patimile care 'și poartă un războiū neînpăcat
In cât astăzi, nu culegem de cât rodul semănat!

II.

Omenirea înainte era altă omenire,
Pe când azi îmbucățită merge numai prin cârpire ;
Forțele sunt împărțite, cugetul e hrăpitor,
Oamenii muncesc și astăzi, însă numai pentru-ai lor;
Și abia pe ici pe colo, sufletul se află 'n stare
Să mai cugete o clipă la familia cea mare !

III.

Egoismul este floarea care 'n inimă a prins ;...
Dragostea de omenire de-a familiei s'a stins ;
Tatăl își iubește fiul din iubirea către sine ;
Poate-al altuia de foame ca să moară foarte bine!...
Ca și cum, de o potrivă, dacă banii 'și-ar păstra,
Nu 'ar fi născut pământul și 'n pământ n'ar reintra!

IV.

Națiile din familii s'aă format, — de-aci războiul,
Urele tot din familii 'și-aă organizat convoiul ;
Lipsa de patriotizmu din familii a născut ;}
Poți ca să mai fii al țării când ești rob cui te-a făcut ?...
Poți să nu'i fii rob atuncea când simțirea nu'ți dă pace
Ș'a format un lanț pe care, abia moartea îl desface ?...

LA GLEIHEN-BERG

Suvenirî incântătoare
Imî vor fi neîncetat
Orele desfătătoare...
Aierul cel parfumat!...
Prin pădurile umbroase
Pe subt frunze voiŭ s'alerg. .
Salutare văi frumoase
Salutare Gleihen-Berg!

Am uitate ori-ce durere,
Nu mai plâng, nu mai suspin
Mi-a dat viață și putere
Cerul munților senin!
Veichi casteluri legendare
Ce din minte nu se șterg,
Veichi balade, salutare.,
Salutare Gleihen-berg!

De cum ziua se ivește
Pên' l'al soarelui sfințit,
„Alecsandru“ rătăcește
Printre munți neconținut;
Frunzele vorbesc în cale
Cu piraiele ce merg...
Salutare deal și vale,
Salutare Gleihen-berg!

Noapți albastre și 'nstelate,
Zile mândre, așer, flori,
Voi, pe frunțile 'ntristate,
Versați taînice comori!
Locuri demne de-admirare,
N'am din cuget se vă șterg...
Inimi nobili, salutare,
Salutare Gleihen-berg!

Iunie 12, 1879. Gleihen-berg.— Stiria.

NOAPTEA VENETIANA

Noaptea lină
S'a întins ;
Luna plină
S'a aprins ;
Mic și mare
Peste mare
De-admirare
E coprins !

Stele, raze,
Să privesc
In talaze
Ce șoptesc ;
Și 'n tăcere
Cu plăcere
Dulci mistere
Să 'nplinesc !

Subt arcade,
Un școlar
Vezi că șade
Solitar...
Vrea să fie
Și nu știe
Să devie
Temerar !

Ca prin hazme
Și minuni
Vezi fantazme
Și ochi brunți !
Flori, parfume,
Rîsurî, glume,
Ce de lume !
Ce de junî !

Iar adese
Din San-Marc,
Grupe-alese
Să înbarc...
Noaptea, dorul
Iși ia zborul
Căci amorul
E monarc !

Ce minute
De 'ncântări,
De plăcute
Răsfățări !
Orî și cine
Aici vine,
Gustă line
Desmierdări !

In gondolă
De-orî-ce dor
Să consolă
Prin amor !
De la maluri,
Prin canaluri,
Peste valuri
Fuge 'n zbor !

Pe lagună
Legănat,
E de-o brună
Fermecat.
Ea 'i zîmbește
Și 'i șoptește
Că 'l iubește
Infocat !

Ast-fel ora
Omorînd,
Aurora
Vezi părînd !
Luna plină
Să înclină
In lumină
Dispărînd !

Veneția 1871.

PLEVNA

Era o Plevnă ne'nblânzită,
 Și pănă 'n patru orî
Asaltul meü respins fusese
 De oîchi fulgerători ;
Inconjurată sta cetatea
 De orî și care părîi,
Dar n'avusese vre-o izbândă
 Strategica din cărîi!
In van scosesem la bătaie
 Aliniate drept
Scadroane 'ntregi de jurăminte
 Și inima din piept!

Subt steagul verde al Speranții
 In luptă le-aruncam...
Dar ea, mi 'l cîruia c'o vorbă,
 Și înapoi mă dam!
Iluziile, în albastru,
 Cu nasturi poleiți,
Venea atunci în ajutorul
 Soldaților zdrobiți...
Impintenându-și cursierii
 O bombarda cu flori
Dar se 'ntorcea înfrante 'n lagăr
 Cu ochi lăcrămători!
Și Plevna, fără de 'ncetare,
 Din Bûcov, fulgera
Sarcazme și zîmbiri semețe,
 Și pleptu-mi sîngera!
Iar ochii mei, în van pe-atuncea,
 La Grivița din sîn
Iși îndreptau priviri uîmite
 De farmecu'î păgân!
Soldații mei de oboseală,
 Să retrăgea mereu,
Și c'o armată 'nvinsă-aproape
 Să lupți e și mai greu!
Cînd, — paralela cununiei,
 Ca un șiret săpaiu

Subt Generalul Tinerețe, —

Și 'n Plevna mă aflai !

Trofeele-'mî de războire,

Sunt albe flori de crin

Și ochii care mă omoară

Și care viū mă țin !

VENTUL PRINTRE FOI

I.

Subt un stuf de ȳasomie
Greaca cu amantul ei,
Să 'nbată de-amor și vĳață,
De parfum și de schinteĳ;
Măritată de o lună,
Adulteră de o zi,
Ea părea în umbra deasă
Chĳar de stele-a să păzi;
Dar un freamăt, de o dată
Turbură pe amĳnduoĳ...
Eĳ opriră-ale lor șoapte...
Era vĳntul printre foi!

II.

Ani curseră de-atuncea...
E frumoasă ne 'ncetat..
Stelele 'i păstrară taîna...
Fruntea i s'a 'nseninat.
Insă... Iată că 'ntr'o seară,
Cu bărbatul amăgit
Pe când ea se plimbă-a lene,
Pe când el e fericit,
Niște freamête cîudate
Auziră amênduoî...
Ea îngălbini de-o dată...
Era vîntul printre foi!

PORTRET

(DUPE MARIE NIZET)

Un soare mai iute a pus
Flăcări în umbra'i privire;
Prietenii în număr nespus
Il iubesc cu 'ntinerire.

Ca vântul e 'n grab schimbător...
De bani și seî se mîndrește,
Ș'ades, răsucește ușor
Mustața'i ce-abia mijeste ;

Iar grijile nu 'l ocolesc...
Cu zîmbetu 'n veci pe gură ;..
Genele'î lungi te răpesc,
Te farmecă-a lui statură ;

Sprîncene cu arc grandios
Parû subt fruntea'î simpatică ;
Demersul îi e graţios,
Mâna, — aristocratică.

In glumă te 'ncerci ca s'î lîeî,
Dar vorba'î dacă răsună
Îl aplauzi fără s'î vreî
Şi 'l laşi la fleacurî s'î spună.

Împotrivă voieşti a'î sta,
Şi vocea 'î miglişitoare
Îţi place a tot asculta
Dând vecînic de pete 'n soare !

C'o ţigare 'n buzele lui
Răvarsă acre parfume
Ş'adesea el spune orî-cui
Că e desgustat de lume.

Cu ochiî țintiți în tavan
Îl vezi că amar zîmbește,
Și 'n urmă, schimbat momentan,
Că'i dulce traiul găsește!

Un sânge ce curge cu zor
Îi pune 'n față văpaie,
Amorul îi este-arzător
Dar este un foc de paie!

El vrea ca s'e'l crezi serios,
S'e'l aprobî când e blamabil,
Iubind, — se preface voios,
Iubit, — e insuportabil!

În negre inele-al s'eu p'ăr,
Îi cade în jos pe frunte,
Punguiește sa'u unchiu sa'u v'ăr,
Și 'și pune ceasul la *munte*.

La operă 'l vezi ori și când,
La facultate, a rare!
În amor se schimbă cur'end...
Și se dă de boier mare.

Din leagănu'î a poruncit
Și vrea ca să'î știî de frică...
Să numește obicînit,
Dumitru, Ion ori Costică.

Despoților este ostil...
Vorbește de libertate...
Și spre-a merge la bal Mabil
O șterge din facultate!

Îi place a fi rîzător
Și aîere-a 'șî da semețe,
Dar e suflet cu nobil zbor
Defectu'î e-a sa junețe.

Petrecerea este-al său *crez*..
Ce are 'î place să 'npartă,
Dar è, — urîcios amarez
Și bărbat cu mână spartă!

Prieten și bun camarad,
Viteaz pe câmpî de rîzboaie,
Înalt și frumos ca un brad,
Destinul i să 'ncovoie!

Numindu'l nepot lui Virgil
Uimită lumea rămâne...
Eă zic ênsă... E un copil...
Copil al țerii Române!

1878.

FRUNZA

(DUPE ARNOULD)

—, **D**in al tău arbor de vânt răpită,
Sărmană frunză îngălbinită,
De ce, și unde, te duci mereu?*

—, Eă merg, dar unde, nu știu nici eă!
Zdrobind furtuna ramura 'naltă
Ce era 'n lume reazemul meă,
De-atuncea vântul ce mă tot saltă
Aci m'azvirle în praf pe căi,
Aci mă zboară prin munți și văi!

Caut odihna, dar nu s \acute{e} poate
S \acute{e} alb \acute{i} odihn \acute{a} pe-acest p \acute{a} m \acute{e} nt !..
E \acute{u} merg spre locul unde merg toate
B \acute{a} tute vec \acute{i} nic de-acelea \acute{s} i \acute{u} v \acute{e} nt !
In \acute{s} e de-o soart \acute{a} ce 'nfioreaz \acute{a}
Poarte-m \acute{e} criv \acute{e} ț sa \acute{u} lin zefir,
Ni \acute{c} i nu m \acute{e} turbur, ni \acute{c} i nu m \acute{e} mir,
C \acute{a} ci m \acute{e} preced \acute{a} sa \acute{u} m \acute{e} urmeaz \acute{a}
Foaia de laur și trandafir !

1876, Iulie, Bolgrad.

MARGARITA

S
ĕrutări de flacări, șoapte și zîmbiri
Sunt ale juneții scumpe fericiri!
Tĕnĕra copilă ca de-un brîu încinsă
De-ale mele brațe strâns era coprinsă!
Buzele ei rumenî, rouă dulce-avea
Buzele-mî subt care ele trăsărea
Noriî voluptății taîna 'și-o întinse...
Lampa din odaie filfăind sĕ stinse!
,Reaprinde-o dragă!< dĕnsa imî șoptea
Insĕ a mea voce dulce 'î rĕspundea :
,Las'o Mărgărită sĕ rămăie stinsă
,Că Amoru 'și are pe a lui aprinsă!<

EPIGRAMA

(PE ALBUMUL UNUI BOGAT)

Pe a vîeții cale toți înaintează....
Rîu ne este viața, omul lopătar...
Către mare vecinic cursul își urmează...
Marea 'nghite luntre, rîu și marinar!

Către vecinicie mergem de asemeni,...
Unii în carete, alții prin noroiu ;
Inse toți în groapă devenim frați gemeni ;
Viermi, cenușă, oase de acelașu soi !

LEGENDA STANCEI DE LA RUCAR

I.

In vremea când păgânii în țară se 'ncuibase,
Prin flacăre și sânge domnie de-așezase,
La Rucăr, sus în munte, trăiau două surori,
Copile răpitoare ca două mândre flori.
Maria și Florica zîmbeau voios la soare
Ca două viorele pe margini de izvoare,
Căci nu se pomenise dușmanii 'n satu lor
S'aducă siluire și jafuri și omor!

Era pe la Sîn-Pîetru. — O veste se lățește
Că oastea păgânească spre Dunăre pornește
Că țara e scăpată, că Turcul e zdrobit
Și c'are se înceapă un veac mai fericit ;...
La știrea ce sosește tot sufletul trăsare....
Aceiași bucurie o simte fie-care...
Nevestele în pripă aleargă-a se găti
Și horele la umbră încep a se 'nvîrți!
Vioarele răsună, iar mîndrele fecioare
Pun sălbile de aur ca 'n zi de sîrbătoare
Și repede în horă alătura se prind
A țerii desrobire voios sîrbătorind!
Sosește și Florica cu mîndra'î surioară
Și Radu cu Licsandru în horă le strecoară!
Maria și Florica și joacă și glumesc
Iar Radu și Licsandru în taînă le șoptesc!
Și hora crește... crește... vioara, sună, sună...
In joc flăcăi și fete s'amestecă 'npreună!
Vedeți cât sunt de mîndrii acei dănțuitori
Ce sunt a țerii floare ș'al ei apărători!

Dar iată că pe vale un tropot lung vuieste;
Răsună rîpi și dealuri... — vioara se oprește!
Un tîner cu păr negru, de praf acoperit,
Descalcă îndată și astfel a vorbit :

— „Jucați, pe când păgânii vin repede spre munte!“
 — „Păgânii!“ — Toți sunt gata să meargă să'î înfrunte ;...
 Femeile 'și rup părul și spaîma le-a coprins
 Dar tinerii cu săbiî mijloacele-aû încins!
 Maria și Florica se plângă nu cutează... —
 In chinge armăsarii, sar, sforăie, ninchiază!
 Incalecă toți juniî ce 'n douë se înpart
 Iar Radu cu Licsandru de ele se despart!

Pe brazde sângeroase apune mândrul soare...
 Ce repede se duce o zi de sărbătoare!

II.

In scaunul Domniei sta Țepeș ce zdrobise
 Puterea neînfrîntă ce lumea îngrozise...
 Dar Țepeș ca o fiară băgase groaza 'n Turci...
 Astfel è 'n tot d'auna la sânge când te spurci!
 Aceasta era vestea ce Rucărul mișcase
 Dar pêne ca s'ajungă, norocul se schimbase!

III.

Pe munți se lasă noaptea și stelele s'aprind...
 In văi s'aud întruna pistoalele pocnind!

Iar luna, sus pe ceruri, cu searbăde schintei
Din cearcănu 'i de jale, privește lung la ei!

IV.

Luptaseră Româniî ca fiarele turbate
Când ele 'n vizuine se află atacate...
Turcimea se detese de patru ori 'napoi,
Căci ei o sfărîmase cu brațe de eroi!
Luptaseră Româniî ca Grecii 'n Termopile,
Adunători de lauri, risipitori de zile!
Luptaseră Româniî o luptă de Titani
Culcând pe văi și dealuri dușmani lângă dușmani
Dar numărul când este de patru ori mai mare
A 'nvinge însemnează se 'ți dai a ta suflare!

V.

În Rucăr este jale urgie și măcel
Căci Turcii au și săbiî și inime de-oțel,
Și iată că de-odată pe uliți despletite
Aleargă două fete de-aproape urmărite!
Pe-o 'ngustă potecuță fugind ele-au suit...
Dar cad de osteneală..., Păgâniî le-a sosit!

Orribile momente de rece 'nfiorare...
 Cerchîzeii urcă stîncă și nu mai e scăpare ;
 Copilele 'n genuchie se lasă tremurînd
 Iar Dimbovița 'n vale se scurge suspinînd,
 Și apele, se pare că zic din adîncime :
 — „In noi se află-azilul virtuților sublime !”

VI.

Maria și Florica, căci dînosele erau,
 O ultimă privire cătunului mai dau...
 Voinicilor ce 'n urmă vor plînge 'n văduvire
 Le dau un ultim cuget, o ultimă zîmbire,
 Și soarele atuncea, pe frunțile de crini
 Le pune o coroană de raze și lumină,
 Iar ele, mână 'n mână, privind în jos spre ape,
 Intr'ênsele s'aruncă prin moarte ca să scape !
 Dușmanul se oprește cu milă și fiorî...
 Priviți-le !... Pe unde se duc ca niște florî !
 Dar iată că pe stîncă, un sânge viu țîznește
 Și 'n pîtra fără suflet, adînc se 'ntipărește ;
 De sângele acela, e steiul înmuiaț
 Și urma lui neștearsă prin veacuri s'a păstrat !
 De-atunci și pînă astăzi stau petele acele...
 Nevinovatul sânge nu poate să se spele !

Iar pîtra ce conține odoarele de preț
Vorbește de virtutea trecutului măreț!
In van le bate ploaia și Dimbovița 'ntruna
Căci ele vor rămâne acolo 'n tot d'auna!
Drumețul se oprește privindu-le uimit...
Vitejii de la Plevna dintrênsele-aũ rodit!

O! Doamne-acele pete le fă ca să nu pîară
Căci ele sunt Trecutul și moartea pentru țară!

1875.

FURTUNA

O noapte 'ntunecoasă
Pe ceruri se 'ntindea
Și marea furioasă
De maluri se zdrobea ..
Corabia gema !

Veneția în zare
Cu 'ncetul dispărea...
A mării suferare
Din ce în ce creștea...
Furtuna începea !

Din ce în ce pământul
In umbră se ștergea...
Prin funii urla vântul
Și 'n față mă lovea...
Intregu-adânc, gemea !

Iar unda zgomotoasă
Adesea mă stropea,
Și marea furioasă
Corabia izbea
Și fundul ei, — troznea !

Neapoli, 1872.

SPERANȚA

Cărarea vieții e scurtă foarte
Și cresc în prafu 'i ciulinii și ghimpii;
Suspine, lacrimi, dureri de moarte,
Ne vine 'n parte în orî-ce timpî!
Inse ca roua căzînd pe floare,
Pe cînd e traîul maî turburat
Avem Speranța mîngăietoare
Ce desnoarează ceru 'nnoat...

Vesel,

Vesel,

Vesel,

Fruntea cu raze mi-a coronat!

Adesea soarta ne-asuprește,
 Și mulți n'aũ pâine pe-acest pământ,
 Dar aũ Speranța care'î hrănește,
 Care 'î mângâie pên' la mormânt !
 Ea le è mamă și 'n brațe 'î strânge,
 Le șterge oîchîul de lacrămî plin
 Și cum o strigă acel ce plânge
 Pe loc răspunde l'al sêu suspin !

Vesel,

Vesel,

Vesel,

Pe aripî late ne poartă lin !

Pătrunde 'n temniți printre zăvoare,
 Și înauntru cum a pătruns,
 Aduce raze, parfum și soare,...
 Dulce Speranță, tu mi-ești de-ajuns !
 Orî-ce durere è fugărită
 Când îmi apare chipul têu blând !
 El mă ferește de-orî-ce ispită
 Inseninându-mî suflet și gând !

Vesel,

Vesel,

Vesel,

Pe-a vîețiî cale eũ trec cîntînd !

Temnița Văcărești, 1875 Maid.

DUOI PRIETENI NEDESPARTITI

Tristă mi-este viața în străinătate
Eū v'o spuī prietenī făr' sē mē feresc...
Fără banī în pungă n'aī nicī sănătate,
Și eū foarte-adesea mē înbolnăvesc.
Aurul gonește repede-orī-ce boală,
Dar pe loc sē 'ntoarce cum îl isprăvesc...
Boala trage vecīnic la o pungă goală..
Douī așa prietenī nu sē maī găsesc!

1872, Florența.

I E L E L E

P
rintre florî frumoase, printre buruiene
Ielele adesea sã coboară-a lene
Și trăgându-’și hora calcă peste florî
Pënë ce cocoșul cântă de trei ori!
Ele-aũ fost în lume fete de ’npërați
Ce erau odată mari și lăudați;
Vestea despre dênșii sã dusesse ’n lume,
Dar cu mult mai mare fetele-aveaũ nume,
Câci erau frumoase ca niște părerî
Dintru ale nopții vise de plăcerî!
Flacăre cerească le era privirea,
Zorî încântătoare le era zîmbirea!
Și în tot de-auna dênsele zîmbeaũ
Și dintr’o zîmbire miî de robî făceaũ!

Trei erau la număr tinerele Iele
Și purtau în inimă flacăre din stele
Căci le 'ndrăgostise trei voinică frumoși
Ca trei brază de munte nalți și arătoși !
Inse de o dată fură părăsite
Și 'n mormânt intrară bițele-amăgite ;
Dar curând la urmă, pene despre zori,
Ele desmierdară pe amăgitori,
Și 'n versatul zilei dacă se treziră
Intr'o tristă stare ei se pomeniră :
La tus-trei voinică, — lucru 'ngrozitor, --
Le lipsea saă mână saă câte-un picior !
Noptile de-atuncea le trecură grele
Pene ce 'i luară într'o zi cu ele,
Și crăpând pământu 'i-azvîrliră 'n Iad
Unde pene astăzi sângeră și cad !
Inse 'n taîna noptii printre buruiene
Ielele de-atuncea se coboară-a lene ;
Rid cu hohot mare, përu 'și despletesc,
Iar bătënd țerîna palmele 'și lovesc !
Vaî de-amăgitorul rătăcit prin luncă
Căci rîzënd, asupră'i repede s'aruncă
Și trăgëndu'și hora calcă peste flori
Pene ce cocoșul cântă de trei ori !

LA FIDANTATA INIMEI

cap. 109

Și ce? Să fie cu putință?...
Ursita mea în fine
S'a ostenit să mă lovească
Și vrea să 'mă dea și bine?...

Orî sunt iluziuni zadarnici,
Amăgitoare vise,
Și am mereu în cartea vieții
Aceleași zile scrise?

Dar nu ; Vederea nu mă 'nșeală,..
Un ânger de-astă-dată
Frumos ca 'nchipuirea dulce
De un poet visată.

Din ceruri, iată se scoboară,..
Și alb îi è vesmântul !..
Iar dându-mi mâna, fidanțează
Cu cerul sfânt, pământul !

1876, București.

ACORDURI SFARAMATE

I.

Ca marea de 'năsprită imi este întristarea ;
Nemăsurate-adâncuri conține tot ca marea
Și n'a pătruns vre-o dată un oichiu în fundul lor !
Abia, printre furtună, din bolta de nori plină
Le-a luminat un fulger c'o palidă lumină...
Dar fulgerul a fost trecător !

Corabia Speranții de pînze încărcată
Prin apele acele n'a tras cu brazda'i lată
Un drum se strălucească la soare luminat!
Iluzii mincinoase veneau ca să mă 'nșele;
Credeam c'o să sosească, dar rămâneam cu ele:
Spre alte locuri s'a strecurat!

II.

Izbită 'n veci de soartă, bătută de furtună,
O stâncă 'n voia mării se sparge și răsună:
Ecoul, lung vibrează de-o plângere adâncă!
Ah! Inima mea este o stâncă 'n vijelie
Pe care o 'npresoară a traiului urgie
Și plâng pe sfărîmata stâncă!

De vârful care încă se ține în picioare
M'agăț ca înecatul cu brațe 'nceștătoare
Iar ochii, încă o dată mi-arunc la orizon
Să ved de nu s'arată vre-o pînză rătăcită,...
Și 'n van a mea privire, adesea nălucită,
Aleargă pe valul monoton!

BARCAROLA

Marea lină, în tăcere,
Cu plăcere
Șoaptele ne asculta,
Ș'a zefirilor suflare,
Cu drag mare
Pe-amândouă ne săruta !

Intr'a nopții scumpă taină
Ca 'ntr'o haînă
Ne-ascundeam al nostru dor,
Și 'ntre noi, amorul dulce
Să se culce
Cobora încetișor !

Iar danșând la stele, coruri
De amoruri
Ce prin așer să 'nvirtesc,
Le vedeaî cum, cete, cete,
Iaî săgete
Și 'n gondolă le-așintesc !

Legănaî ușor de mare
Cu 'nbătare
Strênși în brațe ne țineam
Orele pe neștiute
Treceaî iute !
Eram junî și ne Iubeam !

O ! Ce dulce è Iubirea !...
Fericirea
Prin Iubire-aflasem noi !
Douë inime unite
Sunt scutite
De necazuri și nevoi !

Geneva 1871.

LARA

FRAGMENT

(După Lord-Byron)

AMICULUI MEU D. PANTAZI GHICA

I.

In sălile antice, vasalii se adună
Să 'și uite de sclavie cu toții împreună
De lanțul care-adesse atâta plâns le-a stors,
Că din eczilu 'n care, plecă de voie bună
Stăpânul lor puternic, — e-aci : — S'a reîntors !
Pe Lara se 'l revadă de mult se disperase
Orî-cine ; — și vasali, — aproape că 'l uîțase... —

Acuma veselie domnește în castel
 Și cupele staū pline pe masa încărcată ;
 Stindardul fluturează pe poarta crenelată :
 Rîs, danțurî și petreceri sunt toate pentru el !..
 Căminul răspândește fantastica 'i lumină ;
 Bătrênii înprejuru 'i fac cerc ; surîd, — vorbesc :
 Simțirea dă afară din inima prea plină
 Cuvintele 'ntre cupe sonor sê 'ntrecîocnesc !

II.

De ce plecase ênsê, de bună-voie, Lara,
 Lăsând în părăsire căminul sêu și țara
 Spre-a merge peste-Oceane cu țerm necunoscut?...
 Rêmas orfan în lume l'a tatălu 'i sêu moarte,
 Prea tînêr sê 'nțeleagă, pierzêndu 'l, ce-a pierdut,
 Arbitru, de o dată, deplin, peste-a lu 'i soarte,
 Stăpân și peste sine, stăpân și peste-a 'i sêi,
 Și fără ca sê aibă un frîu spre a 'l reține,
 Cu niminea, sê 'i spuie ce este rêu sau bine,
 Sau chîiar sê 'i semnaleză acele mi 'i de căi
 Pe care-ajung 'i la crime și la simțir 'i rêpuse;...
 Când ênsu 'i trebuință sê fie guvernat.
 Mai mult de cât or 'i-cine avea neapêrat,
 Sê guverneze oameni, chîemat el sê vêzuse !

Fu scurtă cariera ce-avu, dar turburată,
Și el, lăsă întrênsa, junețea'î desflorată!

III.

Și Lara, tènăr âncă, plecase 'n lumea mare,
Și urma'î sê pierduse din ênsăși ziua 'n care,
Iși rîdicase mâna în ultimul salut,
Și ênsăși amintirea'î cu 'ncetul sê pierduse...
Vasaliî, știaü numaî atât : — Că dispăruse !
Destinul sêü rêmase de-atuncî : — Necunoscut !
De-abîa câte o dată, uîtat de-o 'ntreagă lume
Rêsună în castelu'î un nume : — Al sêü nume !
Un altul consolează pe fidanțata sa...
Moștenitorul singur pierdut cu fruntea 'n umbră,
Sê cugete la dênsul silit e-a sê lăsa...
Un fulger viu străbate privirea sa cea sumbră :
— „El poate că trăiește !” își zice spăimêntat
Și pare că 'l revede coprins de îngrozire ;
Sudoarea 'l inundează l'această nălucire...
Moștenitorul singur, nu uîtă ! — N'a uîtat !

IV.

Neașteptat de niminî, s'a reîntors de-o dată ;
De unde ?... Cine știe !... De ce ?... Adânc mister... —

Să bucură cu toții în sala cea bogată...
 S'a reîntors, ș'ajunge! — Cuvintele nu'î cer!..
 Vasaliî, de să miră, e cum de re'nturnarea
 O 'ntârziase-atâta lungind înstrăinarea?..
 Sunt anî de-atuncî!.. — El tace. — Un singur scutier
 Aduse dupe sine din țerile prin care,
 În voia cugetării umblă rătăcitor.
 Privindu'l: — Li să pare la mulți, — c'a sa plecare
 Fu ieri, — și aî curs anî de-atuncî în voia lor!
 Puterea sa, e-aceiași, de și pe largă'î frunte
 Incep să se arate increșiturî mărunte...
 Greșelile trecute ce-o fi avut, — s'aî șters;..
 Era atât de tînăr pe-atuncî, — și timpu-a mers!

V.

Și ei cu toți îl află schimbat, — și orî și cine
 De'î caută 'n privire. citește foarte bine,
 Că orî-ce-ar fi acuma, el nu mai e ce-a fost!
 De-aprinsele lui patimî să află l'adăpost,
 Și dacă pe-a sa frunte s'arată âncă scrise
 În inimă le are ca 'ntr'un mormânt închise;
 Și 'n loc de acel aîer măreț, — de-acel transport
 Din prima'î tinerețe, e rece ca un mort;
 Disprețul este singur ce suflet îi da âncă

Și are o privire atâta de adâncă
În cât cu ea în inimă citește lămurit!
De tonul lui sarcastic adânc te simți rănit...
Ambiția, Amorul și Gloria. — se pare
Că nu mai ai putere să-l miște. — Une ori
Prin ochii îi trece însă, un fulger lat și mare
Și fruntea sa 'ncețată dispare-atunci sub nori!

VI.

Să nu 'l întrebe niminî de-al său trecut! — Nu'i place
Nici țările-a descrie pe unde-a fost, — și tace
De câte ori e vorba de el, — de ce-a văzut :
Necunoscut rămâne întregul său trecut!
A da să se 'nțeleagă ar vrea, — că nicăierea
Nimica nu încântă în de osebi vederea
Și inima. — Că Omul e tot aceeași sculă,
Și că, ecșperiența ce-a câștigat, — e nulă!
Și Lara, mut și 'n umbră, își pleacă ochiul său,
Și niminea nu știe de este bun sau rău!
C'un cerc, în tot de-auna, misteru 'l înconjoară ;
Tot una să trăiască îi este, sau să moară!
Cu ochii reci privește la tot, — și înprejur
Ai crede că nu vede nimic, — că'l urmărește
Un vis fatal, o umbră ce 'n veci îl nălucește
Domnind peste abisul trecutului obscur!

VII.

De naștere înaltă, purtând un nume mare,
 Intoarcerea 'i produce o zilnică schimbare :
 Petrekerile 'l chîamă în fie-ce castel..
 În mijlocul lor ênsă, același om rêmâne,
 Indiferent îl lasă, de-ar fi să se amâne ; —
 Și ce amestec poate să aibă 'n ele, — el?...
 Nimic nu urmărește, precum se 'ntêmplă-adesă,
 Împins de-ale speranții iluzii de-un moment..
 Comori materiale, său frumuseți alese,
 Îl lasă de-o potrivă, — orî-când, — indiferent !
 De-ambițiunii deșarte sătul e de asemeni :
 Îl înțelegi, — și 'n lume nu afli să 'i asemeni
 Pe niminî. — El inspiră un fel de frică. — Dar
 De spirite 'nțelepte, o parte ne'nsemnată,
 Mărturisește-a 'l crede mai bun de cum s'arată
 Subt fruntea sa noroasă și zîmbetu 'i amar !

VIII.

E straniu!... — În toată junețea lui, — se spune
 Că se 'nbulzea în pîeptu 'i, terribile furtune !
 Setos de acțiune, trei patime avea :
 Femeile, Războiul și Oceanul. — Vrea
 Nimic să nu 'și refuze din tot ce simțu cere ;
 S'afrunte-orî-ce pericol, să soarbă-orî-ce plăcere !

Și patimile aspre, ce 'n pieptul său mugeaă,
Priveaă la elemente, când ele 'nfuriate,
Urlând, a lor putere, veneaă ca să'și arate, —
Și de-ale lor furtune, — semețe, — își rîdeaă !
Iubind pên' la ecscese simțirile ecstreme,
Plăcerile sêlbaticî il atrăgeaă, — iubea
Durerea 'n voluptate, — și fără a să teme
De drojdiî, — să zleiască a viețîi cupă, vrea !
Acum, — din ea nu poate nici drojdiî să mai pice
Iar inima-î, în douê n'a vrut să se despice !

IX.

Și pên' aci, — în inimî citise numaî ; — Pare
De-aci 'nainte însê, atras de cărțî. — Posac
Sê 'nchide 'n timp de zile spre-a tutulor mirare,
Și serviî lui atuncea, destăinuire fac
Că noaptea, umblă-adesea, prin lunga galerie
Purtat de cine știe ce sumbră reverie...
Ba chîiar, c'aud o voce ce nu è vocea sa
Și c'au vèzut și lucrurî ce cred ne-naturale... —
Dar ce ?... — Nu prea știu bine și nici n'ar fi cu cale
Sê cauțî, în credința ce aă, a nu'î lăsa !
De n'aă vèzut nimica, de ce atuncea însê,
In vecî, lângê el s'afllă, un cap de mort. — și strênsă
O mânâ de cenușă în el ? — Pe când toțî dorm
De ce nu doarme ? — Traîul îî este uniform

Și trist. — C'ar ști să spună, sunt mulți ce gură fac
Dar zic, — c'ar fi prea lungă istoria, — și tac !

X

E noapte-acum, și Lara, — spre râul de pe vale
Să îndreptează. — Cerul cu stelele-i de foc
In el să oglindește, și apele în cale,
Îi par că 'nmărmurite, s'opresc și stau pe loc !
Dar ele cu grăbire se duc pe ne-simțite
Intocmai c'ale vîetei momente fericite !... —
E liniște deplină pe țermuri, — și prin florî
Abia că se aude cum trec în armonie
Al vîntului de seară îndrăgostiți fiorî !
In totul, predomină o sfîntă poezie :
Nălucile fantastice s'ascund prin bălărie
In umbră. — Să re'ntoarce de grabă în castel
Cu mult mai sumbru Lara, — și el, — è o nălucă !...
Ce poate să 'i convie, — ce este pentru el,
E vîntul ce ridică vîrtejuri, ca s'aducă
Furtuna care bate în aripe de-oțel !

XI.

In sala cea tăcută a reintrat. — Natura
Prin tihna ei deplină îl desfidea. — De-afar

A luniî rază albă, îi tipărea statura
Pe ziduri, — și reflexu'i trandafiriū și clar
Venea ca să se joace pe sumbrele portreturi
In care 'nchiși atâția strămoși de-ai săi, — secreturi
Adânci, — păstrau de secolî, — și crime și virtuți
Păreaū însuflețite în oichiî lor ceî muți!...
Iar sfințiî, dintre stîlpiî ferestrelor, — în jocul
De umbră și lumină, — păreaū că 'și lasă locul
Și unul către altul că 'și 'l arată; — El
Retras în cugetare, — cu pintenu'i de-oțel
Scotea câte un sunet sonor și lung din lespezî,
De s'auzea de-afară umblând cu pașii repezi,
Și 'n umbra și lumina ce să 'ngâna în sală
L'ai fi crezut că este o iazmă mormentală!

XII.

Toți dorm. — E mîezul nopții;... De-o dată..—De durere
Un mîrmur să rîdică, confuz vibrând în noapte,
Și grabnic, îl urmează înnăbușite șoapte,...
O voce... și un strigăt apoi!... — Ș'apoi, — tăcere!
Era ca implorarea de ajutor, ce scoți
In agonia morții, când simți că nu mai poți
Să scapi, — și simți pămîntul că fuge de sub tine,
Iar sângele 'ți de-odată încremenit în vine

S'oprește.—Acel strigăt subt bolte prelungit
Il auziră oare?...—Cu vârful ruginit,
Desprinde câte-o spadă din cuie, fie-care....
Și facile de reșină s'aprint, — și mic și mare
Aleargă.—Acel strigăt din somn a deșteptat
Pe toți.—? Să nu 'l audă puteaū, — când prin morminte
Mișcatu-s'aū chîiar morții subt lespezile sfinte?...
Prea bine 'l auziră cu toți, — ș'aū alergat!
Ca marmora de rece de-a lungu 'ntins, — și 'n față
Mai searbəd de cât raza de lună ce 'l răsfață
Zăcea pe pietre Lara, cu spada lângē el
Pe jumătate trasă.— Uimit de vre-o 'ngrozire,
In lupta sa fatală c'un vis, c'o nălucire
Măneru 'l împumnase și jos căzuse-astfel!
Dar fruntea'i, chîiar atuncea păstrase-acea mēndrie
Cu care își urmase a vieții bătălie,
Și chîiar atuncea încă, neștearsă de pe ea,
Adânc întipărită, sfidarea, se citea!
Pe când, pe-ale lui buze, de și abia simțite,
Dorinți răzbunătoare pluteaū înmărmurite
Cu orî-ce-amerințare ce poate-articulase,
Și care, de o dată cu ele, — ecspirase
In clipa cea fatală când oichi'i sēi s'opriră
In groaznica odihnă in care 'ncremeniră!

XIV.

De jos ca să 'l rîdice, grăbit e fie-care,...
Tăcere!... E viu încă... respiră și tresare...
Vorbește... și în față, culorile'î revin,
Și vinetele'î buze din nou roșesc de-o dată...
Reci încă, înprejuru'î, privirile lui cată,
Și vorbele ce scoate, încet ca un suspin,
Sunt straniî: — De-altă limbă s'arată c'aparțin,
Și par, către-o nălucă de el a fi rostite
Vibrând misterioase prin sală rătăcite!
Și numai scutierul asupra'î înclinat
Să pare-a le 'nțelege din toți; — și ce'î vorbește
De niminî nu se știe... Destul că 'l liniștește,
Destul că e din visu'î orribil, — deșteptat!
Din visu'î !... Dacă totuși, un vis, — ca să'l zdrobească
Putu pene 'ntratâta, venind ca să'î răpească
Superba bărbăție închisă 'n pîeptu'î lat!

XV.

Ac'ea ce 'n demență'î visînd zărise poate
Rămîne-ascuns în pîeptu'î — și soarele pe cer
Urcîndu-se, — îl află același om de fier,
Și zilele'î aceleași rămîn, — aceleași toate!
Nici preoți și nici medici nu chîmă spre-a le cere
C'o vană ușurare, o vană mîngâiere;

Și nu e nici mai vesel și nici mai trist, -- și când
 Coboară umbra nopții, — de simte câte-o dată,
 O turburare-ascunsă, — o tănuiește 'ndată
 De toți. — Și totuși umblă cu toții tremurând
 Infiorați de-o șoaptă, — de-un liliac ce zboară,
 De-o frunză ce se mișcă, — de-o mormură ușoară,
 De un nimic, — și 'n fine de însăși a lor umbră !

XVI.

Zadarnică e ênsă a lor înfiorare...
 Acel moment de groază, din nou nu s'a ivit...
 Chiar Lara se arată că 'l uită, și se pare
 Că sunt numai vasalii, coprinși de 'nfricoșare
 De câte ori al nopții zăbranic înnegrit
 Pe ceruri se destinde. — Dar el?... Uitat'a oare
 In adevăr?... Sau poate un vis l'a nălucit?...
 Un vis!... Dar acel strigăt de stranie orroare
 Al cui a fost atunci?... — Al cui?... — Sudoarea 'i trece! —
 Dar corpul ce găsiră zăcând pe pîatra rece
 Al cui a fost și dînsul?... — Cu oîchii în pămînt
 Ca 'n tot de-auna tace, surd-mut ca un mormînt!
 Dar ce 'nsemnează oare tăcerea sa? — Să fie
 Dovadă de uitare sau de-amintire vie?
 Misterul va rămîne etern, — și 'l vom lăsa
 In pace să 'și urmeze eternitatea sa !

XVII.

In Lara, un amestec misterios, domnește,
Și binele cu răul în el se contopește...
E demn de o potrivă de ură și de-amor...
Și dă, — el care tace, — de vorbă tuturilor...
E lăudat adese și sfășiat adese,
Dar laude și critici rămân neînțelese... —
Ce-a fost și ce è oare acel necunoscut?...
Pe ce se întemeiază?... — Temeiū având străbuniū,
Incòlo, — o problemă e întregul său trecut!
Că el a fost mai vesel, prin lume-afirmă uniū....
Să rîdica 'n banchiete ânteiū al său pahar,
Dar zîmbetu'î, de-atuncea, părea 'ncrețit ș'amar
Pe când, a sa vedere, învăluită 'n ceață
Lasă se se 'ntrevadă o magică dulceață
Așa, că foarte lezne, puteai ghici, — din fire
Că nu avea 'npietrită a inimei simțire!

XVIII.

Dar cum simțea orî-cine, ascunsa lui blîndețe,
Privirile'î, de-o dată, să rîdicaū semețe!
Era atît de mare mîndria sa, — că vrea
Măcar o slăbiciune să pară-a nu avea;
Pe stîma nimêruļa ne vrînd a pune preț,

Avea pentru-Omenire un suveran dispreț,
 Și chiar de pe atuncea, tăcut ca o statuie,
 Părea că nu mai are în lume nici-un cult,
 Și s'arëta că ura voia să 'și-o impuie
 Ca vecnică pedeapsă de-a fi iubit prea mult !
 Era, — cum ești atuncea când vezi că înșelată
 Iti è ori-ce speranță și n'ai ce să devii ;
 Rîdea, — purtând în pîeptu'î o rană 'ndurerată,
 Strein de toți pe lume și mort printre cei vii !
 Respins din alte regiî de spirite și umbre,
 Punea pe-al vieții soare, concepțiile'î sumbre !

XIX.

Pericole reale creându-și singur, — Lara,
 Scăpa, — ca prin minune, — ș'apoi, — le regreta :
 O voluptate-ascunsă în ele 'l săgeta !... —
 Născut că s'și iubească și semenii și țara
 În vise de virtute s' legănase 'ntîi :
 Natura 'l înzestrase c'o forță de iubire
 Ce dă a rar în parte l'a noastră Omenire,
 Și el, dormea în tihnă pe-al vieții căpătîiu !...
 Dormea.... Și de o dată, junețea'î luminoasă
 S'acoperi cu jale de-o umbră 'ntunecoasă,
 Ș'o vecnică fantomă de-atuncea, urmări !

Când ora deșteptării sosi, — nu'î rămăsese
De cât de-a plânge timpul ce repede cursese !..
Și coborînd în sine, regretu'î sê mări
Căci patimile aprigî din viața'î destrămată
Lăsaseră în pieptu'î o urmă blestemată !

XX.

Și el, prea mîndru încă, de-așîu recunoaște vina,
Făcea răspunzătoare, nu inima, — ci tina
Ce servă de 'nchisoare la sufletu-omenesc :
Acea țărîna vilă de viermî invidiată
Luată de la dênșîi, și lor înapoiată !
Iar sclav Fatalității, predându-se, -- făcea
Voinței sale proprii o parte ne 'nsemnată,
Și 'n veci, punea Destinul, cu mult mai sus de ea '
Incriminând natura, ce 'n lume, — îl crease
Ecstrem în ôri-ce acte, — asupra'î aruncase
Greșelile lui toate, — și liber de muștrări
Lăsa ôri-care patimî ș'ôri-căre destrămări
Sê'î treacă peste frunte ca vîntul peste iarbă
Său pieptul sê 'l umple și 'n inimă sê'î fiarbă,
Iar barca vieții sale, lipsită de vîslaș,
Plutea, în coa și 'n còlo, pe-Oceanul uriaș !

XXI.

Innobilat prin nume și suflet, — egoizmul
Vulgar, — ca s'îl coprindă, — s'încearca 'n zadar,
Și absolut în toate, — urea : — Relativizmul... —
În bunuri ca și 'n rele era un temerar
Întraripat s'î zboare mai sus de cer adese,
Și oțelit s'î cadă mai jos de iaduri chiar !... —
Astfel, — rămânea vecinic, de oameni, — ne 'nțelese
Simțirile'î, — și vecinic, în zboru'î furtunos,
Urca prea sus adese, ș'ades cădea prea jos !
Deosebit în toate de 'ntreaga Omenire
De mult s'î desbrăcase de-a ei însuflețire ..
Din regiî eterate privea tihnit la ea
Acum. — Și altă dată cu patima 'n privire
Mai pățimaș ca d'însa era, — și pătimea !...
De ce êns'î și d'însul din lumea sa înaltă,
S'î coborîse-aicea când predomnea 'n cea-l-altă ?...

București Noembrie 1880.

UN BENEFICIU

P
lânsese 'ntre culise subt roșul ei de șcenă;
La casă se strânsese vre-o patru-zeci de lei;
Sărmana, — n'o făcuse natura o sirenă
Ca lumea să alerge la beneficiul ei!
Pe țermu 'nstreinării răstriștea o zvîrlise...
Ea poate că fusese în țara ei ceva...
Junețea ênsê trece, și vocea îi pîrise
Și ea, plecase, pâinea sê 'și afe undeva!
Bărbatu-sêu, sta 'n ușă cu brațe 'ncrucișate...
In lupta pentru viață fusese 'nvins de mult...
Căzuse ca și alții subt lănci ne-numerate
Și 'l înpîetrise vocea cumplitului tumult!

Pe stradă, trecătorii, grăbeaŭ spre berărie,
Grăbeaŭ spre cafenele, spre cârciume grăbeaŭ,
Dar niminî înauntru nu cugetă sĕ vie,
Şi unul dupĕ altul, trecĕnd, — rĭdeaŭ, — vorbeaŭ
In sală s'aprinsese a gazului splendoare.
Cortina găurită la lampe strălucea
Iar lojele deşerte priveaŭ întristătoare
Spre uşa de intrare ce 'nchisă rĕmănea!
Parteru cel cu staluri la rĕnd aliniate
Intocmai ca soldaŭii pe câmpul de rĕzboiŭ,
Abia, pe ici, pe còlo, erau înpestriŭate
De câte-va fiinŭe stropite cu noroiŭ!
Dar ora 'nnaintează şi gazul se consumă,..
Aşteaptă 'ntre culise, actori şi maşinist...
Cu liberă intrare atuncea intră-o sumă...
Cortina se rĭdică c'un gemĕt lung şi trist!
Tăcere !... Este Diva !... — Ridicolă, stĭngace,
In rochia'i de matase ca bobul de porumb,
Salută ;—Pune mână pe plept ;—Mulŭi rĭd ; — Ea tace
Şi 'n oichi îi licăreşte o lacrimă de plumb !...
Metalica ei voce, de-o dată sĕ aude,
E clară, însă taie ca sabie de-oŭel,
Şi strigă, fioroase, vibrările ei crude,
Iar oichi, fără vedere, preumblă fără ŭel !

Sërmana ! A ei voce sonoră și stridentă
E vocea Disperării ce 'n sală se lamentă !
Cu note ascuțite ca gemetul suprem,
Și 'ntocmai ca destinul, nemlădioasă țipă,
Së 'nalță, së coboară, s'alină, zboară 'n pripă
Și pare că rostește un lung și greu blestem !
Blestem !... Blestem ! — Ea cântă și inima ei plânge...
De flori e 'ncoronată și n'a mâncat nimic...
Destinul înprejuru'i întruna së răstrânge,
Streină. — n'are 'n lume o inimă de-amic !

Mizeria e tristă subt zdrențele'i hidoase,
In cârciuma murdară cu mesele'i soioase,
La searbădele raze din lumînări de seă,
Mizeria e tristă pândind la colț de uliți
Pătrunsă prin zăpadă de-a viforulul suliti
Când pare că s'ascunde subt nori, chiar Dumnezeu !
Mizeria e tristă la poartă de palate
Când mâna învirtește flașnete discordate
In ger, pe când copii fac salturi peste cap ;
Mizeria e tristă când muma 'n disperare
La fiu 'n agonie privește, și nu are
Nici doctor nici prieten, nici pâine în dulap !
Mizeria e tristă când cazii din înălțime,
Și lumea, prefăcându'ți virtuțile în crime

Ajungi o biată frunză pe-al stradelor noroiu
 Și vezi pustietate în față și 'napoiu !
 Mizeria e tristă, când bard al țării tale
 Îți dai a ta suflare pe patul din spitale,
 Victimă a 'nălțimii la care te-ai urcat !
 Mizeria e tristă subț orî și care formă
 Căci ea ne degradează, și 'n bestie transformă
 Un suflet cât de mare din corp de semi-zeu,
 Sugându-ne simțirea ca groaznică hienă... —
 Dar este mult mai tristă, Mizeria pe scenă
 În rochițe de matase, țipând : — „Priviți ! Sunt eu !“

Nu rideți ! Voi ce 'n sală intrarăți fără plată !...
 Mizeria e tristă dar este fără pată !...
 Ea poate ca să fie ridicolă, — dar ea
 Vă este creditoare ! —

Sărmana zvânturată

Tăcuse, și pe scenă, din scripete lăsată,
 Zgrinzând ca Agonia, cortina 'n jos cădea !
 Aplause de milă atuncea răsunară
 Și unul după altul voios se depărtară...
 Știură să aplaude dar n'au știut să dea !

JADES!

JADEȘ!

COMEDIE ORIGINALA IN DOUE ACTE ȘI IN VERSURI

Autorul dedică această piesă artistei care a jucat rolul principal D-na
A. ROMANESCU.

PERSOANELE

ARTIȘTI

Guguță.	D-nu <i>Gr. Manolescu</i>
Elena soția lui.	D-na <i>A. Romanescu</i>
George Anninoșescu vărul lui Guguță	D-nu <i>C. Costescu</i>
Doamna Davidescu.	D-na <i>E. Popescu</i>
Smaranda Berdeanu amică a Elenii	D-ra <i>Amelia Velner</i>
Safta servitoare	<i>M. Tanasescu</i>
Un servitor	D-nu <i>D. Davidescu</i>

Scena se petrece în București.

Această piesă, aprobată de Onorabilul Comitet Teatral, a fost reprezentată pentru prima oară la 15 Noembrie 1880, pe scena Teatrului Național din capitală. — Drepturile autorului sunt rezervate.

ACTUL I.

Scena înfățișează un salon elegant mobilat.

SCENA I.

Guguță, Elena

Guguță

Gătește-te, Eleno : Diseară-avem la masă
Pe-Aninoșescu.

Elena

Iară — Mi-aduci mereu în casă
Tot veri de-aî dumitale și d'ăi nesuferiți!...

Guguță

In alte case, veri!, adesea 'i v'ed doriți!..

Elena

Drept cine mă ieși oare?... Ei! Domnule...

Guguță

Mă iartă

Că n'am avut în cuget să te provoc la ceartă,
Eleno, — dar ascultă, îmi pare foarte rău
De-asprimea ta, — și 'n fine, el è și v'erul t'eu!...

Elena, (cu dispreț afectat)

Al meu?...

Guguță

Fără 'ndoială...

Elena

Sunt condamnată dară,
S'el v'ed, și ieri, și astă-zî, și mâine, și diseară,
Și poimâine... Eū judec, Guguță...

Guguță (impacientat)

Judecî tot...

Elena

De rude, că e bine, să facem *table d'hôte* !

Guguță

Poftim ? — Dar ce ai dragă, și ce ți-a făcut oare
Aninoșescu ?... — Are o voce 'ncântătoare...
Politicos în toate, — așa în cât, mă mir...

Elena

Așa ?

Guguță

S'apoiu, el cântă și bine la clavier ..

Elena

Și !

Guguță (impacientat)

Și ! Este în toate atât de cum se cade ! —
Frumos...

Elena (cu vioicine)

Vorbă să fie ! — Mustățile își rade

Guguță

E avocat.

Elena

Ei bine! Vorbești ca cum ar fi
O lege, ce'l condamnă mustățile-a'și jertfi!

Guguță

De sigur, nu e-o lege, dat tu 'nțelegi în fine
Că'i șade fără ele, ca om de legi, mai bine!
Aceasta'ți dă un ațer cu mult mai important,
Te face mult mai clasic, — te-arată mai savant,
Ș'apoiu, unde e răul, să lase să se vadă
Că rași de sunt la piele, la piele știu să radă!

Elena (rîzînd)

Ha! Ha! Guguță'i aperi...

Guguță (îndesat)

Ii apër!

Elena

Așa 'n cât,
Chîar unul să te-audă te-ar strînge zău de gît!

SCENA II.

Servitoarea, Aceiași.

Servitoarea

Afară....

Elena

Ce e Șafto ?

*Servitoarea*Așteaptă în carită
Cucoana Davideasca !*Elena*Ce vizită urită !
Uf ! — Spune'î că acasă nu suntem...*Servitoarea*Dar i-am spus
Că astă-zî nicăierea de-acasă nu v'ați dus !*Elena*Ce slugi ! — Zi'î să poftească ! — Guguță, într'o clipă
Mă duc să'mî trec o rochie și mă re'ntorc în pripă.

(servitoarea ese)

De vorbă pên'atuncea mai ține-o...

Guguță (cu naivitate)

Draga mea

Ce vrei să'i spun?...

Elena (a parte)

Nerodu!

Guguță

Dar...

Elena

Spune'i

Guguță

Ce?

Elena

Ce'i vrea!

(Elena iese supărată)

SCENA III.

D-na Davidescu (în tualetă de vizită); **Guguță**

D-na Davidescu

Cum?... Âncă nu e gata Elena?

Guguță (invitând-o să șează)

Sosește 'ndată.

Poftiți Doamnă, —

D-na Davidescu

Foarte frumoasă zi de toamnă! —

Inchipuiește-ți lumea din lume ce-am văzut...

Șoseaoa era plină!

Guguță

E lezne de crezut! —

De ultimile zile de soare să profită...

D-na Davidescu

Dar apropo: Elena se nu cadă 'n ispită,

E lucru de mirare...

Guguță

Vezi, Doamnă, că avem

Pe vėru-Aninoșescu la masă...

D-na Davidescu (a parte)

Să vedem; —

Ocazie mai bună a rare se găsește...

L'a încopcat Elena, dar fata mea 'l iubește,

Ș'apoi, — are și zestre!...

(tare)

De care văr vorbești,
Că sunt, pe cât îmi pare, mai mulți Aninoșești?...

Guguță

De care?... De-advocatu!

D-na Davidescu

Un tînăr plin de toate
Talentele!

Guguță

Ei bine! S'îl suferă, nu poate
Elena; — cum vă pare?

D-na Davidescu (cu fineță)

Caprițiul e nou
Și are, zău, cam multe...

(a parte)

Ce dobitoc! Ce boă! —

(tare)

Aceasta, în tot cazul, îmi readuce-aminte
Scandalul de deunăzi...

Guguță

Scandalul?...

D-na Davidescu

Da; — Cuvinte

Să'l pot descrie n'aflu...

Gaguță

In fine?

D-na Davidescu

Domnul... M...

Să nu mă 'ntrebî de nume, — a'l spune 'ntreg, — mă tem; —
Să vie să mă vadă, găsi 'ntr'o zi cu cale,
Știindu-mă amică cu doamna dumisale
Ce 'i maltrata într'una pe-un vechiū amic al său,
Spunēndu'î, că e anost, neghîob și nătărăū,
Ba chîiar, că nu 'nțelege de ce 'n necaz îi face
Și 'n casă i'l aduce de nu mai află pace!

Guguță (a parte)

Ce zice?

(tare)

Dar...

D-na Davidescu

Așteaptă. — Aceasta nu e tot:
Venise să mă roage să stăruiesc, s'o scot

Din ăstfel de prevenții ce-avea cu nedreptate
Pe-acel amic al casei cu inimă de frate...

Guguță

Și,—ați priimit de sigur ?...

D-na Davidescu

Ba nu ; nu am priimit, —
I-am zis...

Guguță (neliniștit)

Ce i-ați zis oare ?...

D-na Davidescu

— Și poate c'am greșit,—
I-am zis... — și într'aceasta sunt poate vinovată, —
Că 'n fond, ades, un lucru, e-alfel de cum s'arată,
In formă... și că noaptea, de-aî sta să nu te culci,
Vrăjmașii cei de ziuă să ved prietenî dulci!

Guguță (și mai neliniștit)

Și ce-a făcut atuncea ?

D-na Davidescu

Coprins de gelozie
Porni acas' și spuse că pleacă la moșie...

Mijlòcul este simplu și veichiù, — dar foarte des,
Așa uzat cum este e lucru de succes.

Guguță

Pe urmă?

D-na Davidescu

Să 'nțelege că el se 'ntoarse 'ndată,
Ș'atunci, află odaia nevestii, încuiată.
Iar restul... Să desleagă acum la tribunal!

Guguță (atins)

Sunt luminat, — și, Doamna, regret c'a dat de mal...
Vă rog a crede însă că orî-ce 'nsinuare...

D-na Davidescu (cu demnitate afectată)

Am povestit scandalul și n'am făcut'o 'mî pare...

(a parte)

Am izbutit! —

(tare)

Elena! — De ea, într'un cuvânt

Eă, pòt să zic că este un ânger pe pămînt...

Model de castitate! — A! zău, n'o cunoști bine!

Ea, — Domnule, e-o sfântă, și iat'o chîr că vine...

(Elena intră; — ele se sărută de mai multe ori; în timpul acesta

Guguță își zice aparteul).

Guguță (a parte)

Orî cum, — Aninoșescu e tînăr, — și cîudași
Sunt tinerii, — Guguță! Ia seama sê n'o pați!

SCENA IV.

Elena, ceî de sîs

Elena

Cât te doream!

D-na Davidescu

Ești bună!

Elena (cu cochietărie)

M'aî așteptat, îmi pare

Prea mult;

D-na Davidescu

Nu; nici de cuma.

Elena

Sê n'aî vre-o supărare

Pe mine...

D-na Davidescu (dulceros)

Lasă dragă!... De-așiū fi ca dumneata
Maī mult la tualetă sē mē gātesc așiū sta !

Elena

Ești încă foarte bine la față, — și firește
Că vârsta dumitale din ea nu sē ghicește!

D-na Davidescu (cu cochietărie)

Imī place complimentul că e frumos, — dar vai,
O fată, de pe-acuma, de măritat când ai
Ca mine...

Guguță

Cum sē poate!

D-na Davidescu

Ei da ; căci pe Pipica
Din pension am scos'o chīar astă-zī...

Elena (cu afectare)

Mititica !

D-na Davidescu

La balurī, am de iarnă s'o duc ; — i-am poruncit
La „*Ville de France*“ o roichie...

Elena

Ce modă-a mai ieșit

D-na Davidescu

Pe foi acum se poartă pliseuri, — și se bagă
Prin ele, câte-o funtă...

Elena

Auzi, Guguță dragă!

Guguță

Aud!

(a parte)

Uf! Câte mode!

Elena

Auzi?

Guguță

Aud îți zic!

Elena (apăsând)

Guguță!

D-na Davidescu

Și pe toate le iei mai pe nimic!

Elena

Bărbații zic într'una că facem un lucș mare,
Ș'apòi, nu vor la balurì sè mergem ca orî-care
Mahalagîoaice...

D-na Davidescu

Lasă'î sè zică : N'aũ rezon !
Ascultă : La Briola o roichie roz pompon
In treacèt, am vèzut'o : E zèũ, — încântătoare,
Și cred că de minune țî-ar sta...

Elena

Costisitoare

Prea mult poate că este...

D-na Davidescu

Așîũ ! Fugî de-aci ! Un preț
Aproape de nimica : Ea costă !..

Elena

Cât ?

Guguță (a parte)

Inghieț !

D-na Davidescu

O sută zece galbeni și 'ți dă cu ea ș'o pană...

Guguță

De Struț ?

D-na Davidescu

Se înțelege, de Struț !

Elena

E de pomană !

Guguță (aparte ; imitându'î vocea)

Poftim! — E de pomană !

Elena

Guguță-a'î auzit ?

Guguță

Am auzit.

Elena

Atuncea...

Guguță (a parte)

Cu ce să scap ?...

(tare)

Ascultă :

Îți amintești de sigur, că nu e vreme multă :
 La prânzul de deunăzi, un Iadeş am ținut,
 Pe-un fleac,—și pěn'acuma, nici unul n'a putut
 Din noi, ca să 'l câștige...

D-na Davidescu

Un Iadeş ?

Elena

Da.

Guguță

Ei bine !

Îți cumpăr rochia 'ndată, de vei putea, pe mine
 A mă 'nșela cu dânsul.

Elena (cu cochetărie)

Așa !

Guguță

Neapărat...

Elena (amenințându'l cu degetul)

Atuncea, poți fi sigur...

Guguță (a parte)

Uf! Iată-mă scăpat!

D-na Davidescu

Sunt martoră-a prinsoarii,—dar n'am vre-o îndoială
Că ai făcut acuma, o foarte rea tocmeală
Stimabile Domn....

Guguță

Oare, de ce, pot ști și eu?

D-na Davidescu

De ce?... De ce?..— Răspunsul nu 'mî pare-așa de greu!..
De când e lumea, lume, — femeia 'nvingătoare
Să joacă cu bărbații și 'i calcă în picioare!
In toate îi întrecem, și numai, de-am voi,
Am face orî-ce dintr'ênșii... — la tot s'ar învoi!
Noi suntem suverane pe-al lor destin. — In lume
Domnim în fapt, și dênșii, domnesc.. Prin ce?.. Prin nume!
Bărbatul este robul de lanțurî încărcat ;...
Când crede că ne 'nșeală, tot el è înșelat!

Guguță (cu galanterie)

Mă 'nclin fără 'ndoială l'această teorie;—
Victoria în parte-mî cred ênsă c'o să fie
In lupta întreprinsă cu Iadeșul știut..

Elena

Să nu te prinzi Guguță...

D-na Davidescu

In cursă ai căzut,
Și Iadeșul acesta, orî-cât de mult te-ai teme, —
Orî-cât !... Pentru Elena, va fi venit la vreme !...

Elena

De-acum așiu putea, roîchia, să merg să mi-o rețiu
Atât sunt de convinsă...

Guguță

Ei ! Ei !

D-na Davidescu (uîtându-se la ceasornic)

Dar e târziu !

(sculându-se)

Mă duc ! Sunt cincî trecute...

(ia de mână pe Elena)

Inșeală'l...

Guguță (a parte)

Să mă 'nșele ?...

D-na Davidescu (salatându'l cu mâna)

La revedere !...

Guguță (inclinându-se)

Doamnă, omagiile mele !

SCENA V.

Guguță (singură)

Să zică, ce-a vrut oare, cu tot ce-a povestit?...
 Scandalul ce mi-l spuse, îmi pare născocit
 Anume pentru mine. — Și chiar, vorbele care,
 Le spuse despre Iadeș, sunt pentru mine 'mă pare !
 Elena ! — Să mă 'nșele !... Și el... — Dar vom vedea

SCENA VI.

Elena, Guguță

Elena

Credeam că nu e mijloc să mă scap de ea !
 E zău, nesuferită... Ce zici?... Ori, n'am dreptate ?

Guguță

Ba da ; — dar adineauri păreați amorezate...

Elena

Să fac, ce voiești draga?... Sunt lucruri de salon !
 În față, nu se spune ce cugeți.....

Guguță (cu amărăciune)

Aî rezon :

In lume, arta mare, stă toată 'n amăgire,
 Să porți în suflet ladu, și Raiu 'ntr'o zîmbire!
 Să rizi, când oîchîu'ți arde de plâns, — și să plîngi, — când
 Comprimi cu greu surîsul pe buze fluturînd!
 Să juri prietiniă, în suflet când simți ură! —
 Să nu se potrivească cu vorbele din gură
 Nicî cuget, nicî simțire! — Să 'nșeli pe toți și tot!

Elena (a parte ; turbnrată)

Va fi simțit el oare?

(tare)

Ca să 'nțeleg nu pot
 Ce scop poate să aibă această litanie?

Guguță (conținîndu-se și schimbînd tonul)

Tu rog, — nu lua seama, — e-o simplă nerozie
 Din parte'mî, și se vede că unde n'am mâncat....
 Căci, apropo, îmi pare că vëru-a'ntârziat!

SCENA VII.

Aninoșescu, Elena, Guguță

Aninoșescu (cu codul subț braț și cu un portofoliu)

Sosesc !

(se inclină dinaintea Elenei)

Advocatura e misie cîndată

Cu greu dispui de tine, — iar soarta, ți-e legată
 De soarta clientelii pe care-o reprezinți! —
 Minciuna ți-este viața, și trebuie să minți
 În orî-care momente din zi, — și 'n tot d'auna
 Să lupți la tribunale ca să distrugi furtuna
 Adesea ridicată de adversarii greoi,
 Turtindu'i subț citații sau teoriî mai nooi;
 Moulon, Demolomb, ș'alții, sunt puși la contribuții,
 Să 'ncealeci pe sisteme, să inventezi astuții,
 Să faci dintr'un culpabil, un inocen', un sfânt,
 Să 'ncriminezi pe altul c'un trăznitor cuvânt;
 Să strigi să sbierî, și pîrul din cap să'ți rupi adese! —
 Cu liniștea în suflet, să bați cu pumnii 'n mese!
 În oîchi, să nu aibi lacrimi și lacrimi să smulgi
 Si pe client în urmă să'l jumulești de fulgi;
 Docil să 'l faci se scoată din pungă tot ce are:
 Advocatura este un câmp de luptă mare!

Guguță

Ia lasă vorba, vere, și șezi, — că orî și cum,
 Advocatura este un foarte neted drum ;
 Prin ea poți foarte lezne s'ajungî de grab în lume,
 Să'ți faci avere mare, să'ți faci și mare nume ;
 Ea singură te-alege prin camere deputat,
 Prefect te face 'ndată, te bagă în Senat,
 Pe banca de Ministru te-așează chîiar, și poate
 Cu două trei palavre din pulbere-a te scoate ! —
 Apoi, unde pui dragă, că poata-a te purta
 Ne-supărat prin case, cucoanele-a curta !
 Bărbat, mumă sau tată, nu au de zis nimica,
 'Și-ascunde tatăl, grija, ca și hărbatul, pica !
 Și niminî nu se 'ntreabă ce gânduri te-au băgat
 La Stan sau Bran în casă știindu-te-advocat !

Aninoșescu (a parte)

Să zică, ce vrea oare ?

Elena (turburată)

Ciudată teorie...

Guguță (a parte)

Să 'i observăm, e timpul...

Elena (apărându-se cu evantalia ; către Aninoșescu)

Ce noutăți ?

Guguță

Să fie

Adevărat scandalul ?

Anieoșescu

De ce scandal vorbești ?

Elena (către Guguță)

Scandal ?... Sunt curioasă...

Elena

Și cum de nu știți asta

Că domnul X... sau Y... își lasă-acum nevasta ?

Aninoșescu

Un X nu e un nume : Nimic n'am auzit...

Guguță

Mă mir...

Aninoșescu

Dar...

Elena (către Guguță cu turburare)

Și ce îți pasă ?

Guguță (încurcat)

Nimic...

(a parte)

A 'ngălbenit!

Servitorul (intrând)

Un domn este afară și vrea să vă vorbească...

Guguță

Să-î spuî mai lângă seară că 'l rog ca să poftească
C'asupra mesii tocmai ne-a nemerit...

Servitorul

I-am spus

Și n'a voit să plece...

Guguță

Atunci, — se urce sus!

(căt're Elena)

Mă 'ntorc Eleno 'ndată...

(căt're Aninoșescu)

Te rog să mă ierți vere!

(ese)

SCENA VIII.

Aninoșescu, Elena, mai pe urmă Guguță.

Aninoșescu (sculându-se își trage cu precipitațiune scaunul lângă canapeaua pe care șade Elena)

Elena

L'ai auzit ?..

Aninoșescu

Ei bine ! Se fîm cu priveghiere
Pe cât mai multe pîdicî se nasc, -- pe-atît voiesc
Se le sfîram pe toate... — Eleno ! — Te iubesc

(îi ia mîna)

Ești însă turburată și palidă... — Vederea
Îți este 'ntunecată, și 'n ea, citesc durerea,
Și norii întristării pe frunte ți s'au strîns
Iar ochii tăi de lacrimi sunt roșii... Tu ai plîns ?

Elena

Te 'nșeli... N'am plîns...

Aninoșescu

Zadarnic voiești a te ascunde..
Că 'ți tremură subt gene amarnicele unde
Ved bine. — Altă dată, tu nu plîngeai când eu

Veneam a 'ți lua mâna s'o puiū pe sînul meu
Spre a simți cum bate a inimă 'nfocată...
Ce s'a făcut, Eleno, trecutul de-altă dată ?

Elenă (uîtându-se împrejur cu grijă și voind să se scoale)

Amicul meu, albi milă de mine...

Aninoșescu (reținînd'o)

Șezi aice...

Și înapoi că timpul l'am dat, lasă-'m'a 'ți zice :
Trecutul e 'n picioare! — Nimic nu s'a schimbat,
Ești încă-acea fecioară cu chipul adorat....
Sunt încă acel june, adolescent în viață
Și stai încă 'n genuchie pierdut în a ta față!
(să lasă să alunece în genuchie)

Elena (uîtându-se împrejur cu neliniște)

O! Dar...

Aninoșescu

Mai ții tu minte?... Eū, — n'am uîtat nimic...
Că tu ești măritată, e rătăcire 'ți zic!
Și azi ca și atuncea, tu ești a mea, și 'n tine
Imi stă speranța toată cu inima din mine!
Și azi ca și atuncea era un cer de-azur!
Citeam cu oîchi de flacări în sufletu'ți cel pur!
Asupra-mi, a ta frunte a lene înclinată,

Făcea s'e'mî bată pșteptul, și inima s'e 'mî bată!
 Și ne șopteam cuvinte ce nu se uită, — iar
 Prin geamuri, luna plină, ne contempla de-afar
 Elena mea ; — și raza'î, venea s'e cadă albă,
 Pe fața ta suavă, pe mîna ta rozalbă,
 Și 'n lunga'î s'erutare ne coprindea, — ș'apoi,
 Pălea de geloziă, uitându-se la noi,
 Pe cînd ecoul seriî vibra de dulci cuvinte
 Ca și acum. — Răspunde-mî, Eleno, mai ții minte ?

Elena

Taci... Taci, nu 'mî vorbi astfel, privește-mă... nu știu
 Ce am, dar simt că tremur,... pălesc .. E prea târziu !
 Și orî-ce amintire, e ca parfumul tare,
 Omorîtor adesea prin simpla 'î respirare !

Aninoșescu

Ce zice?... Aud bine?... — S'e tac ?

Elena (rugătoare și îngrijită)

Amicul meū

Delirul te coprindea.. Gîndește-te..

Aninoșescu

Mereū,

In somn, — deștept, — cînd umblu, — cînd staū, — prin cugetare,

Te văd, și 'n orî-ce floare respir a ta suflare,
 Și dacă astă-zî încă trăiesc, — e că trăiești !
 Cănd mă găndesc la tine îmi pare că 'mî vorbești !
 Nestrămutată umbră, te afli lângă mine,
 Cănd stau subt teî a lene, în noștile senine,
 Sau iarna cănd în casă la foc m'așez pe gănd,
 Și 'mî trec o mână rece pe-obrazul meu arzând !

Elena (sculănnu-se)

Destul... Nu vezi tu oare că mor. — Am cugetat
 Adese-orî l'aceste, ș'adânc am suspinat...
 Cu inima 'nsetată de-o fericire moartă,
 Mi-am blestemat și vîășă, și naștere, și soartă
 Dar toate-au fost zadarnicî. — Ce știu, — e că iubesc,
 Și unde-o să ne ducă iubirea, — nu voiesc
 Nicî chiar să cuget. — George, ce îîteleg — ce știu,
 Ce simt, e că e moartă, căcî azi : E prea târziu !
 Sunt roabă azi : Stăpânul ce am, — e soșul, — care
 Mi l'au ales părinșii c'o rece ne'ndurare !
 Eraî serac, — departe, și nimenî, nu credea
 Pe-atunci, că poate-avere și cartea ca să dea !
 Eraî serac, — părinșii pun totul, în avere, —
 Căt am luptat, — știî bine ! — Că n'am avut putere
 E-adeverat. — Știî ensă, că e ș'adeverat
 Că adulterul este pedeapsa ce mi-am dat !
 Știî tu ce e-adulterul ?... — Șciî tu, cătă iubire

Ți trebuie femeii, să cadă !... — Ce 'njosire
 E pentru o femeie acest cuvânt fatal
 Știi tu? — Câte turmente, în cercu'i infernal
 Să 'nchid și să frământă, le simți, le știi tu oare? —
 Când amăgirea 'ncepe și pacea 'n suflet moare,
 Ca să trăiești, când astfel, destinul te-abătu,
 Știi cu câtă virtute îți trebuie?... Știi tu?

Aninoșescu

Dar știi și tu ce este o viață înșelată?...
 Să vezi în alte brațe femeia adorată!
 Să știi că 'n a ta față o poate s'eruta
 Un altul, când prin suflet și corp este a ta!
 Simți tu aceste toate?... Le știi?... Ingălbenești...
 Eleno,... le știi oare...

Elena

O! George!

Aninoșescu

Și 'mî vorbești
 Acum de suferință când Iadul arde 'n mine!
 Când simt că n'ar ajunge tot sângele-mî din vine
 Trecutu s'îl răscumpăr, se zic, că n'a trecut!
 De haîna căsnicieî ca de-un vesmânt de lut

Să te dezbrac.—Și singuri, scutiți de-orî-ce furtune,
Șe ne 'mbătăm de viață și de plăceri nebune !

Elena

Amar ne-a fost destinul!—Pervers și fără milă
Ne-a despărțit în silă și ne-a unit în silă !
Mă însoți c'un altul în lipsa ta,—ș'apò!,
Pe calea rătăcirii ne 'mpinse pe-amëndou!
Minciuna și trădarea tîrim de-atunci subt soare
Precum tîrește-ocnașul butucul de picioare,
Și apărarea noastră è greu de întocmit...

Aninoșescu

Ea stă în două vorbe, Eleno:—Ne-am iubit !

Elena

O ! Da ; ne-am iubit, George!—O! Ne-am iubit ; și dacă,
N'ar fi voit destinul din noi un joc se 'și facă,
Pîrduta fericire, puteam ca s'o avem :
Acum, și 'n fața lumii așîu fi a ta !

Aninoșescu

Blestem !..

Cînd cuget la aceste, de viu, l'așîu rupe îndată...
Dar n'a știut nimica din patima 'nfocată
Ce mă ardea...—Il scapă că n'a știut !

Elena

Ți-o jur!

Aninoșescu (cu pasinne, luându'i mâna)

Mi-o jurî... Mi-o jurî Eleno?...

Elena (uitându-se spre ușă cu grijă)

Conține, te conjur,

Transporturile-aceste.. căci,—cine știe,—poate...

(schimbând tonul și cu eczaltațiune crescândă)

Său nu!—Te iubesc, George!—Voiu ști să afrunt toate

Lovirile fatale ce pot a m'aștepta :

Ne-a despărțit Destinul dar am remas a ta !

De douë orî acuma îți aparțiu:—Și mire

Prin adulter o dată ș'o dată prin iubire

Imî ești !—Fatalitatea rîzînd de-al nostru plâns

De douë orî în lume la pîeptul sîu ne-a strîns !

Ascultă : — Inainte de a veni, — prin minte,

Mă frămîntam a 'ți zice : „Fugi ! Pleacă:—Inainte

Voiu merge ênsă astă-zî pe drumul cel cotit!—

Sirenă-amăgitoare cu zîmbet ipocrit

Voiu fi și eū ! — Din viață, voiu face o minciună

Și voiu purta pe frunte a spinilor cunună !

Voiu rîde,... Ș'orî-ce lacrimi din câte voiu avea

Le voiu lăsa 'n tăcere pe inimă-a cădea !

Voiu rîsfoi la vînturî a castității floare,

Orî-căre datorie călcînd'o în picioare !

Aninoșescu

Eleno !

Elena

Lumea, poate să ne acuze!—Ea
Poate să ne-arunce cu pîatra dacă vrea...
De cer, de omenire, de univers, ce 'mî pasă !
Eu te iubesc!—Sunt gata !

(Se apropie de el cu voiciune)

Guguță (intrînd)

Am isprăvit!—La masă!—

(cître Aninoșescu)

Aïdem ! Dă'î brațul vere...

(Aninoșescu se înclină dinaintea Elenei îi oferă brațul și se îndreptează spre ușă).

Guguță (a parte)

Ce vîd?... Sunt turburați

Și unul lîngă altul ședeau alăturați?...

Elena (trecînd pragul ușei)

Nu vii ?

Guguță

Îndată.

(se îndreptează spre ușă și după aceea revine repede în fața scenei)

Oare, — acuma timp să fie

Să pleci și tu Guguță ca alții la moșie?...

(Cortina cade)

Că soțul meu la țară se 'nfundă și se bagă,
De stă mai toată vara.—Abia 'l credeam scăpat
Și tocmai, adineauri, se pomeni chemat
Din nou.—Înțelegi bine c'ajunge se'mi displacă
Asemenea purtare...

D-na Berdeanu

Și ce voiești să faci ?
Vrei oare să nu 'și vază de interesul său ?
De-aceasta, de ești tristă, amica mea, faci rău....

Elena (cu neastâmpăr)

Ce oră ai ?...

D-na Berdeanu

Sunt șapte și jumătate.

Elena (turburată)

Iată

Ce grabnic este timpul ! Cum trece !

D-na Berdeanu

Dar cîdată

De tot, ți-o jur Eleno, că 'mi pari... și că ceva
Ți s'a 'ntemplat... Său poate...—Aștepti pe cineva ?

Elena (cu nelinește și cuiându-se

Pe cineva?... Pe cine?... Ce vrei să zici?—Ascultă,
Îți sunt amică, Doamnă, dar nu pîn' la insultă...
Și n'aștă putea să sufăr... Deja, și e prea mult!

D-na Berdeanu (sculându-se asemenea)

Dar vino'ți în simțire... Ce?... Eă să te insult
Eleno?...—Ce? A crede putea-vei tu vre-o dată
Că inima mea este așa de preschimbată
In cât se uît trecutul în care ne-am iubit,
Copilăria noastră uîtând'o?

Elena (luându'î mîna)

Am greșit...

O!... Iartă-mă Smarando!

D-na Berdeanu

Eleno!

Elena

Amăgită

N'ai fost.—A mea junețe se duce înnegrită
Și plâng.—Nenorocirea asupra-mi s'abătu
Și astă-zi imi fac rëndul.

D-na Berdeanu

Nenorocită, tu ?

Și ce voiești tu ênsă, sê zici atunci de mine ?

Elena

De tine ?...—Nu simți oare, c'așiü da sê fiü ca tine
Și vîața mea, și totul...

D-na Berdeanu

Glumești, saü aiurezi ?...

Saü poate c'a mea soartă, știind'o, nu o crezi ?
Știi tu ?...

Elena

Știu tot.

D-na Berdeanu

Ei bine ?

Elena

Te plângi.—și n'ai dreptate:

Nenorocirea'ti toată e-o simplă vanitate

Și ce 'ti lipsește numai, e-avere ca sê ai...—

La baluri, nu mergi iarna, și n'ai trăsura,—caî, —

N'ai slugi sê'ti stea la ușa,—lachiei sê te servească

Și rar te duci la teatru ; — dar ai sê te iubească

Bărbatul care 'ți este idòl și Dumnezeu ;
Te 'nchină la el. — Ai toate din câte nu am eu !

D-na Berdeanu

Ce zici ?

Elena

A ! Pënë astă-zî, subț vesela mea haînă
Păstraî adânc ascunsă a vieții mele taină !
Și pentru că vòioasă mă arêtam,—credeaî
Că soarta mă resfață, și poate 'mî pizmuiaî
Această fericire !—Ți-o las, și fil ferice :
Ea toată, e 'ntocmită din roîchî și panglice !

Smaranda

Eleno, dar vorbește-mî... Voiu ști să 'npărtășesc
Durerea ta ; — Rêspunde-mî, ce ai ?

Elena

Ce am ? — Iubesc ?

Smaranda

Iubirea ta, îmi pare o dragoste firească
Și soțul têu să cade mai mult să te iubească !
Iubești, — el te iubește... Nimic mai drept și mai
Frumos ..

Elena

Nenorocito ! Tu nu 'nțelegi că, vai.
 Inmărmurită 'n față'i rămâiū fără suflare ;...
 Acum mă simt pierdută și 'n crima mea cea mare
 Așī vrea să am putere să pot ca să 'l zdrobesc...
 Iar George, Dumnezeuul imī este, și 'l iubesc
 Pe el, mai mult ca viața, și n'am nimic pe lume
 Mai scump c'a sa vedere, mai dulce c'al său nume
 Și iată, chīar acuma l'aștept...

D-nn Berdeanu

Pe vērul tēū !

Elena

Da ;— El mi-e Dumnezeuul,— el ānger,— el calēū !

D-na Berdeanu

Ce ? Este cu puțință atāta rātācire ?
 Ce ? Tu să calci Eleno pe 'ntreaga'tī fericire ?
 Sā dai in vēntul soartei pe-un vis amāgitor
 Pe-o patimā ce trece, întregu'tī viitor ?
 Vorbește-mī, spune-mī ēnsē, c'ai vrut să faci o glumā
 C'o simplā aiurare de-o clipā, te consumā,
 Cā tot ce-ai spus nu este-adevērāt, — că minți,
 C'ai stāpānit în tine asemenea dorinți,
 Cā n'ai căzut, — că astāzi, ești numai abātutā
 Sā scapi că mai poți āncā....

Elena

O ! Nu ; — Eă sunt pierdută !

D-na Berdeanu

Pierdută !

Elena

Da ! — pierdută ! — A lui eram de mult,
Fugeam de el, și 'n mine trăia prin al meu cult ;
Logodnică 'i fusesem, și 'n fie-ce minută,
Eram prin cugetare de zece oră pierdută...
O-dată... Dar zardarnic mă 'ntorc l'acele vremi...
Acuma ce'mă rămâne ?..,

D-na Berdeanu

Virtutea să rechemă !

Elena

Virtutea ?... — Crezi tu oare că poți pe porunceală,
Să cază așa de lezne cu dânsa la tocmeală ?...
Și crezi tu oare 'n fine, că dacă ai căzut,
Trecutul nu rămâne ?

D-na Berdeanu

Trecutul ? — E trecut !

Ce-ai fost, — nu 'ntreabă nimeni ; — ce ești, — aci e totul !

Elena

Ești crudă ; dar în lume, acesta mi-a fost lotul :

D-na Berdeanu

Sunt foarte realistă, nimic mai mult, și sunt
Cuvântul dintre bine și rău...

Elena

Ciudat cuvânt !

D-na Berdeanu

Alege. — Am zis *bine* și trebuia de sigur,
Să zic tot *rău*...

Elena

Atuncea ?...

D-na Berdeanu

E rău și rău, te-asigur :

Când te-afli între două, alege pe cel mai mic
Ș'aceluia 'i zici *bine* precum și eu 'i zic...
Ascultă-mă, Eleno, și crud ori cât să fie
Ingăduie-mi cangrena s'o taiu din carne vie
Tu trebuie cu dânsul să rupi ; — la soțul tău
Să te re'ntorci. — Aibi milă de viitorul său,
Și dacă de el milă nu ai, — de tine-aibi milă !.....

Amorul,— e ca pirul,— te scapi, de'l zmulgi în silă
 Și inima ce are în ea atâtea flori,
 De pir nu are lipsă...

Elena

Destul.. că mă 'nflori...
 Atâta șcepticismu din partea ta !...

D-na Berdeanu

Firește

Că 'n poezie altfel adesea se vorbește,
 Dar să te scap, Eleno, cu ori-ce preț voiesc !

Elena

Tu n'ai iubit să vede...

D-na Berdeanu

Așa ;— Mărturisesc,
 Că dacă este-amorul, afar' din căznicie,
 Bolnavă n'am fost încă de-această nebunie...

(Elena face o mișcare)

În gând, n'am vre-o muștrare să 'ți fac; — Voiu să vedem
 De nu este amorul al cerului blestem,
 O patimă de creier, — ș'atâta tot — În urmă
 Ia spune-'mi ce 'ți rămâne îndată ce se curmă ?...

Nimic de cât desgustul și dezonoarea.—Știu
 C'Aninoșescu este gentil,—și chiar, conviu
 Că place, și cu oîchiî că 'n inimă 'îi vorbește,
 Bărbatului tău ênsă, răspunde-mî ce'î lipsește ?
 Veî zice,—și aicea te așteptam,—că el,
 E 'n toate fără sare și vino 'n coacî de fel,
 Dar cine garantează că dac'a lui soție
 N'ăî fi,—ș'Aninoșescu, ar fi bărbat sê'îi fie, —
 Că mult mai fără sare, în scufă și 'n halat,
 Nu l'ăî găsi îndată ce-ar fi al teū bărbat ?

(mică pauză)

O ! crede-mă,—el poate sê fie de minune,
 Cu el, n'ăî trăit ênsă mereū, ca sê 'mî poîi spune
 Că 'n orî și ce momente, în vecî neschimbăcios,
 E 'n vecî fără defecte,—poetic,—bun,—frumos,
 Precum îl veî acuma ?...—Cu gândul nu te duci
 Sê cugeî vre o dată, la pat c'are papucî,
 Prozaic, ca orî-care din oameni, și că poate
 Sê fie e lui proză mai proză de cât toate...
 Că cel puțin, el poate sê fie ușurel,...
 În tine sê nu creadă, iar tu sê creî în el,
 Că chiar dacă ar crede, amorul ênsă trece
 Și 'n locul lui rămâne dezamăgirea rece...
 Eleno... tu tacî însê ?...

Elena

Adesea m'am gândit
 La toate, și a rupe, adesea am voit,
 Dar povârnișul este terribil, și de-alunecî,
 În lacrimi, vederea, zadarnic ți-o întunecî,...
 Te duci, că te atrage prăpastia,—și vai,
 Să te oprești, de cauți, putere simți că n'ai...
 Ca tine, mi-am pus toate de miș de ori în față...
 Mi-am zis,—c'a simți spada lui Damocles,—de-o ață
 C'atîrnă 'n veci asupra'ti,—e chin nesuferit,
 Că este-o infamie să minți neconținut,
 Dar spune-mi, e vr'un mijloc să scapi?—Și între tine
 Ș'amor,—ce barieră în stare este-a ține?

D-na Berdeanu

Insoară'l ;—lucrul este vulgar, ênsă mereu
 Il vîd că izbutește...

Elena

Ce ?—Eû sê 'l însor ?—Eû !
 Din brațe, căzniciei, sê 'l dau ca pe o pradă !...
 Mai bine așîu vrea cerul asupra mea sê cadă !

D-na Berdeanu

Atuncî,—preferî mai bine rușinea,—și 'ntr'o zi,
 Pe față, s'o vezi dată, ori cât te vei păzi,

Să 'ți sfarîmî viitorul, și soțul tîu, în lume,
 Ne mai putînd sî poarte o pată pe-al sîu nume
 Să 'și caute odihna și pacea în mormînt?...
 Fă cum voiești.. Acesta mi-e ultimul cuvînt !

Elena

Ei bine, da ; sunt gata sî fac orî-ce ;—vorbește...
 Rușinea?... Oh ! Această idele mî muncește
 Din ziua cea funestă în care am căzut...
 Smarando!... Mi-aî fost soră și nu te-am cunoscut !
 Rușinea !...—Dezonoarea ! — Ce?... Eă, dezonorată?...
 Și staă la îndoială !... — Sunt dar o blestemată
 Atunci?...—Imî merit soarta?... Ei bine, nu : Voiă fi
 Destul de tare-a rupe, ș'amorul a 'mî jertfi !
 Ca ênsăși rătăcirea căința mi-e de mare...

D-na Berdeanu (cu ecspasiune)

Îți mulțumesc Eleno... Veî fi tu însî tare ?

Elena

Da...

D-na Berdeanu

Bine ; — Știi atuncea mijlôcu că 'mî aleg,
 Și c'are Davideasca o fată....

Elena

In-țe-leg!

(s'aud paș!)

Și ȳatã chiar acuma, 'l'aud ;... E dẽnsu...—Vine !

D-na Berdeanu (ȳi ia mãna și o ȳnbrãțȳeazã)

Mẽ duc atuncȳ : Adio, și demnã fiĩ de tine !

(ȳese repede. Elena sã lasã a cãdea pe canapea)

Elena

Cãt sufãr... O ! Dar ȳatã'l...

(ușa se deschide)

SCENA III.

George, Elena

Aninoșescu

Sunt eũ,—Elena mea!

Elena

Ești tu ?

Aninoșescu

S'a dus ?

Elena (stăpânindu-și uimirea)

Departa va fi de mult, — zicea
Că e târziu firește, să plece pe 'nserate...
Mi-a spus că 'l chlamă însă afaceri însemnate
Ce nu puteau s'aștepte nici un moment.

Aninoșescu

Ciudat!

De mine să s'ascundă! ..—In fine...—A plecat!...
Eleno, — nici o data în zilele trecute
De aspirații stinse, de fericiri pierdute,
Nu te-am iubit atâta!

Elena (cu agitațiune)

Pe scări, n'ai întâlnit
Pe niminea?

Aninoșescu

Ba 'mă pare că 'n treacăt am zărit
Pe-amica ta...

Elena (cu agitațiune crescândă)

Și dânsa, nimic nu ți-a spus oare?

Aninoșescu

Nimic.

Elena

Nimic?... Ei bine !,.. Ar vrea ca să te 'nsoare !

Aninoșescu

Ce glumă ?

Elena

Nu e glumă : E 'ntocmai cu îți spui.,

Aninoșescu

Atunci... e lucru lezne să'și puie pofta 'n cuiu !

Mă mir însă Eleno, că astfel de cuvinte

Le-aud tocmai acuma, ș'acuma 'ți trec prin minte....

Elena

Ei ! Ea de bună seamă te 'nsoară George...

Aninoșescu

Dar...

Elena

Și tu, nici chiar cu cine să 'ntrebî nu vrei măcar...

Aninoșescu

Eleno !

Elena

E gentilă și zestre are bună...
Ne invităm la nuntă de astă-zi într'o lună...

Aninoșescu

O ! Dar...

Elena

Așteaptă încă puțin...

Aninoșescu (a parte)

A 'nnebunit !

(tare)

S'aștept?... E lucrul însă...

Elena

Un lucru isprăvit !

Aninoșescu (a parte)

De sigur e nebună !

Elena

Ți-am spus că are zestre ?...

Aninoșescu (aparte)

Îmi vine să iaș câmpii să sar peste ferestre !...

(tare și cu accent glumeț)

Și n'ai putea a 'mă spune cu cine mă însor ?...

Elena

Vrei numele să'î afli ?... Nimica mai ușor...
El chîr se potrivește cu cel de-Aninoșescu...

Aninoșeseu (pe același ton)

Ei bine... Să numește ?...

Elena

Pipica Davidescu !

Aninoșescu

Eleno, dar cu gluma tu te-ai trecut ; — Ș'apoi
La timp nu e venită acuma...

Elena

Intre noi,

Așa e : Ai dreptate că nu mai merge gluma...

Aninoșescu

Ce zici ?

Elena

Eă zic că totul sfîrșit este acuma,
Că lucrul nu mai merge, astfel precum a mers...
Trecutul se rămăie din mintea noastră șters !
Să reîncepem viața din nou,—și fie care

Să ne 'npăcăm cu gândul trăind pentru uitare...
 Să nu mă 'nterupî însă... Nu zice un cuvânt ;
 Amorul nostru s'aibă al inimei mormânt
 Şi orî-ce suvenire dintr'ênsul,—să s'aştearnă
 Asupră'î, ca frunzişul bătut în vînt de iarnă !
 Să rupem trebuieşte.. Am suferit destul :
 De-amor, prin suferinţă, 'mî-e sufletul sătul...
 Destulă dezonoare am pus pe-a noastră frunte...—
 Acela ce nu ştie o jertfă ca s'afrunte
 E mic de suflet.—George, fiî mare,—ş'amînduoî,
 O stavilă eternă să punem între noi !
 Gîndeşte-te la mine, la soţul meu, la crimă,
 De vrei pe conştiinţă să nu mă aibî victimă,
 De vrei să m'aibî în lume prietenă şi sor'...
 Gîndeşte-te... Sunt tare...

Aninoşescu (şovăind)

Şi eî mă simt că mor !
 Ce ? Tu să fiî atîta de crudă şi de rece ?
 Ce ? Tu să 'mî vorbeşti astfel ?...

Elena

Ascultă : Timpul trece...
 Şi orî-ce imputare e de prisos.—Crezi tu,
 Că dacă sunt ca frunza ce vîntul abătu,
 Putere îndestulă nu 'mî-a rămas în mine

Să lupt cu prețul vieții ș'al inimei în fine ?...
 Și încă, mai crezi oare, că rece de 'ți vorbesc
 În piept nu'mi arde Iadul ?—Dar trebuie ! Voiesc

Aninoșescu

Eleno !

Elena

E zadarnic orî-ce..

Aninoșescu

Orî-ce ?

Elena

Grăbește

Să'mi dai răspunsu 'ndată...Primești sau nu? ...Vorbește..

Aninoșescu

O ! Cerule !

Elena

Atuncea voiș ști să mor ?

Aninoșescu

Să mori ?...

Să mori !...

Elena

Sunt hotărâtă.—Primești ?

Aninoșescu (după un moment de ezitațiune și cu o voce stinsă)

Primesc !...—O !

Elena

Jură !

(În acel moment se aude duruitul unei trăsurii ; Elena aleargă la fereastră și după ce s'a uitate, strigă cu spaime.)

El !... George !—Să scoboară și intră...

Aninoșescu

Însă eu

Nimic nu înțeleg încă !.. El, cine ?...

Elena (cu spaime)

Soțul meu !

Aninoșescu (se repede și închide ușa din fund)

El ?

Elena

El ! Și tu stai încă !... Fugi ! Pleacă !...

Aninoșescu

Și pe unde ?...

Elena (alergând la ușa laterală)

Pe-aicea...

(cu decepția)

E închisă.

(aleargă la dulap, îl deschide și i-l arată)

Dar iată... A te-ascunde

Aicea poți prea bine...

Aninoșescu (cu un gest de refuz)

O!

Elena (impingându-l către dulap)

Iute...

Aninoșescu pe jumătate în dulap)

Dar...

Elena (impingându-l de tot înăuntru)

Astfel!

(În momentul acela s'auz pași pe scară; Elena căznindu-se a încuia dulapul)

Tăcere-acum!

Gaguță (de afară, bătând în ușă)

Eleno!

Elena (căznindu-ee a închide dulapu)

Așteaptă puțințel...

Guguță (zguduind ușa)

Deșchide saū sparg ușa!

Elena

Da ; da ; deschid îndată...

(Elena care a reușit a încuia dulapu, bagă cheia în pozunar și descuie ușa odăii ; Guguță face irupțiune pe scenă).

SCENA IV.

Guguță, Elena

Guguță (turburat)

In fine!... Ce 'nsemnează?... Cu ușa încuială?...

Elena (afectând liniștea)

Nimic...

Guguță (uītându-se lung prin casă)

Că însemnează ceva însă, îmi zic...

Elena

'Mī-era urīt... Și iată!... Mai mult de cât nimic!

Dar zēū, mī-ai tras o spaīmă ș'o spaīmă cât de bună'

Plecat în murgul serii să vii 'ndărăt pe lună!
 Ți s'a 'ntêmplat de sigur ceva...

Guguță

Un lucru mic...

Elena

Dar ce? .. Voiesc să aflu...

Guguță (cu ironie imitându'i vocea)

Maî mult de cât nimic!

Elena

Guguță!... Spune-mî însă...

Guguță (a parte)

Să'i spui?... Ce să'i spui oare?...

(tare)

Uitasem o hârtie, și âncă, de valoare,
 Că 'mî trebuia la țară s'o am numai de cât..
 Acum înțelegî totul Eleno

Elena

Pentru-atât

Să te re'ntorcî pe noapte,— orî-cum!

Guguță (a parte)

E turburată!...

(tare și imitându'î vocea)

Dar pentru-atât să te-aflu cu ușa încuiată. —

Orî cum !...

Elena

Guguță, însă...

Guguță

Ia spune-mî ce făceaî?

Elena (cu cochetărie)

Ședeam...

Guguță

Ședeai!—Atuncea, cu cine îmi vorbeai?...

Elena

Eû !...

Guguță

Fără îndoială ; — urcându-mă pe scară :
„Tăcere-acum“ de-o dată am auzit de-afară...

Elena (turburată)

Citeam... o poezie....

Guguță (a parte)

Că zău s'a 'nemerit!

(tare și cu ironie)

De-amor ?...

Elena

Ei!... Nu...

Guguță (prefăcându-se liniștit)

Ce 'mi pasă în fine!

Elena (cu vioicifune)

Negreșit!

Guguță (uștându-se către dulap)

De la dulap, dă-mi chieia, c'așiu vrea, dacă se poate,
Hărtia ce-am uștat'o, se caut a mi-o scoate!...

Elena

Dar...

Guguță

Ce?...

Elena

Poate 'nauntru n'o fi...

Guguță

Ba e.

Elena

In jaf,

Auzi s'e'mi dea dulapu!... Ș'apoi,—ești plin de praf...
Treci dincolo mai bine și scutură-te iute,
Că 'ți caut eu hărtia și 'ți-o aduc,—dar dute!

Guguță (cu ironie)

Ia lasă!—Și dă-mi cheia... La ce se te-ostenești?

Elena

Eă?—Nu...—Iți jur... din contra că...

Guguță

N'ai ca s'o găsești ; .

Dă-mi cheia...

Elena (a parte)

Sunt pierdută!

Guguță (apucând'o de mână)

Dă-mi cheia!

Elena

Nici o dată!

Guguță (zguduind'o)

Curând...

Elena

N'o am..

Guguță (o înlătură cu violență și se repede la dulap)

Atuncea,— voiū ști să 'l sparg îndată !

Elena

Oprește-te ! Stăi !...

Guguță

Chîeîa !

Elena (rugătoare)

Ascultă...

Guguță

Nu ; nimic !

Elena

Aibi milă... te rog însă, ș'ascultă...

Guguță

Chîeîa 'îi zic !

Elena

Nu.

Guguță

Chieia !

Elena

Nu.

Guguță (înlăturând'o)

Atuncea... 'Napoï de-aci femeie !

(vrea să se repeadă la dulap)

Elena (dându'î cheia)

Ei bine ! Na-o.

(pe când Guguță aleargă la dulap, Elena se umflă de ris și îi strigă:)

Iadeș !

Guguță (după o secundă de ecstaz o azvêrle jos cu violență)

Afurisită chieie !

(iese furios)

SCENA V.

Elena Aninoșescu

Elena (repezindu-se către dulap ; îl deschide ; el iese)

Ieși... Repede...

(arătându'î ușa pe care a ieșit și Guguță)

Pe-aicea...

Anișescu

S'a dus ?

Elena (împingându'l spre ușa)

S'a dus ; dar fugi !..

Așa...

Anișescu (îi Iea mâna)

Mă duc..

Elena (retrângându'î mâna)

Adio !—Ferește-te de slugi !

(Anișescu iese)

SCENA VI.

Elena, Guguță, Anișescu

Elena (cade pe canapea și după un moment de tăcere)

Îți mulțumesc, O ! Doamne !..

(ușile se deschid : Elena se scoală spăimântată)

Guguță (lăsând pe Anișescu să intre înteiți)

Poftim și intră, vere,

Sosești la timp ; Ascultă să vezi ce e-o muțere...

Sunt furios...

Aninoșescu

In fine...

Guguță

Știi Iadeșul ținut

De ună-zî?...

Aninoșescu

Da ; știu : ênsă...

Guguță

Ei! Iacă: 'L'am pierdut!..

O sută zece galbeni,... Inchipuiește'ti dragă.

C'o roichie a Briolii în ce capcan mă bagă!

Elena (a parte)

Respir...

Guguță (căt're Aninoșescu)

Și când în sală te-am întêlnit...

Elena

Ei bine?

Guguță (căt're Elena luându'i mâna)

Veneam de grab Iertarea sê caut a 'mî obține...

Aninoșescu

Și eă -- veneam o nuntă s'anunț...

Guguță

O nuntă?...

Elena (a parte)

Mor!

Guguță

Ș'a cui e oare nunta?

Aninoșescu

A mea,— că eă mă 'nsor!...

Guguță

Te 'nsorî?... Auzî minune!... Să 'nsoară-Aninoșescu!...—

Și cine ți-e mireasa?...

Aninoșescu

Pipica Davidescu!

Guguță

Atuncea, vere, bravo!.. Elena va purta

O roichie minunată de cununia ta!

Elena (cătŕe Aninoșescu cu înțeles)

Da ; roichia de pe Iadeș !...

Guguță (Inaintând cătŕe public, și luând la braț pe Elena și pe Aninoșescu

Orî-cum, — mă prind că asta

O sê mă 'nvețe minte sê 'mî bănușesc nevasta !

Finele Comediei.

PROVIDENȚA

PROVIDENȚA

Un boier o adusese de la țară. — O 'nșelase
Și la urmă, în noroiul de pe strade-o aruncase !
Iși schimbase bîata fată, prașă, sapă, casă, port,
Mumă, tată și Logodnic pentr' o inimă de mort !
Cum s'ar mai întoarce-acasă când rușinea o pătează ?...
Ducă-se unde se duce frunza pe un turbur val,
Ea ce 'și-a schimbat zavelca pentr'o fustă de percal !
Tatăl sėu n'ar mai cunoaște-o, pe cînd mă-sa ce oftează
Dac'ar mai primi s'o vază s'ar uita la dēnsa rēu,
Tatăl sėu nu'ī mai   tată, Niță nu mai este-al sėu !

Văile cele 'nflorite n'are să le mai revadă...—
 Și ea plânge ;...—și desculță, goală-puşcă prin zăpadă
 Rătăcind prin mahalale, umblă făr' a se gândi
 Incotro are s'apuce singură și părăsită...
 N'are 'n București pe niminî și de dînsul è zgornită...
 Plânge....—Trebuia din vreme lacrimi a răspîndi !

Câte ceasuri alergase, searbădă și înghețată
 Nu se știe, însă noaptea coborîse înstelată
 Și la poarta unei case ce avea pe zid un semn
 Căruia de multe veacuri să închină mic și mare,
 Crucea, — semn de răstignire, iar acolo : „De vînzare,“ —
 Biata fată amortîse pe o laviță de lemn !
 De la dreapta ei, în albe, și bătînd din aripî late,
 Gata ca să zboare 'n ceruri, sfîntul ânger păzitor,
 Pleoapele 'i învinețite le 'nchidea pe jumătate,
 Când pe ulița deșeartă să ivi un trecător,
 Ea 'l văzu subt felinare c'o nădejde 'ntremătoare...
 Apăru 'nbrăcat în negru pe zăpada lucitoare
 Și oprindu-se în dreptu'î, ea 'l recunoscă pe loc :
 Era fața unui prèot ce de-a patimelor sfadă,
 Lămurită ca tîmîia ce să arde pe altar
 De subt barba'î înălbită de a timpului zăpadă,
 Strălucea însuflețită de al cerurilor dar !

El deschise poarta curții, și atunci, blata copilă
 Zise :—, Mor de ger și foame! «...—Iar' coprins de-o sfântă milă,
 Bunul preot auzind'o, se întoarse către ea :
 —, Dumnezeu n'o să te lase! Albî nădejde fata mea! «
 Și rostind aceste vorbe trase poarta dupe dânsul
 Și se zăvorî 'n odaie ca să nu'î audă plânsul!

Crivățul se ridicase ascuțit pe țufuroaie
 Ce-atârnau cristalizate în fantastice figurî
 Pe subt strașinile sure încleștate 'n crepăturî ;—
 Pleopele'î se închisese, și a lacrimilor ploaie,
 Înghiețase 'n gerul aspru pe al genelor lung fir
 Licărind prin întunec ca mărgelile de safir ;...
 Inclînându-se asupra'î cu un zîmbet plin de taînă,
 Alb ca marmora la față, subt a negurilor haînă,
 Ângerul care veghiază printre cruci de cimitir
 Cu o mână înghiețată buzele'î le atinsese
 Și părea că 'nsuflețirea pe obraz i se stinsese!...
 Dar din somnul vecinicieî care gata sta să 'nceapă
 Niște vorbe-armonioase auzi fără' să priceapă
 Și 'î părea că è purtată pe-aripe de serafimî
 Printre coruri de fecioare și de mândrii hieruvimî...
 Iar scâldată 'n raze de-aur, dintre rațurî auzea :
 ,Dumnezeu n'o să te lase! Albî nădejde fata mea! «

Când se deșteptă sërmana, se afla 'ntr'o casă mare....
O femeie gîrbovită se 'nclina asupra ei,
Și văzu lucind la poartă două roșii felinare
Care trimeteau prin geamuri niște jalnice schinte!

București, 1881, Noembre.

F I N E

NOTE

NOTE

(Ecourile Noptii, pagina 1)

Această poezie este una dintre cele mai grele ca versificare am scris-o pentru ca să arăt pînă la ce grad de flexibilitate poate să ajungă limba Română. Bună sau rea, ea, pînă acum, este în literatura noastră, unică în genul ei.

(Ocnele, pagina 6)

Versul :

„Si se lase-orî-ce speranță pentru vecînicie-afar’,
apartîne lui Dante (vezi Infernul):

„Voi care intrați lăsați afar orî-ce speranță.”

(Călugărenii, pagina 34)

Versurile ce această bucată conține, prețuiesc multă trudă ; în Românește, pe acelașiü metru, nu eezistă nici o altă poezie afară de Traianida lui Bolintineanu.

(Intr'un album, pagina 40)

» Iar purtând pe frunte laur
 » Bënd Falerno 'n cupe d'aur
 » Ca Musset am banchietat
 » Inse nici pe drumul mare
 » Nici prin fundurî de pahare
 » Inima nu mi-am uîtat. «

Falerno este unul dintre cele mai renumite vinurî; Poeziî clasicitățîi latine îl menționează în versurile lor.

» Nici prin fundurî de pahare
 » Inima nu ni-am uîtat. «

Alfred de Musset, la reîntoarcerea fratelui său din Italia, adresându'î o poezie îl întreba dacă nu cumva i-a găsis inima subt vre-o pîatră a drumului său în fundul vre unui pahar.

(Mângâierea Desmoștenirei pag. 43)

Am dedicat această poezie intimă, d-șoarei Maria Duport pentru că, a fost cea d'ânteiü care, fără a mă cunoaște personal, îmi puse în muzică douë poeziî ale mele, bine-voind a mi le trimite însoțite de cuvinte pentru care îi sunt recunoscător.

(*Leat, pagina 55*).

Subiectul conținut în acea poezie mi-a fost inspirat cu ocazia sărbărilor pentru proclamarea Regatului.

(*Ăntéiul vânt de toamnă, pagina 69*).

Versurile fiind de 11, 9 și 5 silabe, am voit prin această combinațiune, să rup cu armonia monotonă a versurilor egale între ele și să arăt că, în poezia noastră, un număr egal de silabe, nu este în tot-d'auna riguros necesar ca în poezia Franceză. Convingerea mea, este chiar, că din asemenea combinații, pot să rezulteze efecte de armonie cu totul nouă.

(*Noaptea de Iunie pagina 77*).

Alfred de Musset după ce scrise celebrele sale poezii: „*Noaptea de Octombrie*,” „*Noaptea de Decembrie*” „*Noaptea de Mai*” și „*Noaptea de August*,” își puse în cuget să scrie și o poezie intitulată „*Noaptea de Iunie*”; din diferite împrejurări însă, nu scrise de cât patru versuri care se pot citi în Biografia marelui poet, scrisă de fratele său Paul de Musset. Am compus această poezie sub impresiuni foarte dureroase, și ea, află eco în între mai mulți tineri care îmi adresa scrieri și dedicațiuni ce se vor găsi printre hărțile mele. Aceste sentimente mi-a fost de o mare mângâiere și mulțumesc din inimă acelor care mi le-au exprimat.

(De ziua ei, pagina 86)

Muzica bucății cu titlul de mai sus este o melodioasă creațiune a Domnișoarei Duport.

(Mur-Fatlar, pagina 96)

Mur-Fatlar este o stație pe calea ferată Cernavoda-Constanța, în Dobrovia.

(Hinov pagina, 106)

Hinov, este numele unei văi lângă satul Cochirleni, în Dobrovia. Ea este situată sub valul lui Traian care, în acea parte, este foarte bine conservat; — Valea ce poartă numele menționat, este semănată de urne și de spărturi de amfore ce s'aũ desgropat după vremuri de către țeranii. În acele locuri, cercetându-se, s'ar putea afla multe antichități Romane.

(Dorobanțul pagina 118)

Această baladă, este localizată din amintire, după celebra baladă Lenor de poetul german Bürger. Eram copil când am citit'o într'un album ilustrat cu foarte frumoase gravuri pe oțel. Ea a făcut asupra-mi o atât de mare întipărire în cât după 12 ani de la acea dată, am putut s'o scriu în Românește din memorie.

(*Inmormântarea și toate sunetele clopotului* pagina 161)

Sunt mulți care, nedându-și seama de ce este *armonia imitativă*, nu vor putea să prețuiască truda ce am avut pentru a scrie versurile coprinse într'ênsa;—încerc în adevăr să imitez, prin întrecocniri de consoane intenționate, sunetele clopotului :

„Un an, — dând d'anî, leag'an d'an, — d'anî vanî
„D'atunci un lanț întreg s'a format.

„Din turn prelung și vibrător zvon

„Făcea mișcat om d'om a se da...

„Undă 'n oîchî lacrămî la tristul ton

„Undă, — Undă, — Undă! — Undă!*

Acelaș lucru îl voi zice și despre poezia ce urmează a-
ceștea (*Lupta și sunetele ei*; pagina 162), în care, voiesc să
produc fanfarele trâmbiței prin ciocnirea intențioată a sunetelor
ri-ră-ri-ră-ra și a sunetelor *ta-ta-ti-ta*.

„Cavalerii

„Răriră-ale lor rënduri; — Redeșteptat'a

„Titanica frunte a munților anticî

„Sunetul... etc.

Venind apoi la sunetele războinice :

„Zgomotul

„Urcă, semnalul de luptă, lovitura

„Tunului dându'l. — *Pe loc fac foc flintele,*

„Trapăt' scadroanele... etc.

Dar ori-cum ar fi aprețuite versurile în cestiune, ele vor
rămâne pentru mine de multă însemnătate și nu voi uita
nici-o dată greutățile ce am întâmpinat în așternerea lor pe
hârtie.

(*Secerişul, pagina 193*)

Muzică de talentatul artist, d. Mauriciu Cohen, pentru Azilul „Elena Doamna.”

(*Mirza pagina 201*)

În Dobrogea se află încă vre-o două sau trei familii prinţiare Tătăreşti; ele sunt însă scăpătate. *Mirza*, însemnează în Tătăreşte : *Prinţ*.

(*La Chaumière, pagina 206*)

Ea conţine ideile din poezia mea *Căscioara* (vezi pag. 203); le-am pus în versuri franceze pentru frumosul *Album Macedo-Român*, publicat de D. V. A. Urechie, în care această poezie a şi fost imprimată.

(*Filosofia Morţii, pagina 223*)

Această poezie, conţine grupate la un loc, idei pe care le exprimasem în diferite alte bucăţi; am crezut mai nemerit să le concentrez într'o singură poezie şi să distrug pe cele-l-alte.

Răspuns la câți-va Critici, pagina 247)

Ca la noi la nimin! Militari, vorbesc despre legi; avocații, despre militarie și medici, despre poezie.

Unul dintre acești din urmă mi se pare, publică mai ani trecut, un articol-pamflet în contra mea, întrebându-se specialmente despre genul în care scriu :

- » Ca să bat câmpii cum fac nebunii
- » Nu să mai poate ca să mă 'nvăț..
- » Alții să umble călări pe bătă...
- » Genul meu este al *Rațiunii!*

Și, tot pomenitul. pare-mi-se, — spre a contesta regula de versificare ce stabilisem de a se considera terminarea *iune* de trei silabe ori de câte ori e precedată de o consoană, cu excepția lui *c*, când *iune*, devine de două silabe, ca în *înțelepciune*, — îmi aducea de exemplu pe... *pășune*, care, de s'ar scrie cu *i*, negreșit că ar trebui să se scrie cu *i* scurt (1). — Aceasta, a motivat versurile :

- » Rima din urmă mi-aduce-aminte
- » C'am pus pe *iune* de trei silabe...
- » De la *pășune*, venind pe labe
- » Un critic însă, mă cam desminte:
- » Urmeze-și treaba că'i fac hatîrul..
- » De-o vrea *pășunea* să 'și prelungească
- » Niminea n'are ca să 'l oprească
- » Și cal, de astăzi, va fi catîrul!"

Silabele, în versurile de sub titlul de mai sus, nu sunt păstrate în mod egal tot pentru scopul de a se accentua că armonizarea, în poezia noastră, nu este o rezultată a egalității versurilor între ele prin numărul lor de silabe.

(Noaptea Venețiană, pagina 257)

După poezia „Ecourile Noptii”, cel mai greu gen de versificare, este de sigur cel întrebuițat în Noaptea Venețiană. Muzica ei, o dătoresc Domnișoarei Duport.

(Mărgărita, pagina 272)

Ideia coprinsă în această poezie mi-a inspirat o întreagă poemă, și de aceea, ea se află și în *Ithalo*, (tipărită în 1878) înbrăcată însă, în următoarea formă :

— „O! Reaprinde-o!” ‘I zise de brațul lui încinsă;
 Dar lampa zăcea spartă;... un nor de-azur trecu
 Pe fața lunii de-aur și noapte se făcu...
 De-amor, de voluptate, la pleptul lui coprinsă,
 — „O! Reaprinde-o dragă!” mai zise... și tăcu...
 Tăcu, și de atuncea, mereu rămase stinsă
 C’Amorul, toată noaptea, ținu pe-a lui aprinsă!

Legenda stâncei de la Rucăr

Versurile din pagina 279 :

„Drumețul se oprește privindu-le ulmit...

„Vitejii de la Plevna dintrênsele-aū rodit!”

Sunt adăugate după războiul Româno-Turc din 1877—78.

(*Speranța*, pagina 282)

Precum arată data ei, *Speranța*, este scrisă în *Temnița Văcărești*, unde, am stat trei luni și jumătate arestat preventiv pentru un proces de presă ce mi s'a făcut cu ocaziunea unor poezii ce publicasem.

(*Barcarolă* pagina 291)

Ea fiind scrisă puțin în urma primei mele călătorii la Veneția, o intercalasem într'o mică poemă sub titlul de *Carminela* ce a fost publicată în ziarul meu „*Oltul*” (1875). Astăzi însă, judecând că, acea poemă, ca și multe altele, nu merită să mai vadă lumina, am ecstras'o dintr'ênsa, și i-am redat veichilul ei titlu.

(*Lara* pagina 293)

A traduce, însemnează a te asemui cu genul unui autor pêne în cele mai mici nuanțe de stil, iar nu a înșira pur și simplu cuvintele din text fără a ține seama de stil. Cititorii vor judeca dacă am izbutit a 'mi însuși pe socoteala literaturii Române renumita poemă a lui Lord Byron.

(*Iadeşul, pagina 313*)

Am publicat această comedie într'un volum cu poeziile mele pentru că aveam dorinţa ca întrênsul să fie reprezentat şi genul teatral. În afară de aceasta, o piesă în versuri este în acelaş timp şi o poeză. În al douălea volum de poezii voi urma tot ast-fel, publicând traducerea mea din Shachspeare, *Romeo şi Julieta* şi legenda dramatică *Unchiăşul Sărăcie*. Sistemul de a publica poeziile dinpreună cu piesele de teatru a fost adoptat în Franţa, între alţii, şi de Alfred de Musset. Cred dar, că cititorii îl vor găsi nemerit, căci el, face posibil ca, într'un volum de versuri, să se reprezinte toate genurile.

Subiectul acestei comedii, — sau mai bine zis, nodul final al intrigei mi-a fost inspirat de citirea unei nuvele Arabe publicată în *Curierul de ambe-sexe* (Periodul al IV No. 1. — 1842 — 1844.)

Daŭ aci, această poveste. Iat'o :

Iadeşul său un filsof şi o femeie.

Un filsof oriental işi făcuse o colecţie de toate vicleniile şi îndemănăturile femeilor spre a amăgi bărbaţii, şi ca un fel de pază în potriva lor, o purta tot-de-auna asupra'î. Într'o zi, în călătoria sa, se afla aproape de o tabără de Arabi. O femeică jună ce sta la umbra unui finic, cum îl văzu, se sculă îndată, şi 'l pofti foarte voioasă a veni să se odihnească la cortul ei. Filsoful nu putu a nu primi o asemenea invitaţie. Bărbatul femeii lipsea şi oaspele abia se aşezase pe un covor când ea veni şi 'l aduse curmale proaspete şi lapte. Nu putu bietul filsof a nu se mira de rara frumuseţe a

măinilor ce'î înfățișău băutura și fructele, însă ca să risipească gândurile ce începuseră să'î vie la vederea farmecilor ju-nei Arabe, și ca să se apere de ispita de care începuse a se teme, înțeleptul scoase cartea și începu s'o citească.

„Amăgitoarea creatură, supărată de acest dispreț și de ne-socotința lui la buna ei primire, se alătură cu blândețe lângă dânsul și cu glasul cel mai dulce începu să 'î vorbească

— „Negreșit această carte este foarte interesantă de vreme ce numai ea se pare că e vrednică de a 'ți trage băgarea de seamă ? Imi este ȳertat, te rog, să aflu ca ce fel de știință și înțelepciune coprinde ?

„Filosoful răspuse ținând oichi'î în jos :

— „Coprinsul acestei cărți nu este pe înțelesul femeilor.

„Această refuzare a filosofului ațată și mai mult curiozitatea femeiuștei. Să așeză jos și începu a întinde cel mai frumos picioruș din câte vre-o dată 'și-au lăsat urmele ușoare pe nesipul mișcător al pustiului.

„Înțeleptul simți ispita. — Atuncea ea îl întrebă din nou :
Ce carte e aceea ? Și filosoful răspuse :

— „E o scriere ce am compus'o eu. Materia însă, am împrumutat'o de la feme'i. Această carte coprinde toate vicleni-
ele și amăgirile ce au inventat secul d-voastră.

— „Cu adevărat ? Toate fără deosebire ? zise fiica pustiului

— „Toate. Am studiat cu atâta stăruință și statornicie pe
feme'i în cât am ajuns în stare a nu mă mai teme de ele.

— A ! strigă Araba lăsând în jos lungile ei gene ; pe urmă
repezind o vie aruncătură de oichiu asupra bietu'î înțelept,
il făcu să 'și ulte și cartea și îndemănările femeiești ce co-
prindea, și filosoful nostru căzu în cursă căci se făcu mai
nebul de cât toți pățimașii din lume.

„Crezând că vede în purtarea feme'i un fel de cochietă

rie îndrăzni a 'și face destăinuirea. Cum ar fi putut bietul om să se stăpânească ?

„Pătrunzătorii ei ochi deveniră umezi, și printr'un semn de cap ea păru după un moment a se arăta că primește să asculte vorbele de amor ce'î zicea streinul.

„Înțeleptul se și îmbătase de cele mai plăcute speranțe, când femeia, auzind de departe tropotul unui cal ce venea ca și când ar fi avut aripă, strigă :

— „Suntem pierduți ! Bărbatul meu dă peste noi. E gelos ca un tigru și mai cumplit de cât... Pe numele proorocului de 'ți iubești viața ascundete în acea lacră.

„Autorul spăimântat, ne mai văzând nici un mijloc de scăpare, intră în lacră și se ghîemui înăuntru ; femeia îl închise și luă cheia.

„Ieși înaintea bărbatului său și după câteva gîugiuliri și mlădierii femeiești, care îl risipi posomorirea :

— „Trebuie, îi zise, să 'ți povestesc o întemplantare foarte ciudată.

— „Spune gazela mea, zise Arabul, care se așeză pe un covor cu picioarele încrucișate după obiceiul Orientalilor.

— „Azi veni aci un fel de filosof ; îmi spuse că ar fi adunat întro carte toate îndemănările femeiești, și pe lîngă acestea, înțeleptul mincinos, începu să 'mî vorbească de amor...

— „Ei ! Ș'apoi ?... strigă Arabul.

— „Eū l'am ascultat fără sfială, e june sêracul, simțitor grabnic, și... veniși dumneata foarte la vreme ca să 'mî sprijinești virtutea ce șovăia !

— „La aceste vorbe, Arabul sări ca un leū și scoase han gerul.

„Filosoful care, din fundul lăzii, asculta toate, da dracului și cortu, și femeile, și pe toți bărbații Arabiei pietroase.

— „Fatme!... strigă Arabul, de ți-e voie să trăiești, spune-mi unde e trădătorul?..!.

„Spăimântată de vijelia ce stîrnise singură, Fatme se aruncă la picioarele bărbatului său, și tremurând subț oțelul amenințător al jungbiului, arată lacra cu o singură căutătură.

„Ea se sculă la urmă plină de rușine și luând chîeia ce o avea la cingătoare, o dete gelosului; însă în momentul când el alerga să deschiză lacra, rătăcioasa muierușcă, începu a se sparge de rîs. Harum se întoarse uimit, rămînd înlemnit cu chîeia în mână.

— „Iadeș! striga femeia bătînd din palme. Dă-mi'! Dă-mi'! Altă dată se nu mai uîți când te prinzi! — Și sărea și rîdea mlădioasa femeiușcă!

„Bărbatul rămăsese înmărmurit și îi căzu chîeia din mână. Pe urmă dînd din cap se duse și îi dete lanțul de aur pe care avusese prinsoarea, făgăduindu' că 'i va cumpăra și 'i va dărui orî-ce fel de scule, numai să facă bine altă dată să nu se mai joace cu astfel de glume și mijloace ucizătoare când vrea să câștige Iadeșul. Pe urmă, — Arabul e tot Arab, — lui nu' place să piardă un lanț de aur nici când îl dă nevastă sale; — îi veni necazul, încălică calul și se depărtă să ia aîer ca să' treacă cîuda prin vîntul pustiului. El își iubea nevasta și nu voia să' arate părere de rău.

„Atunci femeia scoțînd afară pe filosof, îi zise cu mîndrie:

— „Tebebi filosof, se nu uîți a pune și această întîmplare în colecția d-tale.“

(Providența, pagina 383)

In 1876, s' luase m'șura pentru a se deosebi casele de prostituțiune de a li s' pune la poarta felinare colorate.

COPRINSUL

I. Ecourile Noptei	1
II. Ocnele	6
III. Formele	10
IV. Legenda Miozotisului	13
V. Noaptea de Aprilie.	16
VI. Accente Intime	20
VII. Copilăria	25
VIII. Poezii	30
IX. Satira Epocel.	33
X. Călugărenii	34
XI. Intr'un Album	40
XII. Mângâierea Desmoștenirii	43
XIII. Legenda Siminocului	47
XIV. Cântec de Renaștere	49
XV. Noaptea de Septembrie	51

XVI. Leat	55
XVII. Mari	57
XVIII. Castelul	59
XIX. De când	64
XX. 10 Maiu 1881	67
XXI. Anteiul vnt de toamna	69
XXII. Sermana foaie	71
XXIII. Dup Miezul Noptii	73
XXIV. Speranta mea	75
XXV. Noaptea de Iunie	77
XXVI. Plapuma si Capateiu	83
XXVII. Frumoasa Greaca	84
XXVIII. De ziua ei	86
XXIX. Dezastrul	88
XXX. De-asiu fi nascut	90
XXXI. O lacrima 'n apus de soare	92
XXXII. Moartea unui Fluture	94
XXXIII. Mur-Flatar	96
XXXIV. Doamnei Jacksohn	98
XXXV. Ninge	100
XXXVI. Dac	101
XXXVII. Vioristul	103
XXXVIII. Inscriptiune	105
XXXIX. Hinov	106
L. De-asiu fi scris	108
XLI. Pe albumul D-soarei * * *	110
XLII. Lui Carol Scrob	111
XLIII. Iti jur	113
XLIV. Calul Arabului	115
XLV. Dorobanful	118
XLVI. Melancolie	125

XLVII. Carpații	127
XLVIII. Fluierul Ciobanului	128
XLIX. Dupe Ploaie	131
L. Munții și văile	134
LI. Templul Bogăției	137
LII. Amor	138
LIII. O noapte pe Dunăre	140
LIV. Când	143
LV. Armatei Române	144
LVI. Mărgăritărele	149
LVII. La suflet	151
LVIII. Vâlceaua	152
LIX. Epigramă	156
LX. Romanță	150
LXI. Inmormântarea și toate sunetele Clopot. X	167
LXII. Lupta și toate sunetele ei	162
LXIII. Destinul	164
LXIV. Unui Unchiu	167
LXV. Din psalmul CXLV	168
LXVI. Ânger sau Demon?	170
LXVII. Astă noapte	171
LXVIII. La Harpă	173
LXIX. Iubesc	178
LXX. Ea pleacă	180
LXXI. Focul sacru	181
LXXII. O lacrimă de amor.	183
LXXIII. Tinerețea	184
LXXIV. Precum.	186
LXXV. Odă la condeiu meu	188
LXXVI. Secerișul	193
LXXVII. Văd bine	195

LXXVIII. Vin	196
LXXIX. Vânt de Primă-vară	197
LXXX. Zădărnicia lui Neagu	199
LXXXI. Mirza	201
LXXXII. Căscioara	203
LXXXIII. La chaumière	206
LXXXIV. Stegarul	208
LXXXV. Două Cuvinte.	210
LXXXVI. Tot ce-așiu vrea	212
LXXXVII. Te-am văzut	214
LXXXVIII. Sărbătoarea Mumei	215
LXXXIX. Subt Umbra	219
XC. Contrast	220
XCI. La două ochi înorați	222
XCII. Filosofia Morții	223
XCIII. A fost să fie	227
XCIV. Vrăjitoarea	229
XCV. Albaspină	232
XCVI. Meditațiune	234
XCVII. Reînțoarcerea	237
XCVIII. In ochii tăi	240
XCIX. Octav	242
C. Răspuns la câți-va critici.	247
CI. Familia	252
CII. La Gleichenberg	254
CIII. Noaptea Venețiană.	256
CIV. Plevna	260
CV. Vântul printre foi	263
CVI. Portret	265
CVII. Frunza	270
CVIII. Mărgărita	272

CIX. Epigramă pe albumul unui bogat	273
CX. Legenda stâncei de la Rucăr	274
CXI. Furtuna.	280
CXII. Speranța	282
CXIII. Două prieteni nedespărțiți	284
CXIV. Ielele.	285
CXV. La fidanțata Inimei	289
CXVI. Acorduri sfărimate.	289
CXVII. Barcarolă	291
CXVIII. <u>L</u> ara.	293
CXIX. Un Beneficiu	309
CXX. Iadeș (comedie în două acte)	314
CXXI. Providența.	383

ERATA

In poezia *Formele*, pagina 11, versul 10, se se citească :
„Subt pretecestul s'o scutească de surprinderi de-orî-ce-fel“
In loc de:
„Subt pretecestul s'o scurtească,“

In poezia *De când*, pagina 66, versul I, conținând două li-
tere șterse, se se citească ast-fel :
„Dar orî-ce pas făceam, — în mine“..

In poezia *Dupe Miezul Noptii*, pagina 73, versul 5, se se
citească :
„Aidem ! E noapte și două sună !“

In poezia *Romanța Spaniolă*, pagina 158, strofa întâi, se se citească :

» Mariquită ! Mariquită !
 » Las mantila nițeluș
 » Să 'ți vĕd fața înflorită
 » Să 'ți vĕd albul picioruș.«

In loc de :

» Mariquită ! Mariquită !
 » Las mantila nițeluș
 » Să 'ți fața înflorită,
 » Să 'ți vĕd albul picioruș«

In poezia, *La chaumière*, pagina 207, versul 12, se se citească :

» Ne reviendra jamais visiter cet *enclos* !«

In loc de :

» Ne reviendra jamais visiter cet *enclée*«

In poezia *Răspuns la câți-va critici*, pagina, 250, versul 17 și 18 se se citească cu următoarea punctuare :

» Ca să 'mî leg sacul și să mă leagĕn,
 » Inchis întrĕnsul ca întrun leagĕn ;«

In loc de :

» Ca să 'mî leg sacul și mă leagĕn ;
 » Inchis întrĕnsul ca întrun leagĕn.«

In poezia *La Gleihen-Berg*, se se noteze că ortografia germană, este *Gleichenberg* și că din eroare s'a trecut alt-fel.

In *Lara*, pagina 301, capitolul 12, din eroare s'a trecut compus și din capitolul 13, fără ĕnsĕ a să și cifra. Cititorii sunt rugați dar, a considera acel capitol ca formĕnd 2, fie-

care de câte 16 versuri. Capitolul 12 se termină la versul :

„Prea bine 'l auziră cu toți, — ș'aū alergat“

In *Iadeș* pagine 337, versul 12 în loc de :

„Tu rog nu lua seama“

Să se citească :

„Te rog nu lua seama.

In pagina 339, versul 9, în loc de :

„Apoi, unde puī dragă că *poata-a* te purta“

Să se citească :

„Apoi, unde puī dragă că *poate-a* te purta

In pagina 346, versul 3, în loc de :

„Știi tu?... Câte turmente în cercu'i *infernul*“

Să se citească :

„Știi tu? Câte turmente în ccrcu'i *infernal*“

In aceeași pagină, versul 7, în loc de :

„Știi *cu câtă*“

Să se citească :

„Știi *tu câtă*“

In pagina 352, versul 9, în loc de :

„Ce grabnic este *timpui*“

Să se citească :

„Ce grabnic este *timpul*“

In pagina 354, versul II :

„Și ce voiești tu ênsē sē *zic* atunci de mine“

Să se citească :

„Și ce voiești tu ênsē sē *zic* atunci de mine“

In pagina 335, versul 8 :

„Ea toată e 'ntocmită din *roichi* și panglice“

Să se citească :

„Ea toată e 'ntocmită din *roichi* și panglice“

F I N E

